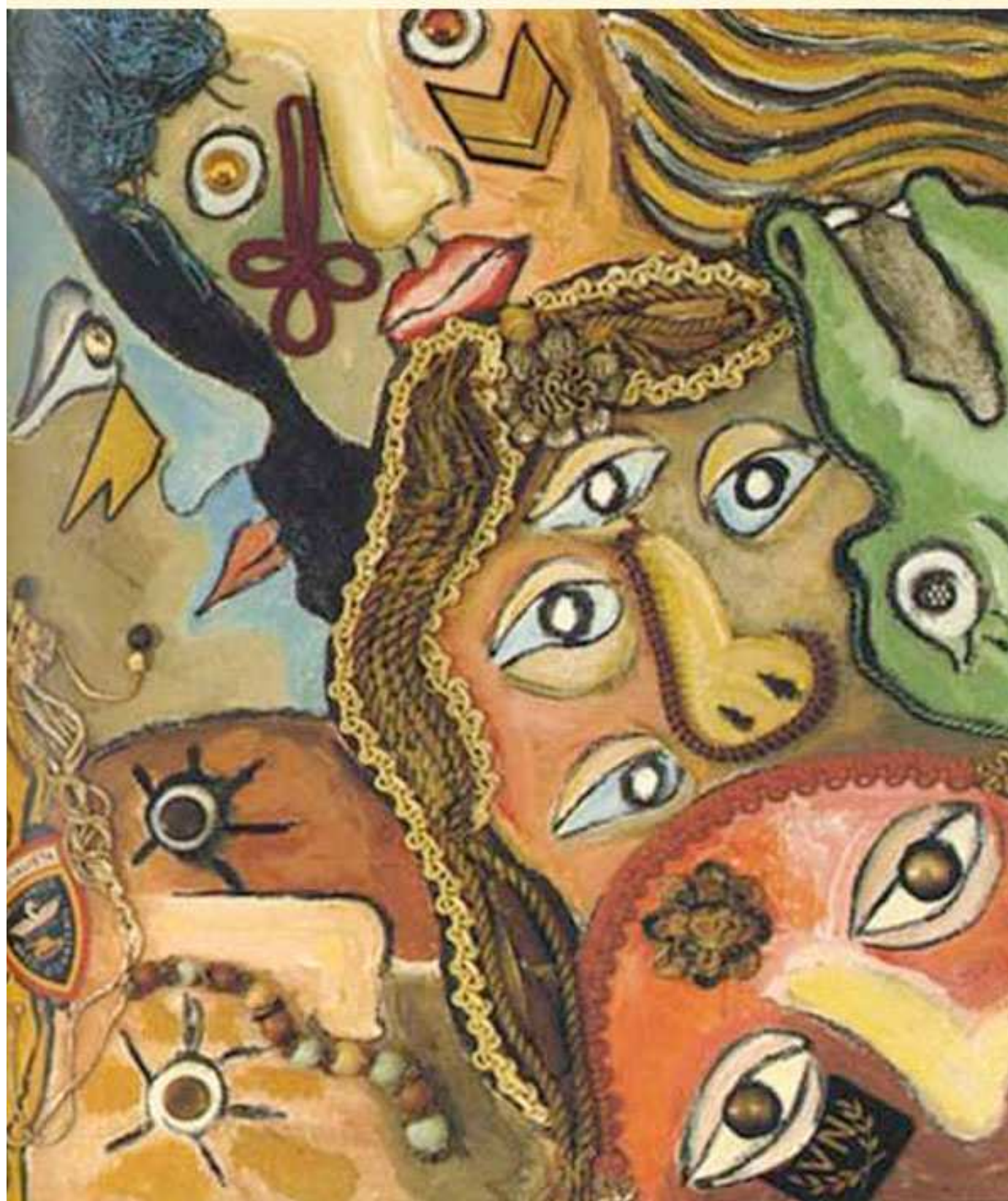

BOEM@

LIVE LITERATURE

Octombrie, Noiembrie, Decembrie 2009 (Anul I) Nr.8,9,10-48 pagini

BOEMA

Live Literature

Octombrie, Noiembrie, Decembrie 2009 (Anul I) Nr. 8-9-10 - 48 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Cenaclul literar «Noduri și Semne»

Editor: S.C. InfoRapart Galați - Editura InfoRapArt

8-9-10

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor-șef: Ion Zimbru
Redactor șef adjunct: Ion Avram, Victor Cilincă
Secretar de redacție: Stela Iorga

Redactori: Saint-Simon Ajarescu, Dimitrie Lupu, Carmen Racoviță, A. G. Secară, Virgil Costiuc, Cristina Dobreanu, Alexandru Maria, Laurențiu Pascal

Grafică: Elena-Liliana Fluture

Tehnoredactare: Mădălina Gruia

Colaboratori: Maria Timuc, Simona Șerban - București, Ion Potolea - Târgu Mureș

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,
inforapart@yahoo.com

Telefon: **0236 411190, 0745 324472**

ADRESA REDACȚIEI: Str. Al. I. Cuza, Nr. 45bis,
Bloc Cristal, Sc. 2, Ap. 4, Galați, 800010

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Mihail Gălățanu – Poeme (p.3), Valeriu Valegvi – Poeme (p.5), Sanda Panait – Poeme (p.11), Paul Spirescu – Poeme (p.14), Virgil Costiuc – Poeme (p.18), Poeme selectate din cenaclul online “Noduri și Semne” (p.24), Apollo – CyberPoems (p.24), Cristian Petru Bălan – din volumul “Eros / Sonete” (p.34), Speranța Miron – din volumul “Tandrețea tăcerii” (p.35), Andrei Parapiru – Poeme (p.44)

Proză: Dimitrie Lupu – Bătrân sezând pe bancă (p.4), Cristina Dobreanu – Tribut lui Jo (p.6), Marian Moscu – Agonia doctorului Suru (p.13), Viorica M. Hagianu – Asigurații (p.16), Viorel Darie – din romanul “Adoris și Kromia” (p.28), Dimitrie Lupu – Tu poți (p.38), Violeta Ionescu – Radio Vacanța (p.45)

Eseu: Virgil Diaconu – Destinul poeziei moderne - fragment (p.8), Nicoleta Onofrei – Perspectiva creștină în opera lui Dostoievski (p.32), Tadeu Bogdănoiu – Basarabia din noi, I, II (p.36), Petre Rău – De vorbă cu mine (p.42)

Teatru: Ion Bălan – Martor și Judecător (p.23)

Cronică de carte: Violeta Ionescu – Expoziția de poezie (p.12), Petre Rău – Starea de poezie (p.26), I. D. Goia, o pană... (p.31)

Eveniment: Elena-Liliana Fluture – Biblioteca V.A.Urechia – o biserică a literelor (p.7), P.R - Salonul literar: Bibl. V.A.Urechia (p.15), Redacția - Târgul Gaudeamus 2009 (p.22), Nicoleta Monica Spulber – Biblioteca V.A.Urechia, Salon literar (p.25)

Cărți: Valeriu Valegvi – O privire asupra noilor apariții editoriale (p.19), Victor Cilincă - Mogoșoaia – o istorie care nu trebuie uitată (p.49), Redacția - Cărți sosite la redacție (p.49)

Opinii: Diana Carmen Balmuș – Gambit (p.21), Paul Sân-Petru – Amintiri cu scriitori: Al. Paleologu (p.30), Neculai I. Staicu – Buciumeni – Smaranda Brăescu a vrut să se facă mitralior pe bombardier (p.46), Adevărul la o afirmație denigratoare (p.47)

Meridiane: Ginelă Teoharidi (Germania) – Glasul tău, Șah cu Dumnezeu, Pândesc (p.39), Violeta Ionescu – Note de călătorie în Germania (p.40)

Diverse: Speranța Miron – Laudatio (p.17), Redacția – O carte, un premiu (p.37), Redacția – Cărți sosite la redacție (p.43), Elena-Liliana Fluture – Colinde (p.48), Redacția – Stiați că? (p.50)

Grafică:

Coperta I: BAJ Enrico – *La Salamandre verte*, 1989

Coperta a III-a: Din activitatea cenaclului “Noduri și Semne”

Coperta a IV-a și interior: Elena-Liliana Fluture

www.boema.inforapart.ro

Mihail GĂLĂȚANU

Stau la rând să primesc un trup nou

Stau la rând să primesc un trup nou. Să capăt puțină viață, aici, Pe Pământ. E multă căldură și-un pântec împrejur. E multă viață. E dragoste. O simt. De departe, o simt. Pulsând o dată cu sângele din artere. O să-l îmbrac ca pe-o hăinuță. O, trup curat, cu cedină de carne! Stau la rând, cuminte, disciplinat. La rând să primesc un trup. Seara și noaptea, pe furiș, când lumea adoarme.

*

Stau la rând să primesc un trup, un trup nou și proaspăt
Și bun de păcătuț cu el, ca să experimentez cu el, să
învăț Calea. Dar Calea, o, Calea, nici nu se poate învăța,
ci numai înțelege. Stau la rând să râvnesc trup nou
Și Dumnezeu mă culege.

*

Așa cum ziceam, stau la rând la magazia de trupuri. De timpuri. Mixaje. Stau la rând să primesc trup reavăn,
Care o să cânte pe dri-dri.
În serile cu-amurguri gri.
Și cu pământul se va încuscri.

Sunt glonțul morții mele

1. Sunt glonțul care nici nu știe din ce armă pleacă

Sunt glonțul morții mele
Care nici nu știe din ce armă pleacă.
Care ricoșează din alții.
Care, încă din țeavă, seacă.
Sunt glonțul morții mele, care-și caută destinul.
Sunt ochiul ce-și împiedică privirea de prag.
Sunt corectura ce-și refuză șpaltul.
Sunt incasabilul care visează că mă sparg.
Sunt glonțul morții mele. Și mă trag.

2. Sfărâm burta ghinturilor mele

Sunt glonțul morții mele
Care ucide orice armă.
Care sdrumică baierile alcătuirii sale
Asemeni nașterilor fatale.
Și apoi, iarăși, din carne se ridică.
Sfărâm burta ghinturilor mele
Cele în care nouă luni am gestat
Ca-n măruntaie rebele.
Sculptez și aerul, și arma,
Întocmai ca un nou Praxitele.

Se arată semnele morții pe trupul meu

Se-arată semnele morții pe trupul meu
Ca niște pete pe-o baltă de minereu.
Se arată pricinele din care voi muri,
Se-arată soarele prin murii vii.
Ca lumina lunii pe metereze.
Ca slăbiciunea trupului în asceze.
Într-un golfuleț cu apă caldă aș vrea să mor,
Visând la verdea frunză d-alior.
Printre moluște și stele de mare
Ca și cum în cer aș muri, numai în cer - și-acolo-mi
va fi îngropare

Sunt în grația ta, Doamne

Sunt în Grația Ta, Doamne,
Ca-ntr-o istorie fără sfârșit.
Sunt în Grația Ta, Doamne.
Liniștit. Profund. Profund liniștit.
Tu ești Pacea inimii mele,
Ești Pacea care-și desface aripile în inima mea ca
într-o bucătărie de cartier.
Sunt în Grația Ta, Doamne!
E singurul loc în care mai sunt.

Eu, când învii, învii bine

1. Am de obicei să mă scol din morți cu pământ cu tot

Eu, când învii, învii bine,
Învii cu toată ființa
Am de obicei să mă scol din morți cu pământ cu tot
Când aud Numele Dumnezeului meu
Învii somnoros cu fiecare articulație
Mă ridic din pământ și mă scutur
Brrr, mă scutur de toată încremeneala și
amoșteala morții
Îmi sar viermii din gură
Și pleoapele mi se scutură de pământ ca de diavol

2. De șapte ori mai puternic și mai frumos

Înviez de șapte ori mai puternic și mai frumos
Sunt altcineva
Sunt deja altcineva
Sunt înviatul Dumnezeului Meu care mă iubește ca
pe Ochii Lui din Cap
Deși nu știu unde este Capul Său
Și nu L-am văzut niciodată
Dar trebuie că eu sunt
Și ne iubim atât de mult, eu și Dumnezeul Meu, eu
și Savaotul Meu
Că nici nu mai încape frică
Și că însăși dragostea dintre bărbat și femeie
pălește

Dimitrie LUPU

BĂTRÂN ȘEZÂND PE BANCĂ

Pe primăvară, în garsoniera de la parter apăruse un pictor singur. Un pictor adevărat, cu plete, barbă neîngrijită, purtând cămăși viu colorate și blugiși jechoși. Poate i-o lăsase doamna Delia prin testament, că se spunea că i-ar fi fost nepot după un văr de-al doilea, poate și-o cumpăruse cum se cumpără orice casă. Pe bătrân nu-l interesau astfel de lucruri. Îl vedea uneori trecând prin dreptul ferestrei mereu deschisă, cu bustul gol, și câte o pensulă, ținută în sus, ca pe o baghetă de dirijor. Alteori ducea în mână un pahar cu vin roșu, purtat asemenea pensulei sau baghetei, însă fără același efect. Vinul își punea amprenta pe comportamentul pictorului. Această concluzie se impunea de la sine dacă îl vedeai destul de des; de obicei când dădea o fugă până la alimentara din colț pentru o nouă provizie de vin roșu ori seara, când ieșea să se dezmoștească prin împrejurimi.

Tot prin fereastra mereu deschisă ieșea și muzica din aparatul de redat fixat la un volum potrivit. O muzică destul de bună, în general: arii tensionate din opere și concerte cu multe alămuri și duruitoare baterii de tobe, nu tocmai plăcute pentru cei care preferau armoniile lirice.

Bătrânul își citea ziarul pe banca din fața blocului, la cinci-șase pași de fereastra pictorului. Așa se obișnuise; ieșea până la cutia poștală din hol numai în halatul tras peste pijama; vremea plăcută îl îmbia afară și el nu se îndura s-o refuze; Petrecea un ceas, două în frageda răcoare a dimineții, răsfoindu-și ziarul. Era un cititor statornic, însă nu prea atent: Ziarul rămânea la locul lui, deschis în fața ochilor, însă aceștia nu urmăreau întotdeauna literele, cuvintele înlănțuite logic, ci îi aflai întorși înăuntrul lor, cântărind cine-știe-ce întâmplare veche ori pierduți în reverie.

Văzuse una dintre expozițiile pictoului, la Galeria Mantu, însă lucrările nu-i spusese nimic: Doar culori deșirate în tușe groase, încercând să scoată efecte surprinzătoare din forme geometrice amestecate ori neamestecate între ele, pe fonduri închise, frământate pe dedesubt, răvășite. Dunărea apărea ca un grafic gri-argint, suitor, pe un fond cafeniu; copacii – haotice aglomerări de linii unghiulare, încenușate; casele, pătrate încorporând șiruri aproximative de pătrate minuscule, oarbe, în care griul ajungea aproape

Până și oamenii, rari ca iarba de leac în tablourile lui, arătau în întregime cenușii, în întregime alcătuiți din aceeași geometrie scăpată de sub control. Printre cele câteva care puteau reține privirile mai mult de o clipită descoperise și unul care voia să-l înfățișeze pe el: „Bătrân șezând pe bancă”, în lumina răsăritului, sugerat printr-o vagă umbră maronie pe cerul întunecat a furtună. Însă acela chiar nu-i plăcuse deloc. El nu era așa, cu fața numai linii drepte și unghiuri, că abia înțelegeai că-i vorba de figura cuiva; cu amândoi ochii de aceeași parte a capului dreptunghiular; cu cotul înfipt într-o pulpă ca o scoabă strâmbă, și palma lungă cât antebrațul sprijinind o frunte de plumb lățit cu ciocanul. Și halatul lui nu era cafeniu și nu ședea pe el ca un sac, curgând spre poale și gheboșat în spate. Nici vorbă de cafeniu și cocoasă! Nici vorbă!

Și, culmea!, deși trecuse pe la expoziție a doua sau a treia zi după vernisaj, mângălitura aceea strâmbă fusese deja împodobită cu un petec de hârtie albă pe care cineva scrisese cu litere la fel de strâmbe: „REȚINUT”.

În unele dimineți pictorul ieșea pe fugă, numai în șlapi și blugișii soioși, gol de la brâu în sus, cu câteva sticle într-o plasă, până la alimentara din colț, și nu uita niciodată să-l salute cu deferență pe bătrân, oricât de grăbit ar fi fost. Atunci bătrânul moțăia din cap un răspuns posomorât –că, oricum, nu se face să nu răspunzi cumva când cineva îți urează o zi bună-, apoi se grăbea să intre în casă. În pripă, uneori își uita ziarul pe bancă, dar nu se întorcea după el, chiar dacă nici nu apucase să-l deschidă, fiindcă nu voia să dea ochii de două ori în aceeași dimineață cu pictorul.

Însă întotdeauna se găsea câte un vecin care să i-l aducă la ușă.

desen de Elena-Liliana Fluture

Valeriu VALEGI

Celui neastâmpărat / Celui cu mintea

Celui neastâmpărat
e-n firea lucrurilor
să i se ierte farsele
de un anotimp

(dar) celui cu mintea-n
cimilitura întâmplărilor
nu i se dă nici cât
unei nuci sub arșiță

să-ți mai amintesc
Frate crescut
dintr-o mirare?

Pe o treaptă / Spre încă o treaptă

Decât pe o treaptă-n
valea colindată de lupi
mai bine într-o barcă
spartă de dogoarea lunii
cu mâinile la spate să -
naintezi încet spre limanul
visat atâtea erori ieșite-n calea
gândului copilandru să nu
te oprească din vâslirea solară
(auzi cum vânturile viscolesc in spate?)
spre încă o treaptă-ți
fuge umbra nemiloasă

Pe la amiezi / Nici nu ai clipit

Pe la amiezi s-a lăsat un pui
de ger tocmai de la pol
(dar) furnicându-te la subțiori
(dar) subțiindu-te de la o margine

nici nu ai clipit cum
te cutreierea puiul de ger
nici nu ai deslușit rotirea
din bucuria acelu pui de ger
pe cât de lungă-i era
fuga din `naltul citeț

unele după altele
semne de întomnare la timp
te-au liniștit cât pentru
o pildă în miezul de pâine
descifrată cu silință

Mai sus de creste / Ai înflorit subit

Mai sus de crestele-ntoarse
din umbră de vestea din poveste
înspre liniștea aceea amețitoare
(horind cu sălbăticiunile)
ai cutezat într-un târziu

mai sus de atâtea
nici mirele nu a visat
când aleasa l-a recunoscut
mai sus de creste (purtate
pe umeri de ursul îmbлъnzit de vânt)
cu sarea din amiezi pe limbă

ai înflorit subit

Cristina DOBREANU

Tribut lui Jo

O muscă lipăie în urma de căldură de pe geam, soarele e tot acolo pentru ea și s-ar îneca în baia de lumină, de aia umblă bezmetică și bâzâie asurzitor, mai că ai plesni-o, mama ei de muscă și mama lui de soare, așa ai spune, Jo. Nu este nici o apă de trecut, nu, doar o apă în care să te scalzi o vreme și apoi să te usuci pe malul tău, așa zici tu, să tragi din țigară, să mai rupi un cântecel din chitară, așa e în firea lucrurilor, apele nu-s de trecut, înoți câteva brațe și mai mult nu, sunt prea reci în miezul lor, prea învârtite și riști să te pierzi, Jo. Și cine poate crede că iubind mori și ieși blând înotător pe malul vălurit ca o pădure și tu ca un om al înălțimilor, stăpânitorul bogăției, primul om.

Jo, tot cu tine oi începe, cu tine din mine, deci tot cu mine, căci te-am primit doar pentru a mă primi, unde oi fi acum și cum, nu știu, dar te găsesc mereu același, și mă așez din când în când pe marginea patului tău, cu genunchii în brațe, iar tu pe celălalt pat rupi un cântecel și nici nu știu ce cânti, Jo, căci eu trec apele înot, așa am învățat, și trec prin miezul lor negru, trec mereu să fiu prima femeie și cu ochii numai scânteii te duc și pe tine fără să știi, fără să mori, Jo, te iau de mână și te trec apa ca în vis. Trebuie trecută apa, Jo, ca să vă întâlniți ca prima pereche.

Dragă Jo, mă gândii la bâzâitul meu surd, ascuns în perdea, eram mereu acolo, așa am dorit, mi-am zis, fă-mă, Doamne, muscă, ultima, să-i fiu pe aproape, îl pot trece apa, îl pot învăța fără să știe, îl pot trage așa ca un copil pe un nene de mână și s-ar lăsa în voia mea, i-aș arăta malul inverzit, apa scundă, un pas și gata, uite, Jo, aproape că atingi țărmlul cu mâna, așa ti-aș fi spus, m-am rugat să te ascult, să pipăi aerul tău, să nu mă știi, să nu știi, ar fi fost prea mult și ce-i mult nu e de folos, e de nedus, ca un bulgăre ți-ar fi surpat umerii, i-ar fi ars, și n-ai mai fi fost si de n-ai mai fi fost, Jo, ce putea fi mai frumos? Să fi fost și tu numărat printre altele, paiul căzut, ultimul, primul.

Mai când să atingi țărmlul, de fiecare dată se atinge, să știi, te-ai întors, ți s-o fi părut prea mult și acum te bucuri de apa de la mal, e prietenoasă acolo, da, știu, îți înmoi câte un picior, delicat, ca o femeie. Și mă făcui iar muscă, Jo, dar geamurile tale nu mai

aveau perdele, în fereastra ta era cerul plin, și ce simplu ar fi fost, aș fi fost muscă toată viața pe acel geam, prinsă și eu de cer, fereastra de cer, eu de fereastră, același lucru, cine ar fi crezut altfel, cerul curgând până la tine în odaie, ar fi curs, să știi, dar renunțai, aveai călcătura grea, aerul brațelor tale m-ar fi strivit, și nu din iubire, Jo. Cerul îți umplea fereastra, ar fi curs tot pe podea, ca acea apă ar fi crescut, te-ar fi învins, și ai fi murit, Jo, și ce pas frumos ai fi avut apoi.

Eu tot copila, tu ce umăr mai încălzești? Oi fi trecut apa în lipsa mea? Prima oară nici nu ți-ai fi dat seama, poate nici a doua, nici a treia oară, așa ca atunci când mama ta îți cânta ceva vesel și trăgea de dintele clătinat, și tu nu știai, duceai mâna la gură, mai că te durea, mai că nu, și începeai să plângi oricum, căci ceva se întâmplase, închideai ochii și mama îți lua în degete dintele mort și-l trăgea, gata!, ai scăpat, așa de ușor e, Jo.

Murire, Jo, asta e, trebuie să mai lepezi o haină, ce să-i facem dacă am strâns atâtea, acum dă-o jos pe asta mai groasă, uite ce urâtă e și cum curge din ea, ai impresia că e precum coaja dulce a unui fruct, dar nu am ajuns noi la acea coajă, uite cercul de foc, ca la circ, săracele animale cum trec supuse prin foc, de am putea trece și noi la fel și să ieșim buni de îmbăiat, să hălăduim iară, mână-n mână ca primii oameni, și iar, Jo, îmi pare, iar trebuie să trecem prin cercul ăla, dacă vrei trec eu prima, numai să nu pleci, e bine să nu întârzi prea mult, așa nu doare prea tare, e ca și cum ai șfichiui cu degetul o flacăra, nu simți durerea decât mai apoi, te arde dar și o răcoare te alină. Hei, Jo, haide...

Lasă, Jo, o să fie data viitoare, data viitoare vei ști că deși se moare nu se moare.

Am crezut că sunt curajoasă, că nu mă sperie apa adâncă deși pare să mă învingă, mai dau și eu înapoi, dar Jo, știu că pot trece, dă-mi mâna să o încerc întâi, să văd cât e de rea, uf!, parcă arde de aici, aproape de mal, ce apă o fi asta, o fi una mai mare? Hai, nu e nevoie să fii nu știu ce înotător, nu contează, poate că e doar o apă din aia care te amăgește, le știu eu, îmbracă precum împăratul blana de urs să te întorcă din drum, dar vai, Jo, de cel ce nu-și știe împăratul și rămâne la urs, sigur apa asta e mai blândă decât toate, cum nici nu am întâlnit vreodată.

Jo, de acum poți să-mi dai drumul, pare să fie bine, mulțumesc, Jooooooooo!

Și cum de ai răsărit singur pe acel țărml și cum de eu încă trec din cerc în cerc până la tine? Și parcă ai fost mereu cu mine, Jo.

Elena Liliana FLUTURE

Biblioteca V. A. Urechia - o biserică a literelor

Provocator proiectul „**Biblioteca: Tezaur cultural și informațional**” propus elevilor gălățeni în cadrul Zilelor Bibliotecii „V.A. Urechia” din Galați în perioada 9-15 noiembrie 2009. Acest concurs de lucrări care au fost prezentate pe suport electronic a înfierbântat tastele calculatoarelor iar mințile elevilor au pătruns repede în tainele cărților vechi, răsfoindu-le cu sfială, uitând pentru moment de calculator și trecând pragul bibliotecii bunicilor în căutarea obârșiei și măreției lui **Vasile Alexandrescu Urechia**.

În sala de lectură „Mihai Eminescu” de la etaj I, pe 11 noiembrie 2009, la orele 11, a sunat clopoțelul virtual, potolind voia bună ce se instalase cu tot alaiul ei tineresc. Și cum într-o școală “rege” este catalogul, profesorul Ilie Zanfir, directorul primitoarei bibliotecii, a strigat prezența.

Au răspuns prompt și cu frumoase lucrări elevi ai Colegiului Național „Vasile Alecsandri”, Colegiului Tehnic „Dumitru Moțoc”, Școlii nr. 28 „Mihai Eminescu”, Școlii nr. 25 „Petru Rareș”, Școlii nr. 16 „Nicolae Bălcescu” și Școlii nr. 11 „Mihail Sadoveanu”.

Juriul și-a făcut datoria în timp ce elanul tineresc nu putea fi potolit de nici un cadru didactic care însoțea grupurile de elevi. Au prezentat fiecare cu entuziasm și aplomb lucrările. Însă partea cea mai grea a venit odată cu anunțarea premiilor. Liniștea a cuprins inimile tuturor, **V. A. Urechia** presăra în taină, în acele momente, o aură de căldură și lumină asupra bibliotecii care-i poartă numele. Lumina izvora din cărțile aranjate acolo cu rost de personalul instituției. Iar căldura se simțea deplină în strălucirea ochilor celor prezenți.

Soarele și ploaia din suflete răspândeau mari emoții celor prezenți. Ne aflam într-o bibliotecă, cu sfială, ca într-o biserică, o biserică a literelor. O carte, luată în mână, pare a fi ușoară, dar în ea se află rugăciunea nerostită a celui care a scris-o. Răsfoind-o, cel mai adesea căutăm să aflăm rugăciunea aceea unică printre filele ei și, atunci când avem noroc, descoperim odată cu ea și simfonia luminii. Cărțile sunt aurul neamului care nu poate fi uitat sau neglijat de nimeni.

V. A. Urechia a fost descoperit de elevi ca personalitate marcantă a vremii, dar și ca donator inimitabil al bibliotecii sale personale, cuprinzând peste trei mii de volume, unui liceu din Galați, actualul Colegiu Național „Vasile Alecsandri”. **V. A. Urechia** a unit elevii și profesorii timp de câteva săptămâni.

În acele momente s-a scris o scurtă filă de istorie, cu lumină din călimara sufletelor, în inimile unor copii. Așa cum rugăciunea înalță către Dumnezeu sufletul, în “biserică literelor” cititorul este și va fi purtat pe aripile filelor de carte în imaculatul univers al neamului și înălțat de parfumul veacurilor trecute, îngenunchindu-l sublim pe covorul cunoașterii.

Să ne rugăm ca praful timpului să nu se aștearnă pe nicio carte și să n-o îngroape niciodată în uitarea tumultoasei vieți cotidiene.

Virgil DIACONU

(Din volumul "Destinul poeziei moderne" -
Ed. Brumar, Timișoara, 2007)

Creatorul de poezie: poetul inspirat, daimonul, poetul harului, eu-l poetic

Poetul inspirat

Poeții clasici credeau că poezia pe care o scriu este *inspirată* de muze. Ei își începeau de regulă marile cânturi prin invocarea muzelor. „Cântă, zeiță, mânia ce-aprinse pe-Ahil Peleianul”, spune primul vers al *Iliadei* lui Homer. Cel care cânta nu era Homer, ci zeița, muza-zeiță. Poetul era *inspirat* în sensul că el, ca ales al zeiței, primea informația poetică transmisă de ea. Iar faptul că el comunica, la rândul-i, această informație celor care aveau urechi pentru ea făcea din poet un mesager al zeilor...

Știm că din cele nouă muze-zeițe ale mitologiei grecești șase aparțineau, într-un fel sau altul, poeziei. *Clio*, prima între muze, îi inspira pe rapsozi (interpreții textelor homerice), ea fiind la începuturi muza cântecului eroic, a epopeii, iar mai apoi a istoriei. *Euterpe* (*terpein* = a fermeca, a desfăta), *Cea care farmecă*, desfată, era muza poeziei lirice și, mai târziu, a muzicii. *Melpomene* (*Cântăreața*) era muza tragediei, *Erato* (*Drăgălașa*) - muza poeziei erotice, a elegiei și a poeziei pastorale, *Polyhymnia* - muza imnurilor sacre și a poeziei religioase în genere, iar *Calliope*, mama lui Orpheus, muza poeziei epice (rapsodie, epopee) și, ulterior, a filozofiei. Cu atâtea muze, fiecare pentru unul sau mai multe „genuri” de poezie, vom înțelege că nașterea, crearea poeziei este pentru poetul antic de neconceput în afara muzei-zeiță, de fapt a forței inspiratoare pe care ea o exercită asupra poetului.

Ce înseamnă totuși, mai îndeaproape, inspirația? Ce înseamnă *a fi inspirat*? Știm că Pythia, Preoteasa Oracolului de la Delphi, profetea atunci când, aflată în centrul sacru al templului, respira aburii de origine vulcanică ce veneau din pământ prin *omphalos*, piatra găurită ce marca centrul oracolului și centrul spiritual al lumii. Fiind halucinogeni, acești aburi îi provocau Pythiei starea de transă în care profetea. Mai știm că vechii greci socoteau că Oracolul era înălțat exact în acel loc în care Apollon, zeul luminii,

binelui, scrierii și al artelor, îl îngropase pe șarpele Python, pe care îl omorâse cu săgețile sale. Python era însă stăpânul forțelor htoniene, al înțelepciunii și al profetei. Aburii pe care îi *inspira* Pythia erau (simbolizau) înțelepciunea și duhul profetic al șarpelui.

A fi inspirat putea să însemne, în această mitologie, a primi, ca un act inspirator, din afara ta o informație transmisă de o forță, de o entitate supranaturală, supraumană, informație pe care nu o poți avea de la sine, prin propriile capacități. Atât poezii, cât și profetii erau socotiți, în vechime, oameni nefirești, deosebiți în sens pozitiv, *aleși* (favoriți) ai zeului și/sau ai muzelor: ei erau aceia care *auzeau glasuri și aveau vise profetice*; care primeau, așadar, semne, informații (sacre, profetice, poetice) din partea divinității.

De pildă, faimosul profet și poet epic Epimenides (ultima treime a secolului al VH-lea î. Hr.), cel socotit de unii al șaptelea în rândul înțelepților, în locul lui Periandru, și-a scris *Theogonia* în 5.000 de versuri ca urmare a unui vis profetic de 44 de ani... pe care l-a avut în Peștera lui Zeus Diktaios de pe muntele Ida. Iată ce aflăm de la Maximos din Tyr: „(...) el însuși spunea că avusese parte de un vis, în care i s-au ivit zeii și glasurile zeiești și Adevărul și Dreptatea” (1, p. 63). În urma acestui somn îndelungat, de fapt a visului divin, poetul, care la început era cunoscut, se pare, sub numele de Buzyges, este numit *Epimenides*, care înseamnă „înțelegere târzie”; înțelegerea, cunoașterea îi vine târziu, în urma somnului (visului) inspirator. Este însă posibil ca numele *Epimenides* să semnifice „spiritul (*menos*) de după (*epi*) somn”, spune Constantin Noica, așa cum Prometeu înseamnă „prevedere”, iar Epimeteu „înțelegere întârziată”. Aristotel, părintele logicii, recunoaște că *poetul și profetul* Epimenides avea „duh *inspirat și inițiativ*” (ib., p. 60, s.m.), iar Platon îl socotește „un bărbat cu *har divin*” (ib., p. 60, s.m.). Între Epimenides și Epimeteu curge lumea.

Cuvântul *inspirație* provine din latină: *in* + *spiro*, *in* + *spiratio* = *insuflare*, comunicare a divinității către oameni; gr. *theopneustos* = *insuflare divină*. Cărțile sfinte, *Biblia*, *Veda*, *Coranul*, au fost create prin inspirație (revelație), adică prin transmiterea logosului divin. „Toată Scriptura este *insuflată* de Dumnezeu și de folos spre învățatură...” (II Timotei 3, 15, s.n.), spune Cartea Sfântă.

Inspirația e o forță *creatoare*. Ea conduce gândul celui care scrie textele sacre. „În această lucrare participă factorul dumnezeiesc, adică Duhul Sfânt, care discernе conținutul descoperirii și-l ferește de greșeli pe scriitorul textelor sacre, și factorul omenesc, aghiografal, care comunică acest conținut în expresii și cuvinte omenești”, spune Ion Bria (2, *Inspirație*).

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

Și va trebui să înțelegem că ideile sunt ale Domnului, iar cuvintele ale omului, după cum ne lasă să înțelegem cardinalul Franzelin. *Ideile* sunt ale Domnului, *forma* transmiterii acestora este a omului. Iar dacă inspirația oferă textelor sacre autoritate divină, aceasta este autoritatea informației, a ideilor comunicate, iar nu autoritatea formei.

Într-un basm românesc, un șarpe îi transmite unui om înțelepciunea sa, și anume aceea de a înțelege graiul tuturor animalelor. De fapt, povestea spune că șarpele îi suflă în gură aceluia om, printr-o trestie, știința sa. Omul *inspiră* duhul profetic al șarpelui.

Hesiod, poetul beoțian, primește poezia de la „muzele noptatice”, ca o *insuflare*: „Vers de profet *insuflându-mi* să cânt îmi dădură poruncă (...)” (3, *Theogonia*, p. 26, s.n.).

După Hesiod, dar și în tradiția vremurilor sale, Platon va susține și el „harul divin” al poezilor și rapsozilor, așadar creația poetică sub asistență divină: „Poetul e o făptură ușoară, înaripată și sacră, în stare să creeze ceva doar după ce-l pătrunde harul divin și își iese din sine, părăsit de judecată...” (Platon, *Ion*, 533e-534e). Poetul, spune de fapt Platon, creează doar după ce „este insuflat” cu har divin din partea zeilor.

Daimonul socratic și daimonul poetic

Dar divinitatea care îl inspiră pe om nu a fost înțeleasă în cursul timpului doar ca o entitate exterioară omului, ci și ca una interioară. Socrate le spune a discipolilor că toată înțelepciunea îi vine de la un glas pe care îl aude *în lăuntrul său*, pe care el îl numea *daimon*.

În credința mitologică grecească, daimonul era o ființă între zeu (divinitate) și om, uneori bună, alteori rea (*demon*). Daimonul socratic este însă altceva decât cel mitologic și decât conotația malefică a demonului: este glasul propriei gândiri și, mai mult de atât, glasul gândirii ajunse la înțelepciune, deci al *gândirii filozofice, speculative*. În ciuda atingerilor mitologice, atunci când vorbim despre daimonul socratic avem în vedere, așadar, gândirea *speculativ-filozofică*.

Nu altceva crede Plutarh, care spune că daimonul socratic este „partea superioară a sufletului” (Plutarh, *De Genio Socratis*, 22). Dacă sufletul, adică gândirea, are mai multe „părți”, să zicem *gândirea rațională, gândirea speculativă, gândirea artistică*, părți care sunt, de fapt, dimensiuni ale gândirii, atunci, pentru Socrate, „partea superioară”, calitativă a sufletului său este *gândirea speculativă*: ea este glasul lăuntric ce filozofează, este *daimonul*.

Dacă îl vom avea însă în vedere pe creatorul de artă, atunci vom spune că „partea superioară”,

calitativă a sufletului său, daimonul, este *gândirea artistică*. Poetul are drept daimon *gândirea artistică*, de fapt *gândirea poetică*. Daimonul filozofului și daimonul poetului sunt, așadar, entități, dimensiuni distincte și inconfundabile.

Mai înainte de Socrate, Euripide afirma că „spiritul nostru e un daimon pe care îl purtăm fiecare în noi” (4, fr. 147). Dar pentru că spiritul este, de fapt, *gândirea* în cele trei dimensiuni - rațională, speculativă, artistică - și pentru că dezvoltarea acestor dimensiuni ale gândirii este întotdeauna inegală în fiecare dintre noi, vom spune că de cele mai multe ori doar *una* dintre aceste dimensiuni (gândiri) ne este *daimon*, așadar *gândire conducătoare*. Numele pe care în mod curent le primim, așadar acelea de oameni *raționali*, de oameni *speculativi*, de *artiști*, vin de la *gândirea conducătoare*, așadar de la daimonul care ne tutelează.

Harul creator

Să vedem, acum, ce se întâmplă în *gândirea creștină*. După ce l-a făcut pe om „din pământ” și „a suflat în fața lui suflare de viață” (Facerea 2, 7), Domnul l-a dat omului ceva în plus față de celelalte viețuitoare: *har divin*. Omul este această ființă întreită: *corp* („pământ”, materie, biologie), *suflet*, *har* (parte divină). Omul reproduce astfel, la scara sa, trinitatea divină. „Există în noi ceva mai presus decât noi” - spune Fericitul Augustin. Suntem locuitori, așadar, de o *ființă* sau numai de un *duh*, de un *har*, de o forță ce ne întrece.

Dar ce este *harul!* înțelegând, pe urmele lui Grigore Palama, *harul* ca energie dumnezeiască necreată izvorătoare din ființa dumnezeiască, părintele Stăniloae îi acordă atât sensul de „energie actualizată a Duhului ca lucrare” (lumea, creația divină), cât și acela de „energie ce se imprimă în ființa celui în care Duhul Sfânt lucrează, făcându-l capabil și pe acesta să lucreze (...)” (5, p. 303). Sfântul Di-adoh al Foticeei crede că „harul lui Dumnezeu se sălășluiește în adâncul sufletului, adică în minte” (*Filocalia*, voi. I, cap. 77, p. 427).

Duhul Sfânt, *harul* ne este lăuntric. Dar lăuntric ca o energie virtuală, latentă. El nu lucrează de la sine, ci prin decizia (libertatea) noastră și în colaborare cu noi.

Se vede astfel că modelul antropologic din scrierile apostolice (I Tesaloniceni 5-23, de pildă) este trihotomic: omul este alcătuit din *corp*, *suflet* („duhul lumii”), *har* („Duhul lui Dumnezeu”). În acest fel, noi - unii dintre noi -, cei care am trezit *harul* din noi, grăim, spune Sfântul Apostol Pavel, și creăm, spunem noi, „nu în cuvinte de învățătură ale înțelepciunii omenești, ci în cuvinte de învățătură ale Duhului Sfânt” (I Corinteni 2, 12-13). Opera noastră, putem spune, se exprimă „în cuvintele de învățătură ale Duhului Sfânt”.

(continuare în pag. 10)

Eu-I psihologic și eu-I poetic

Ne întoarcem la citatul din Platon: „Poetul e o făptură ușoară, înaripată și sacră, în stare să creeze ceva doar după ce-l pătrunde harul divin și își iese din sine, părăsit de judecată...”

De aici înțelegem că poetul are o condiție dublă: pe de o parte el este ființa „înaripată și sacră”, așadar ființa care creează poezie atunci și numai atunci când este pătrunsă de harul divin, moment în care ea părăsește judecata, deci rațiunea, gândirea rațională; pe de altă parte, poetul este ființa dotată cu judecată, cu gândire rațională, care nu este creativă poetic. Platon pare să spună că gândirea poetului are două stări diferite: 1) *gândirea pătrunsă de har divin*, care este de fapt inspirată și creatoare, și 2) *gândirea rațională*, care nu produce poezie. Aparținătoare poetului *ca poet* este gândirea creatoare „insuflată” cu har divin sau *gândirea inspirată*. Această concepție, aceea a gândirii creatoare inspirate de divinitate, a ieșirii ei din sine-le rațional, a extazului, a „nebuniei” poetice, a fost păstrată, până în zorii modernității, sub numele de *inspirație*. O teorie pe care gândirea modernă o coboară de pe soclu, pentru a o înlocui cu altceva.

Să urmărim, acum, gândirea modernă către începuturile sale și să vedem ce pune ea în locul inspirației, ce schimbări aduce vechii teorii a inspirației. În scrisoarea către Paul Demeny din 15 mai 1871 (6), Rimbaud scrie, cu privire la creativitatea sa, următoarele: „EU este altcineva. Nu e vina aramei dacă se trezește trâmbiță!”

EU, arama (omul comun, rațional), pot deveni altcineva: trâmbiță, cântăreț, poet. Rimbaud ne dezvăluie, astfel, cele două stări sau moduri de a fi ale gândirii sale: *arama* și *trâmbița (altcineva)*, cărora le mai putem spune *eu comun* și *eu poetic*. Rimbaud este aceste două eu-uri deopotrivă, iar dintre ele, doar unul are facultate poetică. Parcă nu suntem chiar atât de departe de poetul prezentat de Platon...

Despre cele două eu-uri ale creatorului ne vorbește mai clar T.S. Eliot, în eseu *Tradiția și talentul personal* (1919). El face, astfel, deosebire între „*omul care suferă*” și *spiritul care creează*. Creator de poezie este *spiritul*, singurul capabil să digere și să transforme „*pasiunile care-i constituie materia*” (7, p. 26).

Pe tărâm românesc, Liviu Rusu distinge, în 1937, între „*eu-I poetic*” sau „*artistic*”, generator de valori absolute, și „*eu-I psihologic*” sau „*empiric*”, ce ține de „*simțirea personală*” (8). Cele două eu-uri par să fie funcții diferite ale uneia și aceleiași gândiri. Astfel, *opera* scriitorului este creația *eu-lui poetic, artistic*, iar nu a aceluia *psihologic, empiric*, ce este adesea comun și neinteresant. *EU este altcineva*. EU, cel care creez, nu sunt *eu-I psihologic* sau *empiric*, ci altcineva - *spiritul creator, eu-I poetic*.

Dacă îl vom compara, acum, pe Platon cu teoreticienii moderni, vom observa două lucruri: Dualitatea formală (tipologică) a gândirii se menține: poetul este, *ca om*, gândire rațională (Platon), „*aramă*” (Rimbaud), „*om care suferă*” (T.S. Eliot), „*eu psihologic*” sau „*eu empiric*” (L. Rusu); și tot el este, *ca poet*, gândire creatoare „*pătrunsă de har divin*” (Platon), „*trâmbiță*”, „*altcineva*” (Rimbaud), „*spirit care creează*” (T.S. Eliot), „*eu poetic*” sau „*eu artistic*” (L. Rusu).

Spre deosebire de Platon și de gândirea tradițională, care spun că poetul creează prin harul divin ce îl pătrunde, poetul și teoreticianul modern consideră că poezia este creația exclusivă a aramei ajunse trâmbiță, a „*spiritului care creează*”, a „*eu-lui poetic*” sau „*artistic*”, așadar creația acelei *gândiri* pe care am numit-o *poetică*. Poezia este creația *gândirii poetice*, gândire ce are capacitatea de a crea prin propriile forțe, deci fără sprijinul muzelor-zeițe, al harului insuflat, al inspirației divine. Gândirea poetică, se spune acum, este singura răspunzătoare de intrarea în lume a poeziei. De aici încolo vom vorbi despre *poezia modernă*, așadar despre poezia care se face de la simbolism încoace.

desen de Elena Liliana Fluture

Sanda PANAIT

Amintire

Mi-am întors anii
Pe toate părțile,
Focurile clipelor arse -
Încă mocneau.
Mirosea frumos, a piele încinsă
De ore rostogolite
În paturi păgâne,
A hoarde de râsuri
Prin jgheaburi de sânge...!!!

Aniversare

Ca un sânge cuminte
Care se-ntoarce mereu la inimă,
Cu dinții de crengi cu care mușcă parcă din
cer,
Cu privirile încețoșate de ploile
Ce ling crizantemele până la ultima suflare
Se-ntoarce Octombrie.
Când îl zăresc, gonind peste colinele înecate-n
orizont

Nu mi se pare deloc tânăr.
Are mereu o cocoasă de clopote
Ce bat continuu încercând să alunge
Ceasurile în pântecul cărora s-au strecurat.
Tot de atâtea ori,
După ce-l voi fi văzut depărtându-se
Inevitabil -
Simt o greutate în plus,
Și nu-s ploile lui,
Ci cocoșa de clopote cu care mă înzestreză.

Dumnezeul din palmă

În palma mâinii acestea abstracte
Transpirând a miros de cerneală
A fiecărui poem
Stă pitit un gând al lui Dumnezeu.
Gândul din palma întredeschisă
Din care ies vise ca o splendoare tăcută
Și curg mereu înecând uneori dimineți
nenăscute
Gândul acesta care stă ascuns
Cum stă ascunsă-n într-o fiară blândețea,
Sunt chiar EU.

Cine?

Imaginea verbului care imaginează
Mă urmărește adesea
Ca trenea propriei umbre.
Deseori mă aleargă poezia
Dar verbul meu șchiop
Nu poate construi decât
Un joc periculos
Ca jocul unui fum de țigară

Uneori ia forma unei împotriviri
Ca și cum cineva ține hățurile verbelor
A dimensiunilor frumosului și splendorii.

Întrebări aleargă pe câmpul memoriei
Ca niște herghelii de mustangi.

Tango-n apus

Pluteam -
Pășind mi se părea că-mi trag picioarele
Dintr-un vas
Plin de viermi care se arcuriau peste ele
Ca-ntr-o pădure în care copacii,
Se cațără unii pe alții rupându-se parcă
programat
O recunoaștere a impermanenței
O certificare a tranzitoriului vieții.

Pluteam -
Într-un dans ce trece dincolo de individ
Într-o imagine mereu la fel dar niciodată identică
Precum argentiniana amintire a unei dimineți.

Pluteam -
Lăsându-mă ușor ca-ntr-o oboseală senzuală de
tango

Peste glezna apusului.

Contemplându-l
Ne complăceam temporar în tremurul ușor
Ca briza unui regret...

Lux

Cum să mai pot deveni mofturos în zilele astea?
Și să locuiesc în sângele meu e un lux.
Uneori simt că mă deranjez,
Mai sunt în jurul meu desigur vene flămânde
Care râvnesc la el
Sau poate la mine?
Mă simt ca un borfaș care-și fură singur
bucuriile.

Ochii nu-mi spun chiar totul...

Violeta IONESCU

Expoziția de poezie

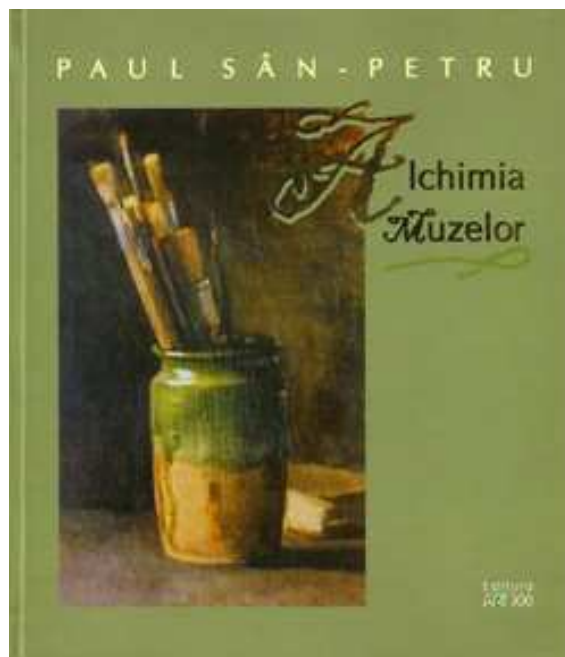
Alchimia muzelor, de Paul Sân-Petru, apărută la Editura ART XXI, 2009 este o carte mai puțin obișnuită în literatura română. O carte a dialogului artelor, unde pictura și poezia merg mână în mână, adică alături, fără să se confunde, nici să se explice, ci doar să se completeze reciproc. După aspect, cartea pare un album de artă, și chiar este.

De data aceasta, poetul își alege pictorul. Apoi vine rândul celor 40 de tablouri să fie alese. Actul său de creație începe de la această alegere. Și, pentru că nimic nu e întâmplător, ochiul îi cade pe acele imagini care stârnesc în el o vibrație interioară. Ca o muzică. Simfonia încă nu a început. Încă suntem la acel vibrato care face malurile să se apropie.

În timp, se dovedește că 40 de tablouri pot alcătui o expoziție, pot scrie o carte de poezie, pot compune o simfonie în 40 de părți și pot construi un templu. Flacăra de la Grigorescu vine de la acel copil de 18 ani care a pictat Agapia fără să fi văzut vreodată Madona lui Rafael. Și iată că lumina ei dăinuie peste veacuri. Ideea de a da o formă acestei lumini seamănă cu ideea de a face imaginile să se elibereze și să zboare în cuvinte și de a insufla cuvintelor fluidul unei propoziții muzicale. Cum se întâmplă alchimia aceasta? Probabil suntem, în armonia universală, un mozaic. Fiecare, privind un tablou, îi este oglindă și se vede în el potrivit cromaticii sale interioare. Așa și poetul. Vede ceea ce ancestral este pregătit să vadă. Artistul se recunoaște în artă, potrivit conturului metaforei sale.

Paul Sân-Petru încearcă să descrie ceea ce vede cu ochii săi și ne determină să credem că ochii aceștia sunt și ai noștri. Creează, în fond, *ab initio*, tabloul din spatele tabloului. Uneori folosește imaginea doar ca pretext pentru propriile sale meditații pe „marginea” a ceea ce se vede: pensulele pictorului sunt tablouri viitoare; umbrela fetei, închisă pentru „neploaie” îl duce cu gândul la vremurile imemorabile ale Genezei, când pământul încă nu avea mări, căci „apa își avea adâncul în stele”...; vede Dunărea, dar dincolo de ea, gurile Deltei prin care fluviul „plânge” în mare; observă că ochii evreului și ai găștii lui au același „cer de târg” și aceeași zare albastră; lângă furca din care scade „norul de lână” aude cum „bolborosesc andrelele”; simte cum ziua unică a unui măr înflorit „nu se mai divide”; aude zvonul gureș al spălătoarelor de pe mal... Într-un cuvânt, demersul lui e ca o înviere.

Paul Sân-Petru nu e la prima „abatere” de a pune muzele să horească în Parnas. În *Sacra coralia* (Ed. Zappy-s, 2002) a scris versuri pe muzică clasică, preclasică și modernă, cochetând cu muzica pe care o cunoaște foarte bine. Așa cum Musorski, Respighi, Bella Bartok, Stravinski și mulți alții au făcut-o la rândul lor, când au scris muzică privind tablouri.

Cel mai lesne vedem de ce în „Autoportret”:
„Trei sferturi de planetă-i doar oglindă / Că
Demiurgul vru să-și vadă chipul / Dar n-a-ncăput
de Sine și de stele / precum în mări nu-i loc de tot
nisipul”.

Ispita narcisistă de a se autoportretiza o au toți creatorii. Doar tușele pictorilor sunt mai clare. Ceea ce este demn de reținut e că autoportretul lui Paul Sân-Petru nu este dat atât de suma tuturor literelor din cele 18 volume ale sale publicate până acum, cât de muzicalitatea versurilor și de jocul de lumini și umbre din spatele acestora.

Mai trebuie spus că volumul este bilingv și beneficiază de o prefață memorabilă, semnată de criticul de artă Valentin Ciucă și de traducerea în limba franceză a dnei Paula Romanescu. În măsura în care traducerea respectă nuanțele metaforice ale poeziei paulsânpetriene, salutăm această inițiativă, chiar intenția domniei sale de a produce și rime surprinzătoare. Cu excepția traducerii prefeței, unde sare nejustificat un paragraf-cheie. Sperăm însă că cei care o vor citi în franceză vor cunoaște cât de cât, dacă nu limba română, măcar biografia pictorului român despre care se face vorbire și care, totuși, a pictat la Barbizon.

Marian MOSCU

Agonia doctorului Suru

- „Nu sunt în apele mele” și-a spus doctorul Suru. Sunt în Constelația răului, a putreziciunii și neputinței.

Rămân însingurat într-un ocean de oameni dar într-o nuliitate de omenie. Am operat zeci de mii de pacienți. Le-am redat viața și bucuria de a trăi, le-am redat virtutea și fericirea. Iar eu? Eu am ajuns ca un „ciot” eminescian pe care timpul își așează nepăsător fundul ca într-o letargie a durerii, a chinului și a neputinței. Anii mi-au brăzdat vectorial sufletul și trupul. Ființa mea neputincioasă își târâie umbra după o bucată de pâine, după o gură de apă, după o gură de aer și de liniște... Dar, Doamne, pe cât de mult bine am făcut pe atât de multă mârșăvie mi se aruncă în față din miasmele vieții ce știe doar să tulbure ordinea firească a lucrurilor. Asta este condiția intelectualului român!

Iată! Stau la o coadă mică dar imensă pentru a cumpăra o pâine, doar o pâine!

Când sunt gata-gata s-o primesc, altcineva se strecoară în fața mea, și altul, și altul ...

- Lasă-l domnule și pe el să ia o pâine. E grăbit săracul, este portarul de la Spitalul Județean, acolo unde a lucrat și doctorul Suru.

- Îmi aud numele și parcă nu mi-l aud! Ce faci Cezare? Mai respiri? Întinde mâna și primește-ți bucată de pâine!

- Nu. Și el trebuie să intre în față. Este domnul șef de la Poliție. Poftim, vă rog! Și el este domnul deputat! Și el este domnul patron de la „Șmecheria în floare”!

- Doamne, toți trebuie să intre în față! Eu, eu așa am fost totdeauna: unicul conștiincios. Fumam o țigară, mă spălam pe mâini și în halatul imaculat intram în sala de operații. L-am operat și pe tatăl polițistului și pe bunicul deputatului și pe tatăl patronului și pe...zeci de mii, mii care acum m-au uitat. Chiar și pensia mea-i mai mică în lei decât sfertul sfertului pacienților pe care i-am operat. Doamne, văd cerul cum își întunecă marginile. Mă învăluie într-un cântec de revoltă, dar cine mă ascultă?

Sunt „ciotul” ce am răsturnat Carul Mare al comunismului. sunt „ciotul” ce am scris sute de cărți

Doamne, ce puști frumoși se zbenguie la rând. Îi admir, nu-mi mai trebuie pâine, nu-mi mai trebuie nimic. Mă simt sătul în flămânzirea mea profundă. Mă simt un strigăt discontinuu al eternității. Ei discută orice despre destinul lor ușor și efemer. Nu discută nimic important. Nimic despre viața reală, despre progres și civilizație, despre fluxul și refluxul uman, despre seismele cunoașterii adevărate. Sunt tare subțirei. Am îmbătrânit și mi-e frică să fiu de dâșii omenit, tratat, protejat. Cât pot să mă exprim trebuie să le șoptesc în urechi, fără să-i supăr, ca ghicitoarea în palme! Care este drumul dinspre mine spre ei, dinspre noi spre ei? Constelație fără vertebre-i bătrânețea mea! Gaură neagră plină de mistere! Viața lor e nisip și obsesie.

Întind mâna după bucată de pâine. Scap banii pe teighea când aud vânzătoarea că „pâinea s-a terminat”! Mâine va fi o altă zi, alt soare, alt aer, altă pâine și probabil alte griji.

- Bună ziua, domnule doctor! Ce mai faceți?

- Voie bună. Cu Dumnezeu înainte! Răspund colegului care a părăsit rândul dar avea abonament la pâine. Îmi dă și mie o jumătate, cealaltă jumătate o rupe bucăți și caută s-o îndese în gura dulăului pe care-l purta în lesă.

- Frumos câine ai! Și uite, nu vrea pâine! Îmi venea s-o adun de pe jos. Oasele mele bătrâne nu mi permit acest lux, în timp ce, câțiva boschetari adună tot ce le stă în privire, chiar și jumătatea de pâine pe care abia o primisem în dar. Demnitatea mea de medic, într-o țară civilizată, nu se pretează a lua atitudine. Merg pâș-pâș acasă. Sunt singur. Orbesc prin semnul crucii cu icoanele din pereți, cu cărțile frumos stivuite în bibliotecă. Pe ușă intră o femeie îmbrăcată în negru.

- Mi-e foame! Ai adus ceva de mâncare?

- Sunt porția ta promisă! Când vrei mă poți folosi ca piesă de schimb în fața nedreptăților!

- Nedreptatea nedreptăților...e un exercițiu lugubru.

- Lugubru, dar exact, matematic! Minus ori minus fac plus!

- Ai halucinații. Eu sunt nevasta ta. Nu sunt o femeie îmbrăcată în negru. Mai bine bea un ceai de iasomie și liniștește-ți sufletul răstignit în adormire. Mâine mergem la cimitir, ne așteaptă o masă creștină, umilitor de persistentă. Mă auzi? Sau aprind candela vecerniei de la capăt de drum?

Nici un cuvânt! Doctorul Suru face nudism în apele tulburi ale închipuirii trecerii într-o viață veșnică. Pe muchie de bisturiu hematia timpului închide pleoapele universului.

Paul SPIRESCU

Dualitate

Zace-un străin în trupul meu și plânge
Îi simt suspinul sacadat în sânge
Tu mă veghezi și-mi spui că-ți este teamă
Să nu mă-mbete cu lumină, mamă

De-aș respira l-aș sufoca pe el
Căci aeru-i puțin și viața-i lungă
Și nu-i nimic în cerul blestemat
Care la amândoi să ne ajungă

Ridic o mână, lui îi cade mâna
Spun un cuvânt, el amuțește-n veci
De-aș respira cu sufletul meu luna
Pe-al lui l-ar năpădi șopârle reci

Vin vulturi însetați să se adape
Din ochii noștri putrezi și nătângi
Scoboară noapte, sumbru peste ape
Tu de ce plângi, măicuță, de ce plângi?

Cântec de adormirea fluturilor

E vremea să plecăm: latră ceasul din turn.
Paznicii spânzurați sunt de poalele nopții. Priviți:
Prin porturi bântuite de galben, nebunii
Inventează stele pentru rătăciți.

Am îmbătat copacii. Gratiile. Zidul.
Copoii joacă zaruri pe podea.
Călcați cu grijă, în câmpia albă
Un fluture – complice ne va aștepta.

Știu, drumu-i lung ca un cântec de iarnă.
Casele dorm peste noi și visează urât.
Așteptăm ninsoarea care să ne cearnă.
Un copil se răstește la stele. Atât!

Poveste de dragoste

A fost demult: o casă pierdută-ntr-o pădure
Cu flori prelung mirositoare la fereastră.
Luceferi de mătase tot o pândeau s-o fure,
S-o rezidească sus, pe bolta-albastră.

În casă, stând la masa rotundă, tu și eu,
Ne cotropise somnul și ne pierise graiul
Și ne rugam muțește la bunul Dumnezeu
Să ne aducă mai aproape raiul

Parcă se pregăteau ninsori secrete,
Cum n-au mai fost pe lume niciunde și
nicicând
Și se spârgeau de spaimă icoanele-n perete
Cu Maica Preacurata, lăcrimând,

Luceferii ne tot băteau în geam
Și-n casă lumi de vifor stăteau să se aprindă,
Doar eu, ca un nebun, mă-mpreunam
Cu umbra umbrei tale din oglindă...

A fost demult...dincolo de cuvinte
Doar carnea mea își mai aduce-aminte!

Nunta de țărână

Poate că mai târziu sau mai devreme,
Când îndrăzni-va Moartea să mă cheme
Și în parfumul florilor de tei
Să-mi pună-n deget verigheta ei,

Va fi atunci o nuntă ca-n poveste
Cum n-a mai fost nicicând și nici nu este,
Pământul se va zguduî puțin
Apa din râu se va preface-n vin,

Oaspeți de rang înalt ne vor aduce
În dar însemnul nașterii pe Cruce
Și-ntr-un târziu, când vor fi albi arțarii
Și vor fugi în lume lăutarii,

Când s-or sfârși bucatele alese
Și oaspeții vor adormi pe mese,
Ne vom retrage și noi doi în casă,
Eu – mire de țărână, ea – mireasă!

Biblioteca V.A. Urechia

Salon literar

Joi, 10 decembrie 2009, începând cu orele 17:00, în sala Mihail Eminescu a Bibliotecii V. A. Urechia din Galați a avut loc o nouă întâlnire a iubitorilor scrisului în cadrul Salonului Literar.

Cu această ocazie au fost lansate volumele: „Veneticii”, autor Ion Lazu, „Curcubeul din hol” - proză scurtă și „Oglindă plutind” - versuri, avându-l ca autor pe Aurel Ștefanachi. În timpul prezentărilor Aura Christi a susținut un recital din versurile proprii.

Despre romanul “Veneticii” al lui Ion Lazu iată ce declara Radu Voinescu cu puțin timp înainte, mai precis la lansarea aceleiași cărți la Târgul Național de Carte “Gaudeamus 2009”: “Un roman emblematic pentru secolul XX, căci figura refugiatului este ea însăși emblematică pentru acest secol... Cred că cele mai bune pagini din *Veneticii* pot concura cu pagini memorabile din *Donul liniștit*, pentru că bântuie peste tot acel suflu de mare proză realistă”.

Aura Christi l-a prezentat mai pe larg pe autor publicului gălățean prezent în număr mare la manifestare, ca pe o personalitate remarcantă care, printre preocupările literare de notorietate (de ani buni este redactorul șef al prestigioasei edituri Vinea), de pildă, s-a ocupat îndeaproape pentru a așeza peste 200 de plăci memoriale pe casele unor personalități din București.

Despre carte am aflat de la Aura Christi că ascunde o dramă teribilă. Este o poveste dramatică a unei familii care a trăit vremuri dificile în Basarabia, o carte care înfățișează suferințele și geniul rău simțite și trăite de această familie în spațiul basarabean al anilor de restriște. Cartea însăși are o istorie la fel de zbuciumată ca și personajele pe care le cuprinde reprezentând totodată un frumos omagiu adus mamei.

Cunoscut ca un prozator redutabil, el însuși născut în Basarabia, Ion Lazu mărturisește că, deși a scris multe cărți, aceasta, *Veneticii*, este singura pe care s-a simțit dator să o scrie. Celelalte pe care le-a mai scris au venit de la sine, pentru că spiritual său, îndreptat într-ale scrisului, nu a mai putut fi stavilit.

(continuare în pag. 20)

Viorica MARICA HAGIANU

ASIGURAȚII

Edward stă tolănit într-un fotoliu confortabil de ratan la umbra cireșului din grădină, privește amuzat cu ochii întredeschiși furnicile care urcă în șir indian pe scoarța brun cenușie a copacului. „Ce mici și harnice sunt, niște caraghioase” se gândește el mirat de tenacitatea furnicilor care se încăpățâneau să care frimituri mai mari decât ele. Marinela, soția lui, intră val vârtej în curte, trăneste poarta din fier forjat cu bogate ornamente orientale, strigă către tânăr care nici nu se clintește, se mulțumește să deschidă un ochi și să zâmbească.

- Bonjur, dragule! spune scurt către bărbat. Niște cretini înfumurați, niște escroci plini de aere care sfidează lumea, nu mai zic, niște incompetenți care nu știu să-și facă treaba! Este strigător la cer! mitraliază fata enervată.

- Bună, iubito! Stai jos, respiră, relaxează-te și mai ales nu te mai enerva pentru nimicuri, îi arată calm fotoliul de lângă el.

Tânăra se aruncă în fotoliu bosumflată, își trăneste poșeta scumpă pe jos, aceasta ricoșează din pavajul de piatră al aleii pe gazonul din apropiere.

- Auzi cretinul, crezând că sunt o fetișcană oarecare m-a sfidat pur și simplu! Să-ți povestesc, știi că am plecat de dimineață pe la galerie, să mai fac puțină ordine prin atelier, să văd cum mai merg lucrurile, fiind în apropiere de sediul ăstora cu asigurările m-am gândit să trec să-mi fac o asigurare de viață, doar știi de când amân, sunt mereu ocupată...

- Și agitată, zâmbește soțul ei, îi ia mâna și i-o sărută tandru.

Fata continuă netulburată de vorbele și gesturile de afecțiune ale soțului ei.

- În galerie erau câțiva vizitatori care priveau cu interes picturile, am schimbat câteva vorbe cu Daniela, mi-a spus că s-au vândut pânzele mele, așa că eram fericită, am urcat plină de elan muncitoresc la etaj, în atelier, aici o harababură totală, m-am apucat să fac puțină ordine printre pânze, materiale, tuburile de culori erau împrăștiate prin cele mai neobișnuite locuri, când pictez parcă sunt în transă, nu mai știu de mine, nu mai există timp și spațiu...

- Aiurita mea dragă! o complimentează soțul îngăduitor.

- Nici o aiurită, Edward, eram încântată de vânzarea tablourilor, fericită că munca mea este apreciată de oameni, toate mergeau strună, am stat trei sferturi de ceas în atelier după care am mers pe jos până la firma de asigurări, nu avea rost să iau mașina pentru 20 de metri, mai mare deranjul să mă urc și să mă cobor din ea, nu mai zic de locurile de parcare, știi și tu ce probleme sunt...

- Evident, ai făcut și tu câțiva pași pe jos, este o vreme superbă...

- Intru în clădirea din sticlă, ăștia stau ca într-un acvariu, dragă, salut politicoasă, două dudui scriau de zor la calculator nici nu au ridicat capul să mă privească, o cucoană grasă și șleampătă vorbea cu o clientă cu față de șoarece, erau intime, bârfeau de mama focului, aia bătrână mai pune și mâna la gură, știi gestul ăla idiot de țată, chipurile să nu audă lumea ce vorbesc ele, mai era unul, un malac înalt și gras, într-un costum ce se vroia cu pretenții, o marfă contrafăcută, cu o brățară de aur foarte groasă ca zgarda câinelui și cu inele turcești, ghiuluri, te lovea damblaua dacă erai un om cu bun simț... pe ecusonul prins în piept scria Mihailu, numele ilustrului angajat, un încrezut, ăsta de care vreau să-ți povestesc, care stătea tolănit pe scaun, cu picioarele crăcănate, răsfirate unul la nord, altul la sud, zici că era la bar, la berăria de la el din cartier, nu la birou, dacă poți să-ți imaginezi nesimțirea ăluia.

- Marinela, scumpa mea, ce sensibilă ești...

Edward închide ochii și se bucură de razele soarelui filtrate de coroana bogată a cireșului, de frunzele ovale, dințate pe margini, cu fructele acestea globulare, în formă de inimă, de culoare roșu închis, buchețelele de cireșe erau o încântare vizuală și gustativă, o ascultă relaxat pe soția lui.

- Edi, te rog să nu mai glumești cu mine, sunt foarte supărată, malacul cu o indolență greu de descris mă întreabă ce vreau, eu îi spun că vreau să-mi fac o asigurare de viață, dar că doresc să vorbesc cu directoarea lor, știi tu, cu Pușa, iar ăsta îmi spune că este plecată pe teren și nu știe când revine. Deși nu m-a poftit nimeni să iau loc, mă așez resemnată pe un scaun, spunând că o aștept.

- Ai făcut foarte bine, oricum nu mai aveai nimic de făcut la acea oră...

- Am vrut să caut agenda în care aveam numărul de telefon al Pușei, dar am constatat că schimbasesm geanta și nu aveam decât câteva nimicuri prin ea, așa că am așteptat.

- Ți-am spus să nu-ți mai schimbi atât de des gențile, nu e practic, draga mea, mereu ești cu lucrurile împrăștiate, le rătăcești după care le cauți disperată dintr-o geantă în alta până la găsești.

- Nu e practic, recunosc, dar e estetic, trebuie să mă asortez cu hainele, Edi, dragule, nu pot să port accesorii de altă culoare care nu este complementară și care strică armonia vestimentară.

- Individul mă studiază cu insolentă de sus până jos și mă cântărește, evident nu sunt o persoană atractivă, în rochița mea de vară, fără bijuterii, știi că nu-mi place să le port când merg la atelier, mă deranjează când pictez, deși ador

(continuare în pag. 17)

bijuteriile, venită pe jos, fără mașină, cretinul, se enervează ea din ce în ce mai tare rememorând amintirile acelei dimineți, nici nu se pricepe să „citească” oamenii, pupincuristul! Ceilalți angajați se desfășoară netulburați, unii bârfesc cu spor, alții lucrează cu lene.

Tânăra are o poziție rigidă, stă țeapănă în fotoliu, gest care trădează încordarea, povestește cu patimă, re trăiește cu intensitate frustrarea și nemulțumirea din acea dimineață.

- Parcă nu știi că așa se lucrează la noi în țară, dacă tot știai că mergi la firma de asigurări, trebuia să te îmbraci și tu bine, se amuză el, să-ți fi pus și tu câteva lănțoaie din aur, să semnalizezi și tu, râde el, să se vadă că ești bogată, dar tu, cu fețișoara ta de copilă, cu rochița de mătase și fără mașină, mare greșeală iubită, o tachinează el, normal că nu te-a luat în seamă pupincuristul!

- Hai, Edule, nu fi rău, de ce râzi de mine? se alintă ea, e deja mai relaxată, calmul soțului ei, energia lui pozitivă o acaparează și pe ea.

- Pentru că ești adorabilă, draga mea!

- Știi că ai dreptate, sunt adorabilă, clipește ea cochet, să vezi fază! După aproximativ 10 minute de așteptare se aude glasul Pușei, care începe să dea ordine încă de la intrare, de...e mare șefă de trib, venise de pe teren ca o vijelie, toți angajații au intrat în sevraj, alergau harnici cu foi în mână de la un birou la altul, se animase, tot locul prinsese viață, deși cu câteva secunde înainte era o liniște și o plictiseală că te lua cu somn, parcă timpul stătea în loc, acum totul se pusese în mișcare. Pușa mă vede și mă salută cu căldură „Bună ziua, stimată doamnă Donateli, bine ați venit pe la noi!”, mă îmbrățișează și mă sărută pe obraji, știi cum este ea drăguță și amabilă cu mine. Mihailu sare ca ars în picioare văzând această scenă, eu aproape că am tresărit datorită gestului brusc și energic al ăstuia. Pușa zice repezită către dobitoc, care pusese o față de slugoi „Ai primit-o bine pe doamna Donateli, a fost o conversație plăcută, ai servit-o cu un ceai, o cafea, câteva fursecuri?” Mihailu s-a repezit la dozatorul de apă, a smuls un pahar de plastic, timp în care Pușa i-a șoptit printre dinți „Servește-o cu cafea, dobitocule, și în ceașcă de porțelan”, după care s-a întors zâmbitoare către mine și m-a întrebat „V-ați hotărât să faceți asigurarea de viață la noi, d-nă Donateli?”, eu m-am ridicat și i-am spus scurt și răspicat „Așa intenționez, dar m-am răzgândit, rămâi cu bine Pușa”, m-am întors și am plecat, aceasta a rămas consternată, sigur a făcut o anchetă la sânge ca să afle motivul supărării mele.

- Mi se pare normal, o aprobă Edi.

- Așa că am plecat val vârtej de acolo!

- Micuța mea vijelie, râde Edward, ai pierdut timpul degeaba în dimineața asta, nu ți-ai făcut asigurarea și te-ai enervat teribil!

- Edi, nu fi rău, știu că tu mă înțelegi, se alintă ea.

Este deja relaxată, se așază confortabil în fotoliu, i-a povestit tot soțului ei care a funcționat pe post de paratrăsnet, s-a descărcat, iar acum zâmbește încântată de isprava ei.

Într-o lume mercantilă în care totul se zbate sub greutatea vițelului de aur, într-o lume în care și arta pare a fi circumscrisă unor determinări asfixiante, apariția pe meleag danubian a unei noi reviste literare, “Boema”, poate fi salutată ca o evadare dintr-un năvod nefast cu exces de “plevușcă” ce se scutură dezordonat și calp cu intenția de virtuozitate. “Boema” presupune o nobilă și dezarmantă excludere a mediului exterior cu greoiul material baroc, un glonț de lumină care împușcă, din sordidul ostil de mansardă, năluca astrală și fascinantă a absolutului. O va atinge oare? O va fixa prin sublimare transfigurantă în imperiul valorilor incontestabile ale artei? Iată o întrebare dramatică!

“Boema” ne invită la reflecții, necondiționate însă de imediat, de conjuncturi, de antecedente pedestre, de politic și... de false candori!

AVE, AVE... BOEMA!

Speranța MIRON

Virgil COSTIUC

plafonul spațiului de jos

în orașul beat
era ieftin să bei ceai
așezat pe bordură
oamenii la fel
sau mai puțini comunicativi
ascultau periferice note
dintr-un placheu
o găină
agățată de picioare
cu penajul roșu-cărămiziu
e urmărită
printre tancarurile staționate
convoi ce arunca oase rașchetate
peste bord
asfalt și bordură într-o mixtură
mâna din plafonul metalic
înhață găina
o introduce în turelă
printre țevile de mitralieră
ochiul lungit în mașul lunetei
hârâie
ciocul din obișnuință
ciugulește un nit

numărătoarea

ce fel de pace e aceasta
sau război
drumul e liber
vin încolonații pe drumuri diferite
poetii plivesc în altare rădăcina luminii
cine s-a întors și cine nu
vameșii pun pe fiecare să se dezbrace
caută semnul soarelui pe trup
închisorile de suflet nu mai au gratii
nu mai au liniști
unde a fost unde n-a fost
se cercetează în pieptul oamenilor
numărând oasele
se caută în gură cine a vorbit și cine nu
filozofii pun întrebări
tot ei răspund
dau din mâini „casele acestea nu sunt date cu var”

acesta-i pământul - vine un murmur –
noi suntem râme
locul nostru este în tunel fără apă și lumină afară
stă ziua o roză crăcănată să o fută cine vrea
marginea lumii pare din ce în ce mai aproape
„zii tu șchiopule câte leghe mai sunt până la
munte”
ceasul stă cu maștele afară și nimeni
nu mai numără
„lasă-i să vină zice orbul toți au loc în inima mea”
călărețul zice și el „unde mi-e calul nebulilor
v-ați pus să-i mâncați caii din burtă
să facem o horă
să ne legăm batistele la gură
s-au întors veceurile invers
fantasticul se scurge prin canale”
toate merg slobode
nimeni nu leagă nimeni nu dezleagă
doctorii sunt nebuni dacă nu ne vindecă
pe toți laolaltă
întindeți mașul fiecărei idei pe antene parabolice
ascultați
un pas înainte doi înapoi
scoate sticla de absint și o învârtă ca un adevăr
„lumea aceasta e beată”
„știi ce - zice biciul -
hai să ne oprim pe marginea drumului
să numărăm proști”
-„unu”

fluviul

poetului Daniel Corbu

vin
pe plute de papură verde
rădăcini umblătoare
jumătăți de butoaie
respirând prin tuburi de trestii
banchize de sare
vâslele taie în două
ochelarii
cioplesc valuri melcate
prin care peștii urcă în giruete
orașul doarme
sub luminile unei naufragiate corăbii
duhul
dacă a întâlnit marea
ori a înverzit prin canale
pescarii aruncă firul undiței
tocmai la cer
din când în când mai prind câte-o stea
în cârlig
dar de multe ori plouă
și pe întuneric în așternut
îmbrățișarea femeii e întotdeauna
o altă femeie

Valeriu VALEGI

O PRIVIRE ASUPRA NOILOR APARIȚII EDITORIALE

PATOSUL CONFESIUNII

1. "Petale din a vieții floare; / un semn / că am trecut pe – aici. / Pe una vezi / încurajare, / pe alta / cât suntem de mic" (Cititorului meu);

- "Aleargă fulgii de zăpadă / Și m-au atras în al lor joc; / În ochii mei ar vrea să vadă / Reaprinș al tinereții joc" (Dar).

Remarcată cu ani în urmă pentru talentul ei viguros poeta **Maria Izgherean** revine cu "**Corole cu parfum de nostalgie**" (Editura Nagard, Lugoj 2009 - 67 pag. preț neprecizat), care aduce în mod evident un plus de valoare.

Poeta a trecut deja peste un anumit schematism, lansându-se ferm pe traiectoria zbuciumului latent.

Versurile sunt scurte (arar aventurându-se pe toată lățimea unei pagini), precise și disciplinate de un patos al confesiunii.

Există un Ce de sorginte romantică care înfrăgește fiecare zbatere a textului.

Unele fragmente ale acestuia par că descind direct dintr-un manifest politic ("Și ochii noștri", "Și-o facem..."), "Atunci când diurnul se bifurcă") iar altele evocă ceva din miracolul biblic ("Dar", "A fericirii floare", "Doar din cer").

Aflată într-un moment fast, poeta Maria Izgherean poate zidi cu folos, seducându-și cititorii.

UN SALTIMBANC DANSÂND

2. Consecvent tipologiei lirice din precedentele sale cărți, poetul **Gheorghe Lupașcu** ne oferă în "**Baladin într-o fabulă**" (Editura Enos, Brăila, 2008 - 75 pag., preț neprecizat) un mănunchi de balade / fabule, transfigurate într-un feeric spectacol.

Astfel, acest saltimbanc, dansând într-o lumină de amiază cu firescul unui balerin profesionist, trece de la un ritm survolând adâncul ("**Valurile elixir / Crisalidele nadir ... / Lume lume / Nume nume ...**" - Baladă cu elixir) la un alt ritm furat de tumultul cotidian ("**Îngrijitorul parcului zoo s-a accidentat / De piatra kilometrică a drumului ...**" - Fabulă cu vacarm; "**Râma este o specie de bibaur ... / O tai / O fragmentezi / Dar râma / Bibaurul / Continuă să aibă capete ...**" - Fabulă într-o parte).

Poetul nu-și drămuiește pofta de a scrie pentru cel uimit încă de înțelesul propriului trup ("**Nu știu cine ești / scafandru de carne și sânge / Al sufletului meu , /...Trup al meu , / Heghemon de puritate ...**" - De vorbă cu trupul meu) sau pentru cel ce dă sens existenței globale a pisicii ("**Cine trece prin invocația / Optului**

câinesc / Împletit pentru gâtul liric / Al pisicii, Va sfârși / Pe partea nevăzută a lunii ..." - Spânzurătoarea pisicii)...

Cartea "Baladin într-o fabulă" devine astfel un pretext al emancipării cititorului (cu complicitatea autorului!) în fața frumosului plăsmuit din năvășele cuvinte.

Poetul Gheorghe Lupașcu adaugă o nouă filă cărții unice la care visează eroic.

POEM ÎN CHIP DE ELEGIE

3. "Să te tot aștept / iar tu / să vii mereu / fără să ajungi vreodată / e semnul că / nu ești din lumea aceasta.";

- "Tot întrebând pe unii și alții / despre mine / am ajuns / în sfârșit / la cele o mie de / neînțeleșuri."

Confrunțați, peste limita normalului, cu o avalanșă de nimicuri în ambalaj sofisticat, atunci când un poet afirmă simplu dar profund despre iubita sa astfel de lucruri, precum **Constantin Oancă** în "**Elegie pentru o sută de violoncele**" (Editura Gr. T. Popa, UMF Iași, 2008 - 84 pag., preț neprecizat), începe să dea în clocot speranța că totuși se mai poate trăi în Poezie firesc și natural.

Poetul Constantin Oancă probează că sinceritatea însoțită de talent, conștientizat prin cultură și muncă, dau unui text puterea de document autentic al sufletului.

Cu evidente inflexiuni din "Cântarea cântărilor" ("**mai mare este / depărtarea din ochii tăi ...**"; "**Pentru țărnul / care ești / eu am fost corabia ...**"; "**Frumoase sunt picioarele tale / pe nisipul serii ...**") textele se constituie într-un poem în chip de elegie.

Atent construit, acest poem copleșește prin prospețimea emoției, prin acuratețea curgerii gândului, cum și prin empatia creată în rândul cititorilor.

Cu această nouă apariție Constantin Oancă dovedește (în primul rând lui însuși!) că are amplitudinea unui poet adevărat.

SPRE EPICENTRUL PROPRIULUI COSMOS

4. Constantin Gherghinoiu se află în fața unei mari dileme: până unde poate să-și revendice vâlul Mayei Poezia?

În „euGenia cosmosului meu” (Editura Ex Libris Brăila, 2009 - 95 pag., preț neprecizat) Constantin Gherghinoiu este egal cu el însuși, într-un prelungit sprint spre epicentrul propriului cosmos.

Ademenit de feeria propriilor inerții, poetul nu se lasă răvășit ci, vegheat de eul egolatr, respiră liber în aerul tare al unui ideal ajuns familiar.

(continuare în pag. 20)

Plăcerea poetului de a distila formele în care-și immortalizează imaginația a devenit, deja, de notorietate, fiecare nouă apariție editorială constituind o dovadă de netăgăduit.

Într-o sintetică formulare, poetul Constantin Gherghinoiu exersează în "euGenia cosmosului meu" dialogul/acordul cu ființa iubită, de drag de poezie, între viață și moarte.

De altfel, avântul erotic nu l-a părăsit niciodată pe poet, unele dintre cele mai reușite texte ale sale dând seama despre acest lucru: "să bem iubito bruderschaft / iubirea noastră din al doilea raft / iubirea noastră de pus în vitrină / este mereu vină ..." - Dincolo; "neagră ești iubita mea / doi ciorchini de struguri sunt sânii tăi / două pere coapte buzele tale" - Despre femeile din coșmarul meu).

De drag de poezie, Constantin Gherghinoiu s-a lua de piept cu toate relele și amăgirile din lume.

Un poem intitulat "Peste mine, Moarte" dă măsura seriozității cu care poetul evaluează conviețuirea cu „doamna moarte”: "da morfeu să știi morfeu / somnul ți-a trecut de Karme / și e somnul de vechime / da morfeu să știi morfeu / să nu-mi zici de albăstrire / să nu-mi zici de mântuire .../ și se face albăstrime / peste suflet peste tine Doamne / peste mine / cu minunea de treime."

Cu "euGenia cosmosului meu" Constantin Gherghinoiu mai urcă o treaptă.

PRILEJ DE REMEMORARE

5. Pentru un scriitor profund preocupat de unele dintre figurile emblematice ale culturii românești (Cioran, Ion Petrovici), precum Ionel Necula, un prilej de rememorare a unor locuri și a unor personalități din cultura „alveolei tecucene”, așa cum ne propune în "Uricar la poarta Moldovei de Jos" (Editura Grapho Press, Tecuci, 2009 - 220 pag., preț neprecizat), este mai mult decât emblematic.

În cuvântul de lămurire scriitorul afirmă: "La o privire mai severă, dar dreaptă, se va vedea că Tecuciul, asemeni multor orașe de provincie, n-a oferit o ambianță prea fertilă pentru cei încercați de neliniștile spiritului".

Dorind să depășească această situație, trăind de o viață (într-o trează atenție!) pe meleaguri tecucene, Ionel Necula ne invită să cunoaștem câte ceva din istoria și legendele arealului tecucean, precum și figurile culturale definitorii ale aceluiași areal.

Rând pe rând, ca într-o procesiune mută, trec prin fața ochiului cercetător al autorului locuri (Academia de la Țigănești; Școala de agricultură; Palatul de la Țigănești) și personalități (Conăcheștii și Vogorizii, Take Anastasiu, Ioniță Hrisanti, Alexandru Papadopol, Ion Petrovici, Iorgu Iordan, Tudor Pamfile, C.D. Zeletin, Natalia Negru, Mircea Eliade).

Cu privire la marele istoric al religiilor Mircea Eliade, puțini știu despre rădăcinile sale tecucene; viitorul savant își amintește, cu emoție așezată, despre bunicul său dinspre tată, Gheorghe Ieremia din Tecuci: "Aveam dreptul la dulceață și rahat, dar când câștiga partida de table, mai primeam o dulceață. Către seară, ne întorceam acasă pe strada Mare".

Poeta Natalia Negru - născută în Buciumeni, după spectaculoasele eșecuri maritale cu mai cunoscuții poeți Șt. O. Iosif și Dimitrie Anghel, a supraviețuit în satul Tecucel, comuna Buciumeni, raion Tecuci, aproape cinci decenii, într-un "rest de viață", preocupată fiind și de rezolvarea unor situații practice (ex. ridicarea stării de chiaburie în anul 1956, în condițiile care stăpânea 3 ha de pământ).

Cartea propusă de scriitorul Ionel Necula constituie o sinceră și documentată pledoarie pentru actul de cultură ce transcende trecerii timpului.

(urmare din pag. 15)

Aurel Ștefanachi, editor, publicist și autor, vine la lansarea de la Galați cu două cărți, una de proză scurtă, „Curcubeul din hol”, și una de poezie, „Oglindă plutind”. Schițele cuprinse în "Curcubeul din hol", plutind într-un umor de calitate, ne-au amintit de celebra colecție "Dragoste bolnavă" a lui Ion Băieșu.

Despre Aurel Ștefanachi, dacă mai era nevoie, publicul gălățean a putut afla că este unul dintre disidenții adevărați ai regimului Ceaușescu.

A consemnat **Petre Rău**

Diana Carmen BALMUȘ

Gambit

Intrând în universul de discurs al prozei **Gambit** pe care domnul **Dimitrie Lupu** ne-a adus-o spre lectură în cadrul cenaclului literar *Noduri și Semne*, descoperim o lume ce tinde către dobândirea și împlinirea în frumos, în care sacrificiul este parte din viață și un mod de desăvârșire a ei, în care totul conduce către un mod de a trăi frumos, cu sens, către o viață autentică, tocmai pentru că cuprinde asemenea momente de trăire atemporală a frumuseții.

Gambit – sacrificiu al unei piese pentru atac; sacrificiu pentru frumos, pentru frumusețe. Pornind de la interpretarea titlului, ajungem să deținem, ca de obicei în cazul acestui autor, cheia de înțelegere a textului.

Astfel, în cazul acestui text, gambit-ul reprezintă sacrificiul pieselor de șah, care prin lupta lor ajung la frumusețea însăși, însă și sacrificiul pentru frumusețe al celor doi jucători: sacrificiul de timp, dăruirea deplină pentru joc și mai ales pentru frumusețea întruchipată de zarzărul Țipor. Cei doi jucători: Marat Țvetenco și Alejandro Almiente Saavedra, zarzărul care este un pom fructifer atât de nefiresc, atât de deosebit, piesele de șah atât de mărunte, însă cu un potențial la mărțeie, toți aceștia trăiesc în două lumi, în două dimensiuni, participând la frumusețe, chiar întruchipând frumusețea, însă totodată făcând și lucruri cotidiene: reparând barca, hrănind păsările, rânind la vacă și la porc (Țvetenco), stând înconjurat de plozi și de nurori (Saavedra), având uscături și parcă nehotărându-se între cer și pământ (zarzărul), stând într-o cutie, pe fundul unui cutur (piesele de șah).

Zarzărul mi se pare foarte important, nu e un zarzăr oarecare. E zarzărul Țipor, zarzărul minunat. Primăvara este o chemare la frumusețe pentru pom, care înflorește fără întârziere ca răspuns la aceasta, însă chemarea nu este destinată doar lui. Este o chemare pe care o transmite mai departe "tuturor celor dispuși să-l asculte". Sacrificiul lui Țvetenco e chiar răspunsul lui la chemarea la primăvară, la frumusețe, a copacului. Dar de ce a căzut Țvetenco din acest zarzăr? De ce nu a atins frumusețea însăși, de ce nu a reușit să-l termine de curățat? Pentru că nu e atât de important să câștige, ci contează mai mult frumusețea actului, frumusețea încercării, lupta – la fel ca în cazul jocului de șah.

De ce a continuat Saavedra jocul de șah chiar și după accidentarea lui Țvetenco? Și de ce piesele i-au răspuns? Pentru că sacrificiul era deja făcut, din partea ambilor jucători, și chiar ar fi fost păcat ca acest sacrificiu să fi fost în zadar (atât sacrificiul, gambit-ul lui Saavedra, dar și sacrificiul pentru frumusețea zarzărului realizat de Țvetenco). Piesele au viață în ele, cuprind atâtea istorie, atâtea povești, o întreagă lume, încât nu e de mirare că au început să joace singure. Nu cred că este vorba de spiritul nimănui care le mișcă, nu e răspunsul cuiva care joacă singur șah, mutând atât albele cât și negrele. "Gambit în fapt, gambit pro forma" reprezintă sacrificiul real al lui Țvetenco, ca răspuns la sacrificiul din joc al lui Saavedra.

Îmi place acest text pentru că e plin de sensuri, de deschideri, de lucruri aparent banale care ascund o mare frumusețe, așa cum e cazul unui simplu joc de șah. Este o lume în lume în lume, lumi care se întrepătrund reciproc (regi, regine, generali, cai, nebuni, soldați; piese de șah; lume). Această plinătate a existenței personajelor, care trăiesc în mai multe dimensiuni ale existenței în același timp, mi se pare cu totul deosebită, în timp ce profunzimea și pluritatea de sensuri pe care o întâlnim, mai ales în scrierile mai recente ale domnului Dimitrie Lupu, mi se par a fi o caracteristică esențială a operelor acestuia.

desen de Elena Liliana Fluture

TÂRGUL DE CARTE GAUDEAMUS 2009 București, 25-29 noiembrie

Cea de a XVI-a ediție a Târgului Internațional "GAUDEAMUS - Carte de învățatură" s-a încheiat. Evenimentul, organizat de Radio România în perioada 25 - 29 noiembrie 2009, a avut loc în Pavilionul Central al Complexului Expozițional RomExpo din București. În semn de recunoaștere a anvergurii și standardelor sale demonstrate în acest an, evenimentul a fost inclus de Comisia Europeană în Calendarul Anului European al Creativității și Inovării.

Suprafața pe care s-a întins anul acesta târgul expozițional a fost de circa 14.000 mp, aproape de suprafața limită a cunoscutului pavilion expozițional. Programul de manifestări al ediției a cuprins peste 500 de evenimente organizate în diferite locații asigurate în spațiul expozițional. Circa 107.000 de vizitatori au participat la această ediție a târgului care a numărat 385 de expozanți reprezentând câteva dintre cele mai importante segmente din domeniul editorial și educațional: edituri, instituții de învățământ românești și străine, agenții de difuzare de carte românească, firme multimedia, asociații profesionale, ONG-uri, centre culturale, instituții mass-media, biblioteci etc.

Cu acest prilej publicul a avut posibilitatea să i-a contact cu ultimele apariții editoriale ale celor mai prestigioase edituri din România și din străinătate și cu evenimente culturale de cea mai înaltă ținută, susținute de figuri proeminente ale culturii naționale și internaționale.

La una dintre manifestările programate, cea de lansare a cărților organizată de editura Vinea (editură care s-a prezentat anul acesta cu 43 de cărți editate în anul anterior), la orele 18.00, în prima zi a târgului, a fost lansat volumul de eseuri intitulat "Autograf" al scriitorului gălățean Petre Rău. Despre carte s-a vorbit la modul elogios, atât autorul cât și apariția editorială fiind apreciați și puși într-o lumină favorabilă, în prezența unui public ad-hoc prezent în fața standului, printre vorbitori numărându-se poetul Nicolae Țone, directorul editurii și scriitorul Ion Lazu, redactorul șef al editurii Vinea. Printre participanți de prestigiu s-au numărat Viorel Dianu, Nicolae Macovei (ambii autori cu cărți lansate la aceeași editură), poeta Maria Timuc și binecunoscutul discipol al lui Nichita Stănescu, poetul și eseistul Aurelian Titu Dumitrescu.

Gaudeamus 2009 a reprezentat, așadar, un important eveniment cultural, dar și un prilej de largă deschidere și afirmare atât pentru creatori și editori, adică expozanți, cât și pentru marele public - cititorul - care, se pare, nu se sfiște să acorde în continuare interes cărții și învățăturilor ei.

Redacția

Ion BĂLAN

MARTOR ȘI JUDECĂTOR

- fragment -

PANAIT ISTRATI: Viața omenească este o negură, presărată cu capcane, unde, în orice clipă, când trupul, când sufletul și adesea amândouă împreună, plătesc... Mă mistuie întrebări la care n-am găsit răspuns încă. Trăiesc, în fiecare clipă, aceste clipe... Și mă întreb de ce momentele sublime din viața oamenilor nu pot fi nesfârșite?...

HAMALUL II: Ai greșit crezând că omul trebuie să fie cum vrei tu și nu cum este el. De asta ai greșit mereu.

PANAIT ISTRATI: Cu câtă asprime mă judeci, moșule...

HAMALUL II: Ești ca o pulbere de pușcă, te aprinzi repede, explodezi și apoi...

PANAIT ISTRATI: Moșule, pentru ca ideea unui Dumnezeu să prindă niște rădăcini atât de adânci, au trebuit să-și dea sufletul... atâția cristoși de fiecare zi. Noi am vrut să dărâmam această credință. Ce fel de oameni trebuie să fie aceia care se încumetă să răstoarne aceste ziduri milenare?...

HAMALUL II: Negreșit trebuie să fie niște oameni ideali, pentru a se putea ridica până la jertfă... Te-ai poticnit mereu de bolovanul ignoranței tale...

PANAIT ISTRATI: Așa este, n-am putut să depășesc condiția unui hamal de port. Când m-am înflăcărat până la extaz, când m-am stins, neînțelegând mereu cursul evenimentelor și uneori chiar oamenii... De aceea, în această viață n-am fost nici muncitor, nici burghez, nici un intelectual ilustru, ci un vagabond îndrăgostit mereu, flămând și fără adăpost, care a cutreierat lumea prefăcând mereu foamea în hrană și sărăcia în libertate!... Dar crezul meu de tinerețe a rămas înfipt în inima și conștiința mea, moșule, așa cum a rămas întotdeauna Brăila... Ca să fii peste tot, trebuie să fii undeva. Pentru mine acest undeva, întotdeauna, a însemnat Brăila.

HAMALUL II: Adio!...

PANAIT ISTRATI: Nu pleca, moșule, nu pleca! Dacă a venit clipa ca eu, Panait Istrati, un om care vine din infern, să mă înfățișez tribunalului imparțial al contemporanilor, fie, dar nu cer achitarea mea, ci o dreaptă judecată. Nu mă lăsa singur, m-a cuprins o teamă groaznică. Când am vrut eu să mor, oamenii m-au salvat. Acum vreau eu să trăiesc, dar cine să mă audă? Nu vreau să mor înainte de a gusta toată bucuria și tot chinul vieții! Moșule, ai luat lumina cu

dumneata! Vreau cu orice preț să mângâi un mugur al acestei primăveri!... Dar cine să mă audă... Mamă, nu te-am văzut de atâta vreme... când eram la Nisa, moș Anghel mi-a trimis o carte poștală în care mi-a scris: "... Pe la noi totul e bine, numai că biata maică-ta a murit în săptămâna mare..." Auzi, "... Pe la noi totul e bine, numai că biata maică-ta a murit!..." Am bocit câteva zile, atât cât n-am plâns toată viața mea. Mamă! Mamă! Mamă, dacă ai ști ce dor mi-a fost de tine! (apare mama) Ce tristă ești mamă...

JOIȚA ISTRATI: Și tu, băiatul meu, ești tare trist...

PANAIT ISTRATI: Sunt obosit, bolnav și singur, mamă...

JOIȚA ISTRATI: ... Copilul meu, nimeni nu-ți sărută buzele când îți sunt amare, decât mama, numai mama...

PANAIT ISTRATI: Plângi?! Toată viața ai plâns. Plânsul tău m-a urmărit pretutindeni și m-a durut.

JOIȚA ISTRATI: ... N-am fost niciodată fericiți...

PANAIT ISTRATI: ... Sărmanele tale mâini, ca să putem trăi cât de cât omenește, au trebuit să spele toată murdăria Brăilei. Dacă ai ști de câte ori în orele de veghe, de singurătate și disperare, cum îți dezmiardam mâinile tale trudite, crăpate de ger și leșie, le sărutam și plângeam până le udam de lacrimi ca să nu te mai doară... Și m-am revoltat împotriva lumii păgâne care ți-a făcut viața un iad pământesc!...

JOIȚA ISTRATI: Tot așa de furtunos și neînduplecat ai rămas...

PANAIT ISTRATI: Așa am fost, așa am rămas. A fost bine, a fost rău?... Eu mamă n-am putut trece prin viață mirosind un trandafir și cântând galeș la stele. Dar steaua ta, mamă, a fost pentru mine în bezna prin care am trecut adesea, ca o stea polară, ca un luceafăr de zi, spre care mi-am întors mereu, mereu sufletul meu înstrăinat... Ai fost singura ființă pentru care am plâns în viața mea. De fapt, singurul dar pe care ți l-am făcut.

JOIȚA ISTRATI: ... Cât de săraci am fost și cât de săraci plecăm din această lume...

PANAIT ISTRATI: Din această lume absurdă în care nu există nimic afară de oamenii buni sau răi care învăluie viața în minciuni pioase!... Am fost și rămânem robii acestui pământ, robii poftelor, uitând mereu de milă, uitând mereu de omenie!... Iar plângi? Mamă, îți amintești de Codin? Namila aceea de om. Ce suflet mare avea. Acum îți spun mamă, dar să nu te superi și să nu plângi; fugeam uneori de la școală și mergeam cu Codin în Balta Brăilei la pescuit, vânatoare, la scăldat. Balta a fost raiul copilăriei mele!...

JOIȚA ISTRATI: ... Ai avut și tu colțul tău de bucurie... Am fost singuri pe lume, Panaite...

PANAIT ISTRATI: ... Am fost singuri pe lume, mamă... Am să spun oamenilor să mă îngroape la picioarele tale, aproape de malul Dunării. Dunărea, iubita mea, logodnica mea dintotdeauna, care nu mi-a trădat niciodată sentimentele. Numai că le-a dus, le-a dus în marea cea mare, dându-le uitării...

POEME SELECTATE DE PE
CENACLUL ONLINE "NODURI ȘI SEMNE"
(www.cenaclu.inforapart.ro)

Anișoara IORDACHE

De ce

de ce mi-ar păsa de plânsul ploii
când,
iată, spicul grâului îl dorește atât de mult?!

de ce-aș fi îngândurată că astrul zilei moare,
când visătorii poeți
laude aduc luceferilor nopții?!

de ce aș avea teamă de singurătatea morții
când
clipele vieții
cu bune, cu rele
în cumpănă abia le mențin?!

Ana Maria RĂU

Prea mult

Atâta foamete de bunuri
Îneacă lumea în păcat,
O nouă pată peste timpul
De foc și patimă-ncercat.

Atâta trudă într-o viață,
De bunuri să te înconjori,
Ești doar un șubred fir de ață,
Nimic nu iei de-o fi să mori.

Atâta ură-ntre popoare,
Pământu-n sânge e-mbibat,
În fiecă secundă moare,
Copil, femeie, ori bărbat.

Atâta suferință poartă,
Omul în cuget și simțiri,
Și lacrimi nescicate pică,
Prin ploaia multor amintiri.

Atâta doliu-n astă lume,
Se nasc copii fără părinți,
Povestea neagră viața-și spune
Iar noi ne resemnăm cumiți.

CyberPoems

Purtam o femeie pe umeri

un cuvânt rătăcea deasupra patului
ultimul felinar mai sufla peste bunicul meu
câteva oase erau purtătoare de cântec
ploaia fals ca o moară hodorogită
ca o roată desenată pe geam
amurgul îmi trecea îndărătnic
pe deasupra pleoapelor
purtam o femeie pe umeri
cu inima de portocală
larg desfăcută pe prispă
ca o pasăre cucerită de cuișor
amurgul acela îmi mângâia degetele
iar gândul îmi sorbea cu nesaț
noaptea viitoare
măcar de-aș găsi cuvintele
potrivite
neînvelite în plicuri reci

Aștept zăpezi, aștept zăpezi

măcar de m-aș putea întoarce
cu primul reflux
odată cu păsări plutind deasupra vulcanilor
ploaia tâmpit și ploaia strâmb și jale era
dar eu nu vroiam să văd decât verdele
colțului ierbii viu
lângă care curgea rugăciunea
inspirată din greșeala unui cuvânt
fără litere
din aburul gurii răsuflând galaxii
fiori feciorelnici ai măruntelor clipe

Apollo

Biblioteca V. A. Urechia

Salonul Literar

12 noiembrie 2009

Aniversarea a 119 ani de la înființarea Bibliotecii V. A. Urechia din Galați a fost celebrată prin debutul Editurii Axis Libri, în data de 12 noiembrie 2009, în ornamentata sală M. Eminescu din sediul instituției. Cu acest prilej, în cadrul Salonului Literar "Axis Libri", susținut de Biblioteca V. A. Urechia în fiecare zi de joi, a avut loc lansarea a nu mai puțin de trei cărți.

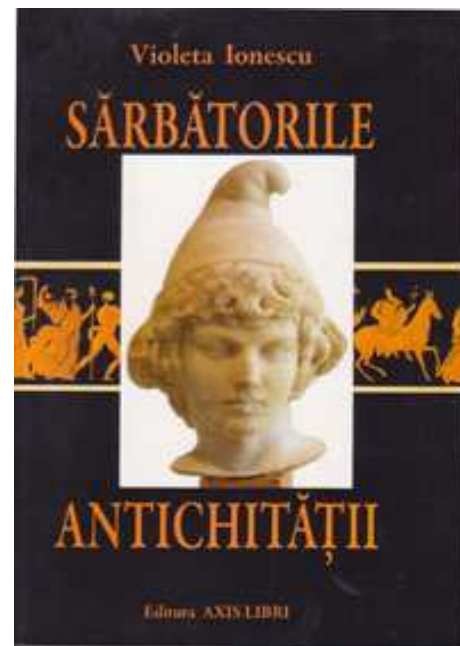
Astfel, după mai bine de 11 ani de lipsă, a prins viață Buletinul Fundației Urechia, cu numărul 10. În același cadru prielnic și-a făcut apariția cartea "Oameni în memoria Galațiului", o colecție de personalități culturale ale județului Galați, personalități aniversate pe parcursul anului 2008. Această carte a prins viață datorită unei munci sânguinoase de cercetare și documentare a unui larg colectiv al bibliotecii V. A. Urechia, colectiv menționat cu acest prilej și răsplătit cu aplauze și mulțumiri pentru efortul depus.

Această serie a cărții (pentru că am fost anunțați că experimentul va continua) constituie o colecție de 29 de oameni de seamă ai Galațiului, printre care amintim pe: Smaranda Brăescu, Dimitrie Cuclin, Dumitru Moțoc, Gheorghe Zane, Ludovic Feldman, Anghel Rugină, Victor Papilian, George Ivașcu, Tudor Pamfile, Ion Țarălungă, Costache Conachi, Constantin Levaditi ș.a.

La aceeași editură Axis Libri a văzut lumina tiparului și cartea scriitoarei gălățene Violeta Ionescu, intitulată "Sărbătorile Antichității". Cartea a constituit cea de-a treia lansare a serii. Despre conținutul ei ne-a vorbit chiar autoarea, destăinuindu-ne că "în această carte este vorba despre pace, pacea veselă a anticilor, stabilită de sărbători".

Conform mărturiei autoarei, la documentarea lucrării a contribuit și istoricul Lucian Zeev Herșovici, de la Biblioteca Centrală din Ierusalim, care a trimis cu acest prilej o scrisoare primită și lecturată de ziaristul Victor Cilincă de la cotidianul local "Viața liberă".

Cartea a fost apreciată de toți cei prezenți, dintre care amintim pe scriitorii Paul Sânpetru, Ion Avram, Speranța Miron, Petre Rău, Dan Plăeșu, Victor Cilincă, profesorii Ivan Ivlampie, Vasile Savin și Nicoleta Crângan, părintele Eugen Drăgoi, Vasile Lepădatu ș.a.

În particular, doctorul anestezist și scriitorul Nicolae Bacalbașa, cel care administrează în prezent, politic, o parte a direcției în care se îndreaptă cultura gălățeană, a apreciat cartea ca fiind "în vârful galei", ceea ce îi asigură statutul că ar putea fi citită cu interes atât în țară cât și la Paris. Ca de obicei, moderatorul evenimentului a fost profesorul și scriitorul Teodor Parapiru care a comparat conceptul de sărbătoare cu ideea de aspirație spre spiritualul în care arta își găsește rădăcinile. Tot domnia sa a apreciat și faptul că autoarea cărții, Violeta Ionescu, este "o doamnă cu mers de scriitor adevărat".

Nicoleta Monica SPULBER

Petre RĂU

Starea de poezie

Tania Nicolescu se află într-o continuă stare de poezie. Ea așteaptă poezia din adâncul inimii, ca pe o dispoziție care îi face întotdeauna bine.

În noul ei volum de versuri "Pulsar", publicat în varianta electronică la editura online Semănătorul (volumul anterior, "Drumul spre soare", a apărut în anul 2007, la editura Eikon din Cluj-Napoca), autoarea vine să demonstreze că este deja posesoarea unei părți al unui teritoriu poetic. Chiar dacă acest spațiu nu-i aparține în întregime, ea nu se teme de riscuri, nici de dificultăți, descoperind în actul poetic zone mai rar traversate de congenerii ei. Tocmai de aceea pendulează între teama de autorelevare: "*Iar dacă uneori zâmbesc / colțurile gurii mele prudente / nu depășesc / hotarul bunei-cuviințe*" și timiditatea trecătorului prin spații neexplorate încă: "*pășesc ținându-mi țipătul / bine lipit de coaste*" (La răscrucea vânturilor).

TANIA NICOLESCU

PULSAR

-POEME-

Volumul cuprinde o poezie a tensiunilor sufletești, în care efortul genezei poetice este demn de apreciat. În actul său de creație poeta pedalează pe luciditate ceea ce, în poezie, nu întotdeauna s-a dovedit a fi de bun augur. Dar în acest caz, se pare că avem de-a face cu o excepție binevenită.

Punctul cardinal de la care pornește poeta este originea și spațiul copilăriei, observate cu spiritul lui Magellan, care au fascinat-o în atâtea rânduri și în care regăsește permanent, pe lângă feeria cuprinderii originare, și nevoia acută de echilibru, de stabilitate, de frumos și de ideal. Cu toate că acele vremuri și locuri par tot mai îndepărtate: "*locul tănuț / în care-n tăcere / caii viselor agonizând / se sting*" (Taci), eul poetic își redescoperă identitatea prin acele spații unice, încă vii: "*Încă / mai simt / fire de iarbă mlădii / mângâindu-mi gleznele / rănite-n mărcini*" (Preludiu), din care se mai întrevăd "*Căsuțe albe de paiantă cu-albastre cercevele*", înălțate pe vârful picioarelor ca "*bătrânele iscodind cu ochi curioși / peste garduri acoperite de zorele*" (Silabisind).

Dar orașul în care locuiește, "*... așezat la răscrucea / nebunelor vânturi*" (La răscrucea vânturilor), nu este totuna cu locul natal, iar tristețea și monotonia acestuia sunt transfigurate de poetă în imagini simboliste, văzute într-o tușă slab cromatică. Citadinul este populat de o lume sortită pieirii, din care este dislocat sentimentul pregnant care nu poate fi decât unul legat de absența idealului. Orașul este asemuit cu o uriașă ureche, care nu mai este în stare să înregistreze nici un fel de sunet: "*Și-ntr-un colț al acestei lumi / ce de multă vreme / îmi părea / doar o uriașă ureche / cu timpanul spart / sau o tobă / cu suprafața ce-n fâșii s-a sfâșiat / și-n care degetele mele / în zadar mai bat / încercând să reproducă / sunetele spânzurate / pe portativul schițat de dezolare*", motiv pentru care apare sentimentul frustrării și renunțării: "*am obosit și renunțând / mi-am încuiat prin sertare / nemulțumitele gânduri indiscipline*" (Urechea lumii).

Tema preferată a poetei este ploaia. Ritmul ploii este asociat cu muzica, iar din sunetul ei "*Plouă sonor*" (Dimineață) eul poetic așteaptă vești, bune sau rele, cu care să-și umple golul sufletesc: "*Îmi place să ascult / cum degetele ploii / își picură sunetele alert / peste clavecinul de ocazie / al pervazului*" (Clavecine). Ploaia aduce melancolie, dar și alinare: "*și nici n-am băgat de seamă / când picături ca niște pisici / de piciorul mesei / alintându-se / au venit și-n joacă, alene, / pe geam se preling / caline ca mine / când plouă*" (Timpul), uneori este așteptată cu bucurie în suflet, ca pe un dar ceresc: "*Cu mâinile goale / voi ieși în ploaie / lăsând-o să-mi curgă / pe față-n șiroaie*" (Transhumanțe), dar și cu disperare, atunci când întârzie să apară: "*Începe încă o zi în care / pe-aici pe la noi n-o să plouă...*" (A-ta-ca-ma).

Cel mai adesea se întâmplă ca orașul să-i aducă în suflet o stare de neliniște, mai ales în lungile vremi pluviale: "*Orașul de apă-mbibat / îmi pare-acum o acuarie / din care culorile se scurg*" (Ascultând tăcerea); dar ploaia este asociată și cu un dans miraculos, care păstrează bucuria unui suflet de copil: "*...picături grațioase / pe caldarâmul lunecos joacă șotron / și plouă...*" (Joc), iar magia ploii reîntregește speranța: "*De sub umbrelă / palma întinzând / am prins în ea / trei stropi de apă vie / și am zâmbit / văzând în ei / desăvârșirea-n / tot ce-a fost / ce este... / și-o să fie*" (Stropi). Muzica este lichidă, provenind de la monotonia ploilor abătute peste orașul la fel de trist și monoton: "*Strania muzică lichidă / prin streșini a reverberat*" (Ascultând tăcerea), sau coboară odată cu un timid început de anotimp: "*Nehotărăță, primăvara / pe muzica ploii lent / picura*" (Ciocârlia).

Poeta întrezărește un dans mirific, "*tandrul vals*", chiar și atunci când este nevoită să sară peste băltoacele și noroaiele orașului:

(continuare în pag. 27)

(urmare din pag. 26)

„pluteam / într-un precar echilibru / pe vârful picioarelor / luându-mi avânt / peste bordurile / depășite de năvalnice șiroie / ce rigolele potopeau / cu pași ușori din loc în loc / săream” (Dansul solitar). Asociat cu dansul și animația este și omniprezentul vânt, principiu masculin, cel aproape mereu „tânăr” și viguros (Silabisind, Inorogul, Murgul), care „își umflă pieptul inspirat / și smulge / frunzele...” (Echinox).

Psiholog prin formație, cu alte cuvinte fin observator al sufletului omenesc, poeta Tania Nicolescu se înscrie pe coordonatele a ceea ce am putea numi liricul de percepție. Autoarea reușește să-și creeze un univers poetic propriu, în care desfășurarea actului poetic nu întâmpină obstacole majore. Evocând mai mult stări decât obiecte, poeta le readuce în memorie împreună cu ceea ce este indisolubil asociat cu ele în străfundul conștiinței.

Deși autoarea străbate întregul univers pentru a se integra ea însăși în natură, poezia ei este cu prisosință despre teluric: „Părelnica iarnă / ... / întârzia / păsările să vină” (Graalul). Maniera scripturală are tangențe cu un spirit evocator, pe care autoarea îl adoptă fără rezerve, cu versul larg epopeic, amintind totodată și de scrierile din clasicismul îndepărtat.

Poezia Taniei Nicolescu este despre farmecul discret al perceperii vag senzoriale a lumii. Avem de-a face astfel cu o poezie a fragilității. În tonuri minore unele poeme reflectă, nostalgic, ca o șansonetă, un lamento familiar și intim pe tema trecerii timpului, a infinității, a micimii dar și măreției omului în fața imensității siderale.

Imaginile din poemele Taniei Nicolescu sunt aidoma unor tablouri aproape palpabile. Aproape că poți asculta cum încremenește timpul: „Spre dimineață / am sorbit luna ce se scâldea / rotundă și amară / în ceașca mea fierbinte de cafea.” (Devenire), sau cum reveriile se prăbușesc, ucise de reiterarea luminii: „Diminețile / continuă să sosească, / cu precizia curselor aeriene / întrerupându-mi / astrale călătorii” (Timpul). Sub vraja poeziei, aproape că simți cum devii una cu timpul și-l poți îndupleca, chiar și numai pentru alintul de început: „În aer / plutea ceva nedefinit... / poate era / doar blândețea timpului / acceptându-mă / ca pe un nou venit” (Pulsar), după care, prin inițiere, poți accepta resemnat curgerea lui de nestăvilit: „Trece timpul peste / lume / cu picioare de paing / împletind într-una / pânza-n / care flori și fluturi cad...” (Crisalida). Vocea lirică pare una domolită, ocolind vădit stările de criză sau de exaltare sentimentală.

Autoarea contemplă lumea și meditează adesea la cauzele ei prime: „Privirea mea / se rățăcește în infinitul gol / și uită să se mai întoarcă” (A-ta-ca-ma).

Numeroase întrepătrunderi fericit speculate dau naștere unui sentiment difuz al timpului: „Mi-e tare dor de liniștea dintâi / când timpul nu învățase / în găuri de vierme / să-și strecoare abil nisipul” (Clepsidra), dar și unor adânci iluzii adiacente spațiului ontologic: „Din pulberi sidefii / de stele / prin lutul meu / de clipe plumburii / cerul / mi-a sădit în suflet / ca-ntr-o scoică / perle / pepita de lumină / a eternei / veșnicii” (Pepita).

Erotismul lipsește aproape cu desăvârșire din poezia Taniei Nicolescu. Tema, poate ocolită cu bună știință de autoare care tinde să se țină departe de orice manifestare hedonică, este sustrasă din memorie, sugerând cele două părți ale unei monade chinezești care, deși sunt absolut identice, sunt distincte totuși și se recunosc doar prin proximitățile lor: „Sunt tot ce nu ești / ești tot ce nu sunt / fiecare / în propriul vis / nicicând terminat” (Lumină și întuneric). La polul opus iubirii sentința este dureroasă, plină de deziluzii profunde: „Și n-am mai văzut cum grăbită / ura creștea între noi / oarbă” (Pași pe nisip), și îndeamnă la prudență: „cu dorința secretă / de-a nu mai greși / să aleg clipa perfectă” (Echinox).

„Pulsar” este un volum de poezie care, prin metaforă, aduce blândețea poetică printre lucrurile pe care, fiecare dintre noi, le întvedem aproape zilnic. Poeta se dăruie, fără rezerve, spațiului interior al omului. Trăind sub imperiul unui pulsar de la care primește permanent impulsuri călăuzitoare, Tania Nicolescu își demonstrează cu prisosință tenacitatea poetică prin intensitatea trăirilor și a transpunerilor în fața actului creator.

desen de Elena-Liliana Fluture

Viorel DARIE

Fragment din romanul "Adoris și Kromia"

Cap. 37

De îndată ce mulțimea norodului și a preoților se risipi pe la casele lor, seara, la lăsarea întunericului, Piratos rămase însingurat printre coloanele și altarele întunecate ale templului, căindu-se amarnic, zi de zi, implorând în chip sfâșietor iertarea păcatelor. Iar căința lui era atât de sinceră, că de-ar fi avut-o mai dinainte, niciodată n-ar fi ajuns la acele fapte cumplite pe care le-a săvârșit.

Ceea ce-i tulbura însă tihna căinței era o neliniște vagă, o presimțire că în templu, din dosul coloanelor de marmură, îl pândește cineva. Poate i se părea doar, căci în templu nu putea fi nimeni; doar se putea convinge de acest fapt, cercetând pretutindeni cu de-amănuntul.

Chiar și-acum tresări iarăși, părându-i-se că acea ciudată vedenie se strecoară pe lângă zid, încet, oprindu-se în dreptul vasului desemnat primirii straniilor mesaje de la perși. Dar când Piratos întoarse capul vedenia dispăru. Piratos începu să tremure cuprins de-o tulburare nemărginită. Nu! S-a săturat de toate! Jurase în sinea lui să nu mai aibă nimic de-a face cu "Prietenii din Răsărit"! Vroia doar să fie lăsat în pace, să-și vadă de-ale lui! Nu mai vroia nici o răsplată de la perși! Să fie ei mulțumiți cu câte hatăruri le-a făcut până acum!

Neliniștea copleșitoare, pe care vedenia cea misterioasă i-o strecurase în inimă fusese însă așa de mare, că Piratos începu să fie torturat de neapărata nevoie de cunoaștere a acestei noi amenințări. De aceea, înainte de a închide ușile templului și de a pleca spre locuința sa, Piratos, ros de curiozitate, păși spre vasul cu pricina. Cu teamă în inimă întinse mâna, ridică zăngănitorul capac și pipăi în interiorul vasului. Un țipăt de frică îi ieși din gât: în pântecul vasului se afla un nou pergament!... Deznădăjduit, cu mâinile tremurând spasmodic, desfăcu sulul și citi:

"Vrei să te ungem bazileu în orașul Atalzei? Încrede-te în noi! Pentru asta vei primi însă o sarcină foarte importantă, pe care nu cumva să n-o îndeplinești! Ai poruncă să faci ca regele Agatos să fie otrăvit. Vei proceda astfel: când regele va veni, poimăine, să aducă ofrande în templul lui Zeus

și va cere o carafă cu vin, tu îi vei întinde carafa care va fi pe pervazul ferestrei. Nu-ți fie teamă și nici milă de rege! Destule rele și nedreptăți a făcut, doar știi și tu! Și nu uita că "Prietenii din Răsărit" veghează!"

Piratos simți că se sufocă, într-atât i se zbăteau membrele și inima din piept. Nici nu mai nimerea să închidă ca lumea ușile templului. Ieși năucit afară, sperând alinarea suferințelor în răcoarea serii.

Orice-ar fi, avea de gând să nu mai slujească poftele perșilor în nici un fel! Chiar vroia să se ducă la rege, să-i mărturisească toate ticăloșeniile pe care le-a făcut și, totodată, să-i destăinuie noua amenințare pusă la cale.

Totuși, îi era teamă din cale afară de rege, îi venea nespun de greu să se dea singur în vileag. Nu se simțea în stare să îndure nicidecum acea previzibilă consternare a regelui când îi vor fi rostite asemenea cutremurătoare adevăruri. Și, mai ales, Piratos se temea de izbucnirea furioasă a regelui și pedeapsa cumplită ce i-o va da când va afla acele groaznice destăinuiri. De aceea, lăsă lucrurile să meargă de la sine.

A sosit însă și ziua când regele Agatos, potrivit, obiceiului său, venise în templul lui Zeus pentru a aduce ofranda zeilor și pentru a se reculege. Ca de obicei, Piratos oficia cu solemnitate ritualul închinat zeilor, pe care regele îl urmărea cu mare evlavie.

Cum era prevăzut, în timpul ritualului regele ceru, la un moment dat, o carafă cu vin, pentru a o cinsti zeilor. Piratos, neavând prin preajmă o carafă, o văzu pe cea de pe pervazul ferestrei, pregătită acolo de o mână prevăzătoare. Dar, apucând carafa cu vin, mâna lui Piratos începu să tremure atât de tare, încât scăpă carafa jos, prefăcând-o în țândări, chiar în momentul când regele întindea mâna s-o apuce.

Piratos rămase înmărmurit de această ispravă. Regele, văzând în asta un semn rău, părăsi nemulțumit templul, chiar înainte de sfârșitul ceremoniei. De bună seamă, Piratos răsuflă ușurat că nu săvârșise fărădelegerea cea mare! De-acum puțin îi păsa ce va zice regele de neîndemânarea sa.

Se apropia iarăși sfârșitul zilei. Rămânând singur în templu, Piratos se chinuia să șteargă bine urmele carafei sparte. Intuind însă din nou o umbră strecurându-se printre coloanele templului, se ridică cu teamă în picioare. Simți o boare de aer rece intrând înăuntrul templului, ca și cum ar fi fost crăpată un pic ușa, boare ce-i răcori picioarele.

Lată, vedenia de după coloane, cea cu chipul măturătorului templului, începu să înainteze încet, privindu-l sever și muștrător. Acea vedenie ridică în sus brațele care întindeau un arc din care porni o săgeată. Piratos căzu. Vedenia veni deasupra lui, privindu-i chipul, pentru a rosti această sentință:

(continuare în pag. 29)

- Ai trădat "Prietenii din Răsărit"? Mori, nemernicule!

*

Trupul lui Piratos a fost găsit în templu, a doua zi dimineața. Regele Agatos fusese înștiințat imediat. Moartea lui Piratos a părut cât se poate de stranie, învăluită în mister. Totuși, găsindu-se asupra sa ultima scrisoare din partea "Prietenilor din Răsărit", lucrurile se mai lămuriră. Regele, privind chipul neînsuflețit al lui Piratos, gândi în sinea lui: "Deci asta era tâlcul carafei sparte în timpul ceremoniei de ieri?"

Dar, amintindu-și de vremurile când îl proteja pe acest Piratos, cu care-și făcuse odinioară atâtea planuri, Agatos rosti, mai mult ca pentru sine:

- Bietul păcătos! Cumplită pedeapsă i-au hărăzit zeii!

Cap. 48

Era o dimineață senină, îmbietoare, când oaspeții lui Craton își luau rămas bun de pe bordul elegantelor corăbii oferite spre a-i duce la Atena. Ziua aceea, la fel și zilele care urmau, au fost nespuse de frumoase, pătrunse de-o lumină nouă, pură, ca seninul curat al depărtărilor. Briza mării, ușoară, adia mângâietoare, umflând pânzele albe și zvelte ale corăbiilor ce lunecau lin, ca niște lebede semețe pe ape sclipitoare.

Pluteau, călătorind mereu spre apus, admirând ostroave pașnice ce-i salutau cu căldură. Ostroave nenumărate, întinse și verzi, cu cetății albe zidite pe crestele stâncilor; ostroave mici, acoperite cu ierburile galbene, pe care rătăceau în voie turme de capre.

Nici marea nu mai era pustie; era cutreierată în lung și-n lat de multe corăbii grăbite s-atingă depărtările ori nerăbdătoare să se întoarcă acasă, străduindu-se, toate, să-i îmbogățească ori să-i ruineze pe stăpânii lor.

Călătoria părea atât de deosebită, chiar și pentru Adoris și pentru cei din anturajul regelui Agatos, care călătoriseră adesea pe mare. De pe bordul corăbiilor scrutau feeria mării, urmărind nostalgic cu privirea orizontul nemărginit.

Kromia era nespuse de entuziasmată și emoționată de frumusețile de excepție ale călătoriei. Capul frumos, cu părul negru și strălucitor mângâindu-i umerii, era sprijinit pe pieptul lui Adoris care o privea duios. Cât de pure trebuiau să-i pară acestui diamant al spiritelor marea, cu valurile albastre ori verzi, viuind adormitor, și cerul senin și cristalin cu reflexe verzui la orizont, de acolo de unde răsar ca-n povești trunchiurile înalte ale chiparoșilor, dezvăluind tainele ostroavelor necunoscute.

Adoris, admirând chipul transpus de fericire al frumoasei Kromia, retrăia cu mare emoție apropierea de casă. Scruta depărtările cu evlavie și nerăbdare. Toate-i păreau atât de familiare, atât de primitoare, și totuși scăldate într-o lumină atât de neobișnuită.

Își simțea inima-i cuprinsă de fiorii plăcuți ai aducerilor aminte. Recunoștea zborul vesel al rândunelelor de mare jucându-se pe crestele valurilor. Și apa mării, și vietățile din adâncurile ei începeau să-i fie cunoscute. Îi părea cunoscut și vântul ce începu să adie dinspre Corint, acel vânt aducător de zile luminoase și clare, ca o cupă de cristal.

Zărind una din numeroasele corăbii de pe întinsul apelor, Adoris tresări: Hei! Vere Orestes! Mă recunoști? Sunt Adoris, vărul tău! Unde pleci tocmai acum când mă-ntorc acasă?

Corabia lui Orestes trecu însă grăbită înainte, pesemne era prea departe iar vărul său nu-l auzi. Curând, foarte curând, ar trebui să răsară la orizont pământul sfânt al cetății Atena. Nu se zărește încă? Întârzie să-l întâmpine? Puțină răbdare, Adoris! Curând vei revedea chipul strălucit al patriei tale!

Ah! Iată minunea! S-au îndurat, în sfârșit, zeii din Olimp de sufletul meu rătăcitor? Zăresc, colo departe, spre miazănoapte, piscurile albe ale muntelui Parnas, scânteind luminate de soare! Și iată, încep să zăresc panglica șerpuitoare, lucioasă și albă a țărnilor din Pireu!

Apropie-te, pământ drag! Apropie-te degrabă! Apropie-te, casă părintească! Ah! Iată! Acum zăresc strălucind Acropole deasupra orașului Atena! Te salut, semeată și albă zidire, încântătoare, mândrie a ateniienilor!

Cât de mult vă-ndrăgesc, poteci domoale ce urcați încet spre culmile orașului, printre zidurile cele mari! Aud și sunetele tălângilor turmelor de oi adăpostite la umbrele zidurilor! Ce-ntinerit îmi pare portul Pireu, cu căsuțele albe, așezate-n trepte, de-a lungul teraselor țărnilui.

Aud și sunetele atât de limpezi și plăcute ale flautelor, venind de pe plajele însorite, închinare valurilor de o inimă simțitoare și gingașă! Iar sus, acolo, în cetatea Atenei, negreșit m-așteaptă cei dragi. Poseidon, tu zeu al mărilor, zorește corabia, căci ard de nerăbdare să-mi revăd părinții și locurile în care am copilărit!

Adoris, fremătând de nerăbdare și fericire, privea într-una în ochii nespuse de dragi ai Kromiei. Lumina ochilor ei atât de enigmatică, chipul ei de zeiță a frumuseții, cu obrajii îmbujorați de emoție și extaz, reflectau cu candoare puritatea cerului senin și frăgezimea pajiștilor verzi. Era atât de fericită, avea atâta încredere în viitorul ei alături de Adoris!

Scrutând cu extaz minunile oferite ochilor vedea totul într-o lumină atât de nouă, atât de caldă, cum nu și-ar fi putut închipui altădată. Ce albe erau coloanele și acoperișurile palatelor ce se întvedeau printre coloanele verzi ale chiparoșilor!

Parcă străluceau ca poleite cu aur! Ce curioase erau casele cele nenumărate, risipite pe povârnișurile colinelor, înălțându-se în trepte spre Acropole! Ce albastre i se păreau valurile care scăldau stâncile albe ale țărnilor!

(continuare în pag. 30)

Ochii ei, mari, adânci, tulburători, visători, concentrând în ei toate frumusețile din jur, pătrundeau chiar și dincolo de linia orizontului, atingând cupola curată a cerului.

Își închipuia un vis care s-o poarte acolo, sus, în munții din lăcașul zeilor. De acolo, visa să coboare agale, pe o pajiște verde, admirând pădurile de cedri și coloanele templelor de marmură. Apoi, braț la braț cu Adoris - alesul inimii ei, cel mândru ca Apollo în ținută de prinț – visa să coboare distinsă, treptele albe, de marmură pură, până în Agora, piața cea mândră a cetății. Și toate privirile ateniencelor oacheșe s-o urmărescă când trece frumoasă, îmbrăcată în veșmânt alb diafan, purtând diademă cu briliante pe frunte, generoasă și adorată în acea mulțime rafinată și elegantă a anticei lumi!

*

Corăbiile soseau încet și liniștit spre țarm, făcându-și loc printre cele din port. Regele Agatos veni mai aproape de Adoris și Kromia, luându-le mâinile în mâinile sale și admirând spectacolul orașului de pe înălțimi.

Sosi în rând cu ei și regina Ariadna. În acele momente uitaseră cu toții nefericirea izgonirii din țara lor. Erau visători, fericiți, bucurându-se de-a fi ajuns cu bine pe țărmul sfintei cetăți din Atena, măreața și ocrotitoarea cetate!

desen de Elena Liliiana Fluture

Paul SÂNPETRU

Amintiri cu scriitori: Al. Paleologu

Eram încă medic la Poiana Teiului, la capătul din amonte al lacului Bicaz. Pe 11 aprilie 1969, zi de Apollo 11, îmi lansasem la Piatra Neamț debutul la ESPLA, cu volumul Urme, ocazie cu care un coleg al urbei mi-a dedicat o epigramă - apropo de cele două lansări! La câteva zile după l-am întâlnit pe Al. Paleologu la magazinul alimentar din sat. L-am avut apoi ca oaspete la maternitatea rurală, într-un gol de parturiente. Am avut convorbiri amicale de înaltă revelație, desigur, eu mai mult ascultător. L-am oferit o carte cu dedicație. A doua zi, Conu' Alecu mi-a comentat cu căldură cartea, dar mi-a făcut și o recomandare interogativă, la modul: "De ce, domnule, nu încerci să scrii și proză, că intuiesc, chiar cu plăcută surprindere, că ai avea reușite surprinzătoare și în acest gen?"

Îmi pare rău că nu l-am luat prea în serios atunci, ci abia peste un sfert de veac!

În dimineața zilei următoare a apărut la micul dejun, într-un pantalon scurt, alb. Am jucat fotbal - dacă se poate spune așa – în curtea dispensarului de la malul lacului. Apoi, cu tânăra mea Dacie 1100, l-am condus la gară la Bicaz. Pe parcurs a rămas cufundat în gândurile sale. Totuși, l-am provocat: "Maestre, nu mai spuneți nimic?". "Ba da, mi-a răspuns, doar că m-ai cam amețit prin serpentinele astea. Dar îți spun că asemenea peisaje n-am văzut decât în Elveția".

Cam prin anii 90-91, zic eu, am mers la editura Vitruviu a proaspătului editor particular Mircea Ciobanu, unde intenționam să mai scot o carte, avându-l din nou ca redactor. Cu această ocazie mi-a prezentat un exemplar de lucru, în premieră editorială, al unei cărți aparținând domnului Paleologu.

Pe Al. Paleologu l-am mai întâlnit apoi doar la slujba de înmormântare a ilustrului Mircea Ciobanu, în Sala Muzeului Literaturii Române.

Petre RĂU

O pană pentru îmblânzirea lucrurilor

Cartea de poezie a lui Ion D. Goia, apărută în anul 2007 la editura Arhip Art din Sibiu și intitulată "Trandafiri albi pe cer" este un text liric al încordărilor sufletești în care truda poetului este demnă de toată lauda.

Încă din cuvântul introductiv poetul admite cu deschidere și condescendență că, chiar dacă deține harul de a scrie poezie, nu va ști niciodată să definească exact ce este poezia. Și nici măcar ce este poezia sa. Pornind de la aceste considerente autorul accede astfel la întrebarea "Cât timp se va mai scrie poezie?", întrebare care, desigur, nu este una originală, dar care îi oferă prilejul să identifice repere cu privire la actul esențial, misionar dar și sisific al creației. De altfel, chestiunea în sine, deloc una simplă, îl va acapara și implica, îl va determina singur să se antreneze în câteva riscante răspunsuri.

Axa creației sale poetice, în jurul căreia gravitează însăși existența omului Ion D. Goia, are două puncte esențiale: un punct de start sau inițiere, și unul de sosire, definitiv în contextul actului creator. Ca repere ontologice ale respectivei creații, aceste două puncte cardinale ni-l prezintă pe eroul liric pornind de la manifestarea exuberanțelor tinerești ale adolescentului licean, până la vârsta senectuții în care intervine nevoia de echilibru, de stabilitate și permanență.

În pofida faptului că poemele prezentate în volum se întind pe o perioadă de peste jumătate de secol de realizare auctorială, nu poți urmări o evoluție în timp a creației sale artistice întrucât rânduiala poemelor a fost făcută după cu totul alte criterii decât cele ținând de ordinea temporală. Mai mult, diferențele temporale, între două poeme consecutive, de pildă, ating uneori și plus/minus câteva decenii.

În primul grupaj, intitulat "Păcatele adolescenței (versuri scrise în timpul liceului)", poemele își etalează mantia stângăciei specifice perioadei de început a creației artistice. Mai întâi că se observă clar influența marilor clasici. Din acest grupaj poetul oferă cu bunăvoință, precum un adolescent dornic să gloseze ceea ce ar fi vrut să ne spună, cheia primului poem din carte, "Palatul vrăjtit", scris în perioada vieții de licean din Focșaniul anilor cincizeci. El se destăinuie, pe alocuri, așa cum o și evocă: "*Din ce mi-a plăcut mai mult sub soare*" (Doar de chipul tău să-mi fie dor, p. 17).

În întregul volum se merge către poetic fără o rupere de cotidian, fără o concentrare pe teme majore sau altcumva. Astfel că autorul a reușit să-și creeze un univers poetic propriu, în care desfășurarea actului poetic nu întâmpină obstacole majore. Sunt, în cvasitotalitatea lor, poeme despre intimitate și profunzime, despre prietenie și apropiați,

despre ființe și lucruri care s-au perindat prin preajma autorului. Din acest motiv, dar și din altele, s-ar putea afirma că, în general, poezia cuprinsă în volumul de care vorbim se înscrie pe coordonatele a ceea ce s-ar putea defini ca un liric de familie.

În general, poemele nu se află dincolo de conținutul și forma pe care o are textul. Lungile enumerări de elemente aparținând exclusiv unui univers domestic, prozaic prin excelență, dau sugestia de infinitate, ceea ce creează impresia unei realități miraculoase. Animismul impulsiv relevă dorința poetului de a-și apropia realitatea descrisă, până la perfecta identificare cu ea.

De pildă, sălciile, plante cu lujeri elastici și frunze căzătoare, copaci cu un simbolism străvechi, sunt întruchipate în poezia lui Ion D. Goia precum bocitoarele care deplâng morții satului sau întâmplările tragice: "*...Au plâns când luna a înghețat / Au plâns când câinii n-au mai lătrat / Și-au plâns când tihna a fost s-o frângă / Dangăt de clopot bătut în dungă*". Sălciile sunt copaci care-și distrug rodul (lepădându-și florile înainte ca rodul să lege), ceea ce simbolizează o dăruire spre o viață de castitate, sau, în unele variante, spre fertilitate, sau încă, atunci când peste ani acești copaci devin golași, poți trăi sentimentul unei deziluzii: "*Pe râu la vale, pe malul stâng, / Mulțimi de sălcii azi nu mai plâng; / În josul apei, pe-un pat enorm / Sălciile golașe, uscate, dorm*" (Sălciile, p.40).

Înconjurată mereu de un farmec misterios salcia mai este considerată și un simbol al bucuriei și al vieții, un copac divin cu reverberații hristice. De aceea alături de sălcii, îl întâlnim pe poet cu gesturi molatece și cu privirea pierdută în gânduri, cu aer romantic, uneori suferind o suferință impersonală, chiar de dragul suferinței. Îl întâlnim nostalgic, iubind parfumul toamnei și peisajul ei trist, părând o ființă profund tristă, nefericită și neajutorată, azvârlită în brațele miraculoase ale unui descântec: "*Rostit la mânie, blestemul a prins / Și scoarța terestră mereu s-a încins,*" (Dezlegare, p.42).

(continuare în pag. 50)

Nicoleta ONOFREI

Perspectiva creștină în opera lui Dostoievski

Dostoievski nu a fost măcinat decât de gânduri privitoare la om, raportându-se încontinuu la Dumnezeu. Nu există decât două posibilități: omul în Dumnezeu și omul în afara Lui Dumnezeu - dacă se mai poate numi om. Prin urmare îmi e imposibil să ocolesc problema omului în viziunea creștină, ocupând un rol atât de important în scrierile lui Dostoievski.

Antropologia creștină nu poate exista decât după principiul corespondenței cu chipul și asemănarea Lui Dumnezeu. După chip omul face parte din neamul dumnezeiesc și are ca scop sfințenia și nemurirea iar după asemănare „înseamnă asemănare după virtute”¹. Nici o altă ființă în afară de om nu este creatoare. Într-adevăr suntem creatori, dar asta nu înseamnă că avem putere nemărginită, și mai ales, cum putem crede că avem putere nemărginită asupra semenilor noștri sau asupra oricărei alte ființe. Puterea și superioritatea sunt dovedite în dorința de ocrotire. Teama, necunoașterea propriilor posibilități și limite și inferioritatea produc agresiune și violență.

Chipul omului după chipul lui Dumnezeu are ca elemente:

- rațiunea, ca reflex al Firii inteligibile, care este forța conducătoare a sufletului omului;
- liberul arbitru, sau hotărârea și voința liberă, adică ceea ce este mai înalt și mai prețios în om²;
- dragostea care este expresia cea mai deplină a chipului lui Dumnezeu și a menținerii acestui chip³;
- suveran al lumii; autoritatea omului – chip al lui Dumnezeu se sprijină pe rațiune, pe liberul arbitru și pe dragoste.

„În afară de Dumnezeu, rațiunea se aseamănă cu animalul sau cu demonii, iar când se depărtează de natura sa, ea dorește ceea ce îi este străin”⁴. Cât de bine redă acest fragment ideile diriguitoare ale creației scriitorului rus.

¹ Paul Evdokimov, *Ortodoxia*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, p. 92

² Paulin Lecca, *Frumosul divin în opera lui Dostoievski*, Editura Discipol, București, 1998, p.319

³ Idem

⁴ Paul Evdokimov, *Ortodoxia*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, p.100

Dostoievski ne ilustrează efectele alegerii unei căi sau a celeilalte prin destinul personajelor sale. În afară de Dumnezeu personajele se simt înstrăinate, acțiunile lor le înstrăinează și nu numai acțiunile ci și ideile, căci gândirea discursivă este deiformă, este multiplă iar adevărul este simplu, adevărul înțelepciunii inimii.

Orgoliul nemăsurat, cât și senzualitatea duc la desprinderea de Dumnezeu. Omul își supravaluează forțele, calcă pe urmele lui Lucifer, își spune că „totul e permis”, că poate lua locul divinității, că este Dumnezeu în măsura în care își manifestă liber voința. Voința liberă se manifestă prin crimă, sinucidere. Individul începe să se iubească pe sine însuși, să-și iubească forțele, potențele, neprețuind pe nimeni și nimic. Simțământul acut de înstrăinare pe care îl simte Raskolnikov după crimă e simțământul uciderii propriei persoane. Pierderea persoanei începe odată cu nepăsarea de tot ce înseamnă celălalt, când insul se lasă purtat de carnal sau de „suprauman”. Persoana, în accepțiune creștină, este pentru comuniune, după modelul Lui Dumnezeu, care este întreit în persoane. Raskolnikov nu mai dorește comuniunea, vrea singularul, excepționalul, nu vede în victimă decât o babă ce face degeaba umbră pământului și nu înțelege de ce nu are voie să o ucidă pe cămătăreasă. Începe să se idolatrizeze pe sine însuși și capacitățile sale. În schimb Sonia este opusul, este cea care desființează orice limitare egocentrică, jertfindu-se din dragoste pentru familia ei. A coborât în taințele inimii ei, unde l-a găsit pe Dumnezeu și simte că Dumnezeu e acolo, are încredere că o va iubi cum ea îl iubește pe El. „Iubirea plătește totul, răscumpără totul”⁵, dar e greu de înfăptuit, multe personaje sunt atrase de ideea iubirii, chiar iubesc umanitatea, dar cu cât iubesc mai mult umanitatea cu atât parcă le este mai greu să iubească oamenii în parte, oamenii sunt păcătoși, ascund lucruri hâde. Ivan, doamna Hohlakova se întreabă cum pot fi iubiți oamenii cu adevărat, când poate nu sunt recunoscători sau poate te și înjură, când au bube pline de puroi. Ivan pe de altă parte nici nu vrea să mai audă de iubire, de dreptatea de apoi, când copiii, cele mai delicate ființe de pe pământ sunt chinuite cu atâta plăcere de monștrii cu chip de om. Zosima o sfătuiește pe doamna Hohlakova să-și caute credința în dragostea activă dar aceasta este conștientă de neputințele și limitările ei, fiind sinceră și recunoscând că este un om care muncește pentru plată, pentru recompensă, iar faptul că cineva stă tot timpul lângă dânsa și îi stingherește libertatea ar putea să o facă să urască omul pe care, mai înainte, împinsă de cele mai bune simțăminte, l-a luat lângă dânsa să-i curețe rănile, „nu poți iubi omul decât așa de la distanță”.

⁵ F. M. Dostoievski, *Frații Karamazov*, Editura Leda, 2005, București, p. 88

(continuare în pag. 33)

Prin căderea în păcat de la Începuturi, facultatea axiologică de apreciere a fost lovită. Raskolnikov nu își dă seama decât la sfârșit de ce nu avea voie să o ucidă pe bătrână, chiar așa rea și hoată cum era. Căderea a făcut loc răului, a provocat dedublarea și larghețea sufletului despre care vorbește Dmitri „Nu, sufletul omului este larg, mult prea larg, n-ar strica să fie puțin îngustat”⁶. Dmitri este atras de Dumnezeu, „Îl iubesc”- zice, dar nu are destulă forță de a lupta împotriva patimilor. Nu îl cheamă în sufletul său prin rugăciuni, căci „rugăciunea este unire”, unire cu Dumnezeu, așa cum face Aleoșa, așa cum părintele Zosima îmbie credincioșii să o facă. Aleoșa caută liniștea care a venit și alte dăți odată cu rugăciunea. Rugăciunea, în antropologia creștină, are rolul apropierei de Dumnezeu, în care omul îl caută și este găsit de Dumnezeu. Este calea de comuniune, de întâlnire a celor doi poli. Și înainte de orice rugăciune, spun teologii, trebuie ca omul să se roage mai întâi ca Dumnezeu să i se descopere.

Omul e liber să aleagă, e liber să aleagă de bună voie pe Dumnezeu, orice bine dacă este impus cu forța nu mai este bine. Pentru ca binele să fie bine trebuie să fie urmarea unei deliberări. Libertatea nu este insuportabilă cum încearcă să ne convingă Marele Inchizitor, este o onoare, este un semn de respect pe care Dumnezeu ni-l dă, suntem aidoma Lui prin puterea de decizie. Voința este o funcție a naturii. Omul dacă renunță la voința proprie, se eliberează de orice constrângere care vine din sfera naturii, se realizează libertatea prin eliberarea de lumea individuală. Are puterea de a alege după chipul libertății dumnezeiești. Omul trebuie să descifreze în el însuși această prefigurare divină din el, încercând să retrăiască după modelul lui Hristos.

Mântuirea se produce în reconstituirea structurii adamice, vindecarea firii și restabilirea chipului lui Dumnezeu. Ispășirea păcatelor restabilește raporturile inițiale dintre om și har. Chipul conține viața intelectuală și cea duhovnicească, viața animală și cea a patimilor se supraadaogă. Poftele simțurilor înlănțuie sufletul și rup comuniunea cu Dumnezeu. Pofța trupească, iuțea la mânie duc la robia sufletului. Feodor Pavlovici, Dmitri sunt două din personajele lui Dostoievski care se lasă mâna de aceste metehne, să le zicem, mecanic, cum ideile lui Raskolnikov pun stăpânire pe el și nu se mai poate împotrivi crimei. Dostoievski subliniază în nenumărate rânduri că personajele sale nu se mai pot împotrivi odată ce au început un lucru, totul este mecanic, mașinal „dacă n-ai cap îți sare în ajutor diavolul”!

Sau dacă nu e vorba de ceva *mașinal* e vorba de îndoială în pofida faptului că ți se dau dovezi.

Pentru ca mântuirea să aiba loc trebuie ca cei doi poli să dorească uniunea, o conlucrare între har

⁶ *Ibidem*, p.

și liberul arbitru uman. Aleoșa, chiar dacă în el este ascuns același vierme care acționează și în frații lui, îl caută pe Dumnezeu și se retrage în mănăstire lângă părintele Zosima pentru a se lumina. Iubirea activă și lucrarea pentru căutarea Lui Dumnezeu, îl luminează pe credincios și restabilește asemănarea. Răul este împrăștiat, este complex, este misterul lui Stavroghin, al lui Ivan, sunt enigme de dezlegat, „Ivan e mut ca un mormânt”, e o „enigmă”. Divinul e simplu, iar la el se ajunge prin smerenie, umilință conștientă de propria păcătoșenie, dor și sete de iubire.

Pierderea persoanei este definitivă, odată ce s-a pășit pe drumul ce desparte omul de Dumnezeu, este atât de definitivă încât duce la extincție, omul nu mai găsește drumul spre el însuși decât dacă cere ajutor Lui Dumnezeu. Omul se despică în două, sau în trei sau în patru încât nu mai știe cine este și dă vina pe vreo parte din el, spunând că e atât de complicat, începe să se urască pe sine, se urăște atât de mult încât își dorește moartea, nu mai are nici un stâlp de susținere, doar dacă nu cumva își dă seama singur că nu-i cu puțință de trăit fără Dumnezeu și începe să-L caute. Uneori omul gândește prea mult, când în inima sa se află toate răspunsurile, căci acolo spun teologii creștini că se află Dumnezeu și acolo și liniștea. Trebuie doar ca omul să coboare în inima sa și îl va simți pe Dumnezeu.

Dostoievski propovăduiește iubirea, și încearcă să-și conducă personajele pe calea Lui Hristos, cu toate că și aceștia ca și oamenii din viața reală, ca și scriitorul poate, au momente de rătăcire iar drumul înapoi către Dumnezeu este sinuos. Unele personaje ajung să fie oameni din nou, altele au fost dintotdeauna iar altora nu le e dat să ajungă niciodată.

Creștinismului nu i se cade să se împace cu nedreptatea, nici s-o tolereze și nici să se răzbune. Răzburarea nu este conformă cu viziunea creștină, cu modul și modelul propovăduit, mai degrabă rușinea sau moartea în locul violenței, căci crima dezbină, răul izolează, dar binele aduce laolaltă.

desen de Elena Liliana Fluture

Cristian Petru BĂLAN

(din volumul Eros - Sonete)

Adorm lunare umbre...

Adorm lunare umbre peste poiana-aprinsă,
Prin trup de căprioare ca fructul de castan,
Când vântul de lumină le-adună pe tăpșan
Să-și alăpteze iezii cu dragoste nestinsă.

Iar tu ma-ntrebi în taină, cu tonul diafan,
Cu lacrimi ne-nțelese pe fața ta surprinsă,
De ce-i atâta pace-n poiana cea întinsă,
De ce spre noi se-ndreaptă un ied de sub platan?

Tu-mi ceri să-ți dau răspunsuri, dar vocea mi-a pierit
Și muți privim alături minunea din poiană...
Prin fânul plin de rouă, de lună miruit,

Zbor fluturi mici de noapte, iar unu-ți vine-n geană
Crezând că ești o floare – și sigur n-a greșit,
Deoarece eu însumi te cred o gențiană.

Eternități de-o clipă...

Eternități de-o clipă ne domină-n iubire,
Sub cerul ei cresc umbre și aurore vii
Ce schimbă râsul vesel în plânset de copii;
Deasupra lor instinctul comandă-ntreaga fire,

Iar cei naivi zadarnic evită să se mire,
Căci viața-și ține mersul 'nainte, cum o fi.
Noi încercăm iluzii încet a le zidi
Într-un vârtej de flăcări care produc uimire.

Dar Eros, cu săgeata-i de foc, ne-a luat la țintă
Noi doi cobai ajungem sub tronul lui de mintă
Și-acum, privind în preajmă, totul ne pare sfânt:

Te văd mai luminoasă decât e mândrul soare,
Iar tu mă vezi Adonis întors, nou, pe pământ,
Deși suntem steluțe de-o clipă, căzătoare...

Sunt umbra ta, iubit-o...

Sunt umbra ta, iubit-o, duioasă precum luna
De stele legănată, reverberând cărări
În nopțile de taină, când cade ceru-n mări
Și când, din dulcea roabă, tu îmi devii stăpâna,

Iar eu – o umbră-ntinsă din zare până-n zări,
Ce, cu-n sărut, se-aprinde, arzând nebună-
ntruna,
Mutând pe tine focul și declanșând furtuna
Care se stinge numai cu dulci înfrigurări,

Prin loc cu flori, pe dealuri, sub cuib de păsărele,
Pierduți sub cer cu stele, pe mușchi cu licurici,
Unde-un ciopor de greieri, simțind vrerile mele,

Halucinează ritmuri cu scripcile lor mici...
Și, astfel, noaptea zboară și pier sfintele stele,
Iar noi pierim sub ramuri, prin tufe de arnici.

De ochii tăi nostalgici...

De ochii tăi nostalgici, răsfrânți adânc în mine
Cu dezmierdări sfioase, mi-e dor fără sfârșit.
Coroanele gândirii, cu creștet aurit,
Se-adună ca nisipul Saharei opaline.

Idei strălucitoare, idei din infinit,
Vin rânduri după rânduri și toate-s despre tine,
Căci ești corola caldă ornată de rubine
Și din al apei tremur te-am reconstituit...

Aș vrea ca necuprinsul în dar să-ți fi adus,
Recomprimat în cântec și-tr-un etern inel,
Aș vrea să simți în mine luceafărul de sus,

Să-ți luminez făptura cu duh de porumbel;
Aș vrea să rupem cerul și să mă las răpus
Sau chiar să mă ucidă sărutul tău rebel.

Speranța MIRON

(din volumul Tandrețea tăcerii)

Poetul

Un dor, o stea, o greșeală,
Un vânt cernut de tristeți,
Lacrimă-mbrăcată de gală
În fața unei Dimineți!

Glonț în aripă

Un gând, un vis, o rază,
Cearcănul unei clipe,
Durerea din somn care-i trează
E ca un glonț în aripă!

Trunchiul lui Christ

Zorii de zi m-au găsit într-o noapte
Îngenunchiată de frigul din șoapte.
Pe scara din alb se află o poartă
Crinul cel verde stă și așteaptă.
Albastrele raze cad peste ploii.
Mierea părăsește albina din roi,
O mână bătrână, pe ram, se aprinde,
Lumina ce arde este merinde.
Icoanele toate cad în genunchi,
Zorii de zi fac din noaptea mea trunchi
De zarzăr, nuc și cais
Și crengile mele parcă-s Crucea lui Christ!

Fântâni de lumini

Moșii și strămoșii mei
Au purtat pe mâini
Fântâni
De Lumini,
Pe care le-au frământat
Și au scos din ele
Pâini!

Întâlnire

Am întâlnit tăcerea într-o gară.
Era cuminte pe o bancă.
În mâini avea strigăte, parcă.
M-am așezat alături, lângă ea.
Tăcerea nici nu mă privea.
Am vrut să mă prezint,
Să-i spun ceva de mine...
Tăcerea strângea-n mâini suspine.
Am întrebat: sete nu-i este?
Tăcerea strângea-n mâini proteste.
Am întrebat: nu-i este cald?
Tăcerea în pumni a oftat.
N-am mai întrebat nimic.
Dar am rămas alături, lângă ea
S-aștept același tren
Ce nu venea...

Transsubstanțiere

Din miere de mi-ar fi secunda
Probabil că aș înflori,
Iar spicul cel de grâu din mine
Cu siguranță s-ar pâini.

I-am zis...

I-am zis strigătului măr
Și albastrului nisip,
I-am zis cerului mărgean
Și pe casă-am scris: zidit.
De la ploaie am furat fulgerul
Și l-am ascuns,
Din polen mi-am luat
Verdele cu care-am plâns.
Pe albină am rugat-o să mă ia cu ea în
floare,

Iar din steaua cea căruntă
Mi-am făcut plete de Soare.
I-am zis strigătului măr
Când cerul era de vis,
Albului i-am pus petale
Dintr-un ochi ce s-a închis.

Tadeu Bogdănoiu

Basarabia din noi (I)

Acest serial s-ar mai fi putut numi „Basarabia românului simplu” (sau chiar „Basarabia românului care se complică”), „Scrisori din Basarabia către Basarabia” ori (pretențios) „Ontologia Basarabiei” sau „Microeseuri despre milioane de Români” sau „(Nici) Români nu cred în lacrimi”. Ori, de ce nu?, „Basarabia între Occident și Occident”.

Oricum ai lua-o, este un subiect de care ești îndrăgostit sau nu. De care îți pasă sau nu. Ca de o femeie frumoasă dintr-o poveste de demult la care imaginarul popular (european, instituționalizat ori ba) ori ideologic (de stânga, de dreapta, de mijloc și așa mai departe) degrobă s-ar grăbi să o scape de mâna flăcăului regățean, acum cam fără influență și cu cărje ori din gheara prințului slav, astăzi rătăcit printr-un Paris deloc decadent, într-un Israel iudaico-ruso-românesc (și palestinian, evident) dar și printr-o Siberie care ar putea deveni un adevărat buric al Pământului, pardon, al energiei de care depinde viitoarea omenire. Deși, spune un om de știință, Martin Rees, astronom și profesor de cosmologie și astrofizică la Cambridge: „Aș dori să-i fac pe oameni mai conștienți de durata colosală a viitorului – viitorul planetei și al vieții în sine. Majoritatea celor educați știu că suntem rezultatul a aproape 4 miliarde de ani de selecție darwinistă, dar mulți preferă să considere că am reprezenta chiar o culme. Însă soarele nostru nu a ajuns nici la jumătatea vârstei lui. Nu noi, oamenii, vom fi spectatori la decesul solar, peste 6 miliarde de ani. Ci creaturile de atunci, la fel de deosebite de noi pe cât ne deosebim noi de bacterii și de amibe”.

Dar până atunci... Ce se mai întâmplă în Moldova dintre Prut și Nistru? Din punct de vedere cultural, social, economic și nu numai!? Ultima oră:

„Parlamentul de la Chișinău nu a reușit să aleagă, marți, (n.n. 10 noiembrie 2009) șefului statului, deoarece unicul candidat la această funcție - cea a lui Marian Lupu - nu a însumat numărul necesar de voturi, transmite Agenția DECA-press.

Pentru Marian Lupu, care a fost avansat în calitate de candidat la funcția de șef al statului de Alianța pentru Integrare Europeană, au votat cei 53 de deputații ai majorității liberal-democrate. Pentru a fi ales, Lupu ar avea nevoie încă de cel puțin de opt voturi.

Fracțiunea comunistă, care deține 48 de mandate în Parlament, a boicotat alegerile președintelui.

Turul doi de scrutin pentru alegerea șefului statului va fi organizat cel mai probabil în luna decembrie.”

Cum s-a ajuns aici? S-o luăm de la paș'opt? Pardon, 1812? Sau din secolul al XIV-lea? Câteodată vom ajunge până acolo, în negura timpurilor... Uneori citind anumite manuale școlare care au fost proiectate să slujească orice altceva, dar numai Adevărul nu...

Alteori, lucrări „serioase” de istorie, scrise în limba moldovenească, cu caractere latine... Vom frunzări presa, vom naviga pe internet... Vom ajunge, cine știe, prin arhive... Ca iubitor (și de înțelepciune) și profesor de istorie voi fi întrucâtva de acord cu Th.Mommsen, amendând declarația sa: nu-l voi iubi pe diavol, dar îi voi asculta mărturia. Și vom încerca să fim prietenii Adevărului, fără ură și părtinire în aceste eseuri care nu vor fi altceva decât o fenomenologie... aproximativă. Precizăm însă că în aceste pagini de revistă, așa cum s-a mai și întâmplat, nu vor fi numai texte semnate de subsemnatul... Este, repet, o fenomenologie a unei iubiri inexplicabile, ca orice iubire autentică.

(II)

„În ședința din 27 noiembrie 2009, Parlamentul a adoptat o hotărâre prin care a stabilit că alegerile repetate pentru funcția de șef al statului se vor desfășura la 7 decembrie 2009. Totodată, Parlamentul a ales și o Comisie specială de desfășurare a alegerilor repetate pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova. La data de 3 decembrie, când a expirat termenul de desemnare a candidaților la funcția de președinte, a fost înregistrat un singur candidat - **Marian Lupu**, liderul P.D.M., din partea unui grup de deputați ai Alianței pentru Integrare Europeană (A.I.E.).

La 7 decembrie Parlamentul s-a întrunit în ședință specială pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova. Cvorumul a fost întrunit, la ședință înregistrându-se și deputații fracțiunii P.C.R.M. Ulterior, fracțiunea P.C.R.M. a boicotat procedura de alegere și unicul candidat înregistrat, Marian Lupu, a acumulat doar 53 de voturi acordate de deputații majorității parlamentare (AIE), din necesarul de 61.

Conform legislației și normelor constituționale, dacă și după alegerile repetate Președintele Republicii Moldova nu este ales, Președintele în exercițiu dizolvă Parlamentul și stabilește data pentru desfășurarea alegerilor în noul Parlament. În același timp, conform unor completări incluse în Lege 1234/22.09.2000 cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova, următoarea dizolvare a Parlamentului poate avea loc numai după expirarea unui an de la data ultimei dizolvări. Parlamentul Republicii Moldova ales la 5 aprilie 2009 a fost dizolvat pe data de 16 iunie 2009.”

Iată, sec, gazetărește, ceea ce putem găsi pe următoarea adresă de pe net: <http://www.e-democracy.md/elections/presidential/20092/>. Care va să zică ceea ce ați citit mai sus. Nici un pic de sentiment...alism. Ghicești în spatele acestor cuvinte o surdă luptă politică, cum a fost și dincoace de Prut, în jurul datei de 7 decembrie. Simplist, privind: comuniștii se luptă încă, din umbra unui Voronin, care este în altă umbră, altă umbră care este și ea în altă

(continuare în pagina 37)

umbră, ca în niște umbre Matrioșka, se luptă așadar cu reformatorii. Ca un fel de continuare a ceea ce un anume Vasile Stati (În „Istoria Moldovei”, Chișinău, 2002, „Vivar-Editor”, în seria „Biblioteca PRO MOLDOVA”, „cu concursul Societății istoricilor din Republica Moldova” – Nota bene: există și o Asociație a Istoricilor din Republica Moldova!, expresie a aceluiași antagonism despre care scriem), la p.390 a „operei” citate, scria despre anii '70-'80 ai veacului XX: atunci „lumea era învăluită de falangele crâncenei lupte ideologice dintre sistemul de idei capitalist și sistemul de idei socialist și, în virtutea acestei situații, era împărțită în două lagăre”.

Oarecum ilogic, dl.Vasile Stati începe să pledeze pentru anumite binefaceri ale unuia dintre lagăre, atacând pe de altă parte un soi de, după umila lui părere deloc umilă, imperialism românesc, punând – ca să-l parafralez – „în cărucia românilor cele mai deochiate păcate, pe care nici gheavolul – n.n.ce-mi place cum sună! Curat moldovinește! – nu le-ar fi putut născoci!” Ceea ce este cert este că Vasile Stati, adoptând fațada unui tratat științific, cu note și tot calabălăcul bio-bibliografic, nu se sfiește să citeze trunchiat, fără a mai indica sursa, din autori (scriitori, istorici, oameni de stat, ca să nu le spunem politicieni, termen deja compromis) români din care am putea înțelege că le-a fost mereu silă ori rușine să fie considerați români. Argumentele unor scribi precum Stati sunt deosebit de periculoase pentru logica elementară. Necunoscându-l personal nu pot spune dacă este rea voință sau un nivel mai scăzut de înțelegere a adevărilor universale. Oricum, observă domnia sa, arma principală a celor două lagăre – cam așa rezultă logic din exprimarea sa, deși apoi se ocupă doar de gheavolii care au atacat ideologic doar pe ruși (și sovietici, evident)! – era „dezinformarea. Regina vieții informaționale (științifice, culturale, spirituale în general) era Minciuna.”

In the name of this Queen Vasile Stati ridică „steagul de cultură al moldovenismului” într-o limbă română rezonabilă uitând și de o altă gravă greșeală... teologică: Omisiunea!

Dar ne-am îndepărtat de subiect... Adevărul! Chiar dacă extremele se ating – Adevărul și Minciuna – unii, în numele unor zei (deloc) străini, preferă... adevărul lor.

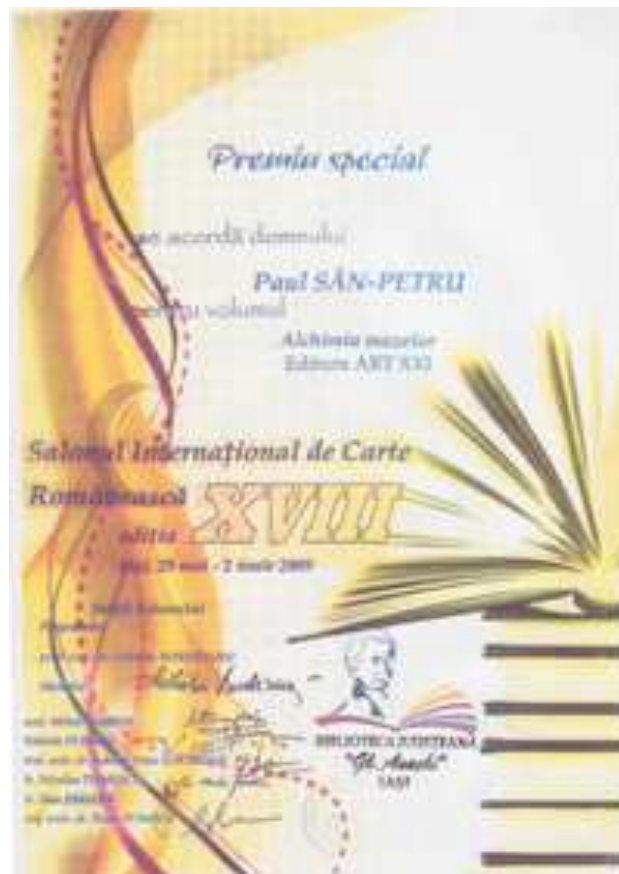
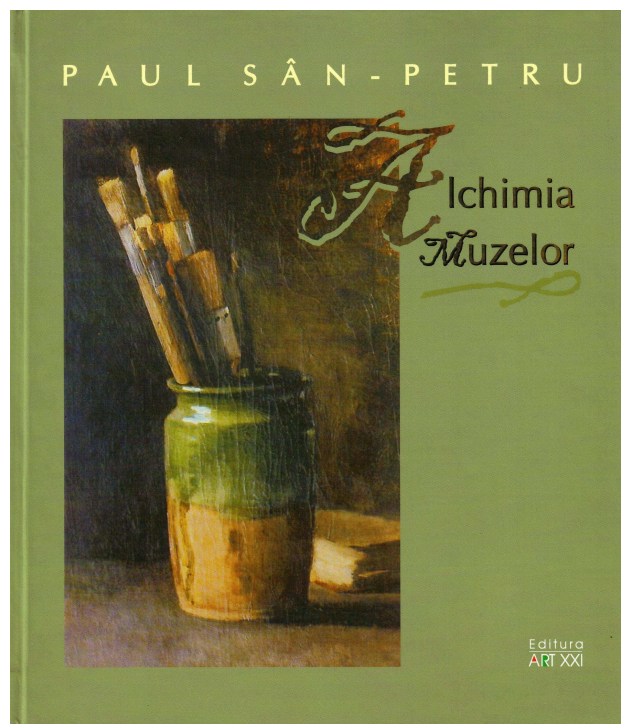
Astăzi, la nivelul geo-politic care ne interesează, nu mai există decât „sistemul de idei capitalist”. Un sistem labirintic care se suprapune cu cel labirintic al concepțiilor partidelor politice din Republica Moldova privind „spiritul național”. Desigur, din punctul de vedere al politicianilor rămâne întotdeauna de discutat sinceritatea atitudinii lor... Și reprezentanții P.C.R.M. și cei ai A.I.E. vorbesc de integrare europeană dar ce anume îi va mâna în lupta lor pentru putere? Spiritul european (care va trebui să se împace cu cel național) sau doar fondurile europene?

Oare ce ar răspunde un Vasile Stati? Cred că s-ar întoarce la argumentele economice... Doar resursele economice ale Măicuței Rusii vor putea salva... spiritul moldovenesc! Poate și pe cel european!

(va urma)

O CARTE – UN PREMIU

Dimitrie LUPU

Tu poți

Ședea în fotoliul jos și privea pe fereastră. Sau poate nu privea pe fereastră. Poate nici nu era conștient că fereastra se află în fața lui. Afară se însera. Afară toamna îi ucidea încet grădina. Grădinii părea că-i place să fie ucisă încet. Emană un fir abia sesizabil de liniște dulce-amăruie..

Pe podea se ivi o umbră; o pată întunecată sub formă de pasăre peste întunericul în coagulare încă. Se alcătui încet, accentuându-și conturul și întunecimea. Asta dură ceva timp. Apoi se ivi și o pană, mirată parcă. Leși din covor, înfrângând rezistența acestuia. Apoi alta, și alta, până formară o aripă. Luci și un ochi. O picătură neastâmpărată de mercur, pe un petec de catifea aproape neagră.

Omul întinse mâna ca și când ar fi primit fără prea mult entuziasm un dar. Pasărea - un graur, poate, după colorit și mărime - piui stins, alintat cumva și sări sprintenă, fără efort vizibil. Se culcuși în palmă, acoperindu-i-o. Prin penele mărunte de pe pântec, omul îi simți răceala minerală. Atunci ușa se dădu ca de la sine în lături, descoperind în perspectiva spațiului o siluetă puțină, vizibil fragilă când pași peste prag. Vizitatorul putea fi luat drept un copil de școală elementară, cu oase subțiri, în creștere, însă omul știa că nu așa stăteau lucrurile.

- Bună seara se spune, nu? zise, cu voce clară și melodioasă, ființa aceea mărunță la trup.

În hol întunericul părea mai dens decât în cameră.

- Închide ușa, te rog, spuse omul, fără a-și privi oaspetele. La vârsta mea, curentul poate fi un neajuns de luat în seamă...

Acela îi făcu pe plac, apoi înaintă doi-trei pași spre mijlocul încăperii. Părea că își studiază din spate amfitrionul:

- Am ales această formă pentru a-ți mulțumi, spuse venind spre fereastră, așezându-se în rama ei. Arată cu bărbia spre pasărea neagră: Am constatat că iubești cu prioritate păsările, și ne-am gândit că... instrumentul magic, visat de ai tăi...

În palma relaxată, pasărea părea moartă, pietrificată.

- Iubesc ideea de zbor, întrupată în pasăre.

- Asta e altceva. Cu totul altceva.

- Pentru tine poate fi altceva; tu nu înțelegi ce-i zborul; confunzi ideea de zbor cu aceea de deplasare.

- Credem că darul nostru se armonizează cu întâia ta aspirație.

- Da, admise omul. Și adăugă, după o scurtă pauză: Minunea aripii vii nu poate fi întrecută de nimic.

- Nu vrei tinerețe? Printre ai tăi aceasta e o dorință foarte frecventă.

- Îmi place părul meu alb și-mi plac și ridurile mele; nu te mai osteni degeaba.

- Nu te-ai gândit la un dar mai înalt: previziune, vindecare...

- La ce mi-ar trebui?

- La ce-ți trebuie știința noastră?

- E prima întrebare stupidă din partea ta. Doar nu te-ai molipsit de la mine?

- În schimb, tu te-ai molipsit de la mine.

Omul răsă tăcut. Mai mult ochii lui râdeau, adunând puțină lumină a nopții în pupile. Afară, copacii, gardurile, zidurile deveniseră negre de-a binelea, iar cerul și stelele nu se vedeau din fotoliu.

- Ei, cum rămâne? întrebă ființa mărunță.

Refuzi darul?

- Mi-l târguiesc, răspune șăgalnic omul.

- Dar știi că nu-ți putem dăruia ceea ce ne ceri.

Fii înțelegător, te rog!

- Ați venit la mine și mi-ați cerut. V-am dat.

Acum este rândul meu să cer. Dacă puteți, bine; dacă nu, nu-i nici o supărare. Nu la schimb v-am dăruit eu.

- Știința noastră s-ar putea să nu încapă într-o lume cu numai trei dimensiuni.

- Patru! Patru! corectă grijuliu omul.

- Știi foarte bine la ce mă refer.

- Dar știu și că puteți să ne ajutați să le descoperim pe toate și să le folosim.

desen de Elena Liliana Fluture

Ginelă TEOHARIDI

- Germania -

Glasul tău

Am simțit cum glasul tău rățăcea drumul și căuta grăbit o potecă lăturalnică spre "liniște". Îți cunosc glasul de undeva, de demult, dar azi am conștientizat prima dată că poartă în el "culorile toamnei". Uneori are tonalitatea verde a brazilor, alteori moliciunea frunzelor galbene, iar uneori e lipsit de vlagă, așa ca frunzele veștejite, alintate doar de vânt în ultimul lor drum spre pământ!

Mă las vrăjită de minunea din glasul tău și știu că pentru a "privi" toamna din vocea ta nu trebuie decât să deschid urechea sufletului să pot auzi cum foșnește vântul prin pădurile verzi ale ochilor tăi, dar aud uneori și căderea frunzelor ostenite de atâta iubire solară!

Glasul tău îmi amintește de mâna întinsă cu prietenie atunci când orbecăiam în întunericul destinului. Întâlnirea cu tine nu aparține acestui timp, ci altor veacuri, poate doar inventate de mine. Dar inima mea către tine mă va purta întotdeauna, fără busolă. M-a dezorientat doar ideea că te-aș putea iubi mai mult decât pe propriii mei copii! Dar am descoperit repede că eu sunt un trunchi de copac, copii sunt vlăstarele tinere, iar tu, tu ești seva, fluidul tainic ce mă ajută să înțeleg cine sunt.

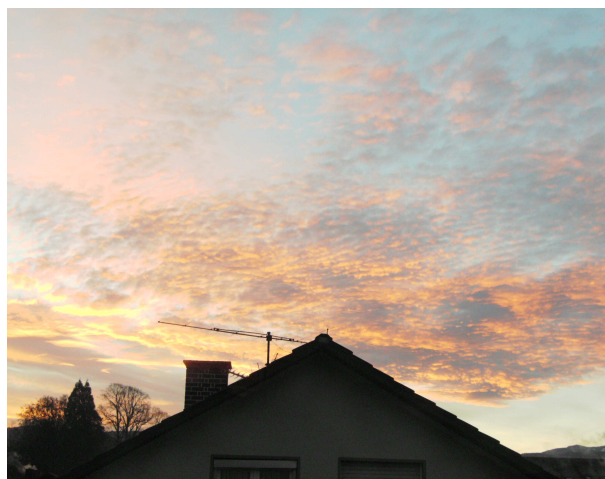
Șah cu Dumnezeu

Mă îndrept plină de dor spre "prietenu meu pietrificat", îi sorb lacrima rece, îmi ud fruntea cu apa sfântă și devin mai optimistă! Atât de mult îmi doresc să vin sâmbătă seara la tine, să-ți spun basme înainte de culcare, să-ți sărut duios ochii oboșiți și fruntea minunată! Să te învelesc cu propriul meu trup - scut între trecut și viitor! Sper... sper ca atunci când te vei trezi să fie duminică și să ne bucurăm împreună de o dimineață sfântă în care să-l citim pe Labiș, pe Eminescu.

Visez uneori, în graba mea de a trăi frumos, că lumea e o tablă de șah deschisă pe palmele timpului... Și cred, în naivitatea mea, că aș putea juca șah cu Dumnezeu...

Pândesc

Sunt doar un vânător de culori
cu răbdare pândesc
dimineață de dimineață
de la fereastra dormitorului meu
răsăritul
iar seara
din același loc
pândesc apusul
geana oboșită de lumină
Pândesc stelele
să văd cum deapănă tainic fuiorul tăcerii
în noapte
Le vânez
magia viselor cu noi
atâta liniște și atâta bucurie cât într-o viață
se lasă atunci încet peste suflete
ca și când în tăcerea iernii doar fulgii
de nea colindă duios la fereastră.

Violeta IONESCU

Note de călătorie în Germania

Unde este, la Freiburg, casa lui Martin Heidegger?

În primăvara lui 2001 căutam, la Freiburg im Breisgau, casa lui Martin Heidegger. Știam că trebuie să fie acolo. Dar unde? A fost destul de greu să aflui, căci gânditorul, ca și profetul, nu e iubit în patria sa! Astăzi, dacă întrebi, aproape nimeni nu știe unde a locuit în Freiburg, cu numai 25 de ani în urmă, poate cel mai mare filozof al lumii contemporane.

Unii freiburghezi, și nu numai ei, au o reacție adversă la Heidegger. Și asta fiindcă ei nu uită că, sub naști, în timp ce Jaspers, fidel propriilor sale convingeri, a renunțat la catedra de filozofie pe care o ocupase la universitatea din Heidelberg, pe când Heidegger a continuat să servească – e drept, pentru o scurtă vreme - regimul, în dubla sa funcție de profesor și de rector.

“Cel ce se încumetă să pășească pe drumul care duce către sălășluirea în ce e mai vechi în vechi, se va supune necesității de a fi înțeles mai târziu, altfel decât i s-a părut lui însuși că se înțelege pe sine” - scria în 1967, la Freiburg im Breisgau, Marin Heidegger, în prefața la “Repere pe drumul gândirii”. Știa?

El, care opta ca Eul să trăiască pe deplin experiența vieții, să nu renunțe la nici una din posibilitățile existențiale, mobilizând toate forțele și capacitățile ce sălășluiesc în sine, a dorit oare, prin ceea ce astăzi este motivul denigrării sale, să-și întreprindă experiența? (supoziție avansată de Radu Enescu, în prefața la “Timp și Ființă”, Ed. Jurnalul literar, 1995 - demnă de luat aminte).

În 1928, la un an după apariția lucrării de referință a lui Heidegger, “Ființă și timp”, Husserl l-a propus drept succesor al său la conducerea catedrei de filozofie a Universității din Freiburg. La 39 de ani, Heidegger, care predase cinci ani filozofia la Marburg, devine astfel profesor titular la Universitatea din Freiburg, unde fusese student, asistent și docent. Pentru cine nu știe ce înseamnă Universitatea din Freiburg (astăzi, cu peste 25.000 de studenți), amintim că pe băncile ei au învățat înalți funcționari imperiali, personalități notabile. A fost fondată în 1457 și deschisă solemn în 1460, de arhiducele Albrecht IV și de soția sa Mechtildis. Aici, Gregor Reisch a redactat “Margarita Philosophica” - una din cele mai importante enciclopedii de la sfârșitul Evului Mediu.

Într-o astfel de atmosferă spirituală, Heidegger a experimentat mai departe “existândul” și a elaborat, la rândul său, idei epocale. Prelegerea inaugurală, “Ce este metafizica?”, a avut un răsunet imens. A fost imediat tradusă în franceză, japoneză, italiană, spaniolă, portugheză, engleză și turcă.

Traducerea în limba română s-a făcut cu acordul personal al autorului, în 1942, de către Walter Biemel și Alexandru Dragomir, doctoranzi pe atunci la Freiburg. Din păcate, exemplarul tradus și dat spre publicare editurii “Casa Școalelor”, a dispărut în urma unui bombardament. Dar un altul, aflat în posesia lui Biemel, a apărut în 1959, la Paris.

La un an după stingerea din viață a lui Martin Heidegger (26 mai 1976), în aula Universității din Freiburg a avut loc o ședință comemorativă, în prezența celor doi fii ai filozofului și a unei alese asistențe. Au vorbit: Verner Max, succesorul lui Heidegger la catedră, H.G. Gadamer, cel mai strălucit elev al acestuia și C.F. von Weizsacker, mare fizician și om de cultură, prieten al filozofului (cuvântări publicate la München, un an mai târziu). “Uimitoare, în aceste cuvântări, nu este - spune Constantin Noica - rezerva față de gândirea lui Heidegger, ci lipsa, parcă deliberată, a oricărei perspective istorice, reținerea de a-i găsi lui Heidegger un loc în istoria filozofiei germane, cu atât mai mult în istoria gândirii universale... deși el a dominat de la distanță tot ce era gândire originală și pe care nu-l întrece ca ecou decât gândirea de inspirație hegeliană. O regretabilă prudență în lumea germană de astăzi...”

Grație bunăvoinței gazdelor mele – reputatul scriitor și doctor în medicină Crișan V. Mușețeanu (dispărut între timp dintre noi - Dumnezeu să-l odihnească în pace!) și soția sa Utha Mușețeanu, cărora le port o recunoștință veșnică - am putut afla atunci, în sfârșit, o stradă și un număr: **Rotebuchweg 47.**

M-au însoțit și am ajuns, cu emoție, pe străduțele înguste, până în dreptul casei pe care, ne-am uitat bine, nu se afla nici o plăcuță comemorativă. În orașul care nu uită nimic, Heidegger nu are nici un semn al trecerii sale! “Ființa și Timpul” par a fi aici, ca și în opera sa, la fel de abstracte.

Am dat la o parte porțița întredeschisă a grădinii. Am privit casa îndelung. Nici o mișcare. Totuși, un imobil extrem de bine îngrijit, cu o splendidă grădină de flori în față, cu pereții albi și lemnul ferestrelor și al ușii bine lăcuit. De cârligul unei fereaste deschise atârna o haină bărbătească, la aerisit. Am bătut, am sunat. Nimeni. În casa, care nu părea a fi nelocuită, domnea o liniște cumplită. Deasupra ușii ne-a atras atenția un citat scris cu litere negre, îngroșate:

**„BEHUTE DEIN HERTZ MIT ALLEM
FLEISS DENN**

DARAUS GENET DAS LEBEN”

**(„Cu grijă inima să ți-o păzești / Că doar
dintr-însa viața izvorăște”)**

Sună ca un testament. Dacă mai aveam dubii, acum am fost siguri că aceea era casa pe care o căutam. Și chiar dacă nu am gasit o casă memorială „Martin Heidegger”, deschisă oricărui turist bine intenționat, credem că există destui tineri, studenți, sau nu, la Facultatea de Filozofie a Universității din Freiburg,

(continuare în pag. 41)

care vor înțelege că adevărata cultură este un "principiu unificator", locul privilegiat al "legislației rațiunii" în care funcționează atributele unificatoare ale rațiunii, în genere.

Într-adevăr, la Freiburg, casa lui Heidegger nu are plăcuță comemorativă. Heidegger are însă, în fiecare bibliotecă a lumii.

Staufen, cetatea lui Faust

La sud de Freiburg im Breisgau există o regiune viticolă care se întinde de la Markgräflerland până la Bad Krozingen - stațiune cu izvoare termale de pe vremea romanilor. Zona e căutată de turiști pentru capela Sf. Ulrich, unde se pot vedea cele mai vechi fresce din regiunea Rhinului Superior, ca și pentru colecția de clavire istorice a castelului Unterkrozingen (1579).

Nimic nu egalează însă farmecul orașelului Staufen, supranumit și "cetatea lui Faust". O aglomerare de case, cu cât mai vechi, cu atât mai dichisite, discret-cochete, cu fantezii care atrag privirea, cu o arhitectură și colorație care alcătuiesc, de-a lungul străzilor înguste, o succesiune de imagini inedite. Cupidoni (sau angeli?) gânditori, pitici burtoși, cu fălci lăbărțate (undeva, în curtea unui "sat" de pe drum am văzut și un creion uriaș, înfipt în pământ la un unghi de 45 de grade, cu vârful în sus; părea o rachetă gata de lansare), un bucătar din gips, cu halat și bonetă albe, cu un linguroi pe umăr, ca o mitralieră din războiul pentru apărarea patriei, care apăra intrarea într-un butic, de unde ieșeau, valuri-valuri, aburi de supă caldă. Un băiat și o fetiță de mucava, cu picioarele atârinate în jos, la marginea unui balcon. Între ei, panselile orange și violet. Cu cât te uiți mai bine, te întrebi dacă nu cumva sunt vii. Inconfundabilă atmosferă de burg proaspăt machiat! Aceleași rigole pe străzi, ca la Freiburg, acoperite ici-colo cu podețe, prin care o apă transparentă - sau însuși Timpul - curge lin.

Un orașel tihnit, cu aerul vibrând și astăzi în aura de mister a legendei bătrânului Faust. Se spune că aici maestrul a fost sedus de diavol, iar locul tentației se cunoaște precis: camera nr. 5 a hotelului Lion ("Zum Löwen"), pe Strada Mare, din centrul pietonal. Evenimentul se întâmpla în anul de grație 1529... Și până la 1749-1832, când a fost prelucrată de Johann Wolfgang Goethe, legenda a tot circulat. Dar nimeni, ca el, nu i-a dat celebritate.

Pe Goethe nu l-am văzut pe nicăieri. Însă, pe fațada hotelului Lion ("Zum Löwen"), privirea trecătorilor e atrasă de un text din opera sa celebră și de o pictură originală. Bine proptit cu etichete de vadul rigolei din fața casei lui Faust, un motan negru - pot să jur că nu e o iluzie - bea apă. Își ține coada stufoasă, întinsă vertical, să-l tragă în sus la nevoie. Motan negru cu zgardă anti-paraziți, înscrisă cu un nume și o adresă. E sigur al cuiva din apropiere și, bineînțeles, nu a apărut din senin în locul acela.

Totuși, ciudat, filmul din aparat mi se terminase și nu l-am mai putut poza. Așa ca am rămas cu imaginea casei lui Faust... fără pisică neagră pe fundal.

Misterul Staufen-ului nu se oprește însă în locul acesta. Orașelul e așezat la poalele unei coline, pe coasta căreia vile se agață până sus, spre niște ruine celebre. Acolo a fost Staufenburg - reședința Staufenilor, familie celebră care a dat Imperiului trei-patru împărați, dar și pe contesa Richthofen, cunoscută ca erou de aviație care într-o luptă aeriană l-a învins pe francezul Gunemere, în primul război mondial.

Aceste ruine domină orașul și, din orice colț le-ai privi, sunt absolut impresionante. Le privesc, cu senzația stranie de "deja vu". Am mai văzut o imagine asemănătoare - unde oare, dacă nu la... Deva noastră! Da, vechea cetate de pe colina Deveii nu e mai puțin importantă pentru istorie decât vestigiul de la Staufen, mai ales că face parte din **Zieburger** - cele șapte cetăți de apărare ale sașilor din primul război mondial. Numai că, spre centrul istoric al ruinelor Staufenilor, conservat până în zilele noastre, cu numeroase buticuri amenajate, mici și originale, se ajunge pe un drum consacrat, suind din centrul pietonal, pe când, din centrul Deveii, nu se știe cât faci și ce poți să faci dacă, să zicem, ajungi, pe căi întortocheate, până la cetatea năpădită de vegetație, din interiorul zidurilor căreia se ridică pomi viguroși...

Dar să ne întoarcem la Staufen. Tot ce e de preț, e acum ascuns în trecut, departe. A aparținut acestei glorie cu ferestre oarbe, fără acoperiș, prin care cerul intră și iese continuu. O dominantă despodobită de mobilierul, tapiseriile, tablourile, cristalele, porțelanurile și bijouri - o casă de licitație organizatoare de expoziții ale obiectelor de valoare. Se vând aici averi, pe sume importante, în beneficiul moștenitorilor care trebuie să renunțe la trecut pentru a-și plăti prețul prezentului. Ce să-i faci, nu toți dintre ei sunt Faust, unii rămân tributari, ca noi toți, celor două necesități perene: moartea și impozitele!...

Este duminică și incredibil câtă lume vine din împrejurimi să admire sau să aleagă aceste prețioase obiecte care au aparținut cândva unor „extratereștri” cu sânge albastru. Poți să te plimbi în voie printre ele, sorbind o cafea la filtru cu lapte sau poți mușca dintr-un măr zemos, savurând în același timp opulența sau grația colecțiilor. Gusturile se combină. De gustibus. Cât despre consumație, "casa plătește", și oricine îi trece pragul este servit sau se autoservește, ca "acasă", la familia Nicholass von Ute Baronin von Richthofen.

Petre RĂU

De vorbă cu mine

Poate că azi nu am chef de comunicare cu nimeni. Dar dacă tu mă inviți, nu am nimic împotriva. Așa că accept întâlnirea cu tine și aștept să-mi spui ce vroiai să-mi comunicai. Deci, ce anume dorești să-mi împărtășești, va fi prima mea întrebare pe care mi-o voi pune, cu siguranță. Apoi, voi lua cunoștință de mesajul tău. Îl voi asculta. Îl voi auzi. Voi fi ispitit apoi să înțeleg ce îmi spui de fapt. Dar sunt și întrebări pe care trebuie să mi le pun mie însumi în continuare. Voi încerca să aflu ce am înțeles din ceea ce mi-ai spus. După care, poate că mă voi întreba cât și cum voi reține din ceea ce mi-ai transmis, dar și din ceea ce eu accept. În fine, o sinteză poate ar fi binevenită, să văd ce am înțeles eu din ceea ce doreai tu să-mi transmiți și, în acest mod, voi ajunge să cunosc mesajul tău, de fapt cel care a ajuns la mine.

Nu-mi cere să rețin tot ceea ce-mi spui. Știu, de undeva, din niște statistici despre ascultare - și n-ar fi rău să știi și tu - că o persoană obișnuită, așa ca mine, își poate aminti imediat doar jumătate din ceea ce ascultă și numai un sfert după două luni. După un an, cine știe dacă își va mai aminti ceva!

E posibil să-ți spun, de pildă, "întrebă-mă să te întreb", pentru că poate îmi vei cere ceva de care eu nu dispun sau nu sunt în măsură să-ți ofer.

Obișnuiesc să întreb și cărțile înainte de a le citi, iar uneori și după. Ba întreb și lucrurile pe care le cumpăr sau cu care intru în contact. Și, îți vine să crezi sau nu, obișnuiesc uneori să întreb și lucrurile cu care nu vin niciodată în contact. Așa comunic eu. Și poate că așa comunic și tu.

Poți să-mi spui ceva care pentru mine nu e esențial, sau nu mă interesează, așa că e posibil să neglijez și mai mult mesajul tău. Îl ascult, dar o ureche nu-mi funcționează. Poate chiar amândouă.

Sau poate că folosești un limbaj care nu mi-e deloc familiar. Poate folosești niște cuvinte prea pretențioase, sau vagi, sau - de ce nu? - poate că nu-mi convine să-mi vorbești în argou sau într-un limbaj banal sau vulgar. Poți chiar să mă faci să-mi pun întrebarea de ce dracu' am acceptat întâlnirea asta cu tine.

Dar poate că în jur e prea multă gălăgie, sau poate că e prea multă liniște, cine știe ce se potrivește și ce nu se potrivește atunci cu mine?

Dacă însă îmi comunicii ceva de care sunt și eu direct interesat, să vezi cum voi ciuli îndată urechile și le voi face pe loc ascultătoare! E posibil chiar să-i mulțumesc lui Dumnezeu că mi te-a scos în cale!

Poate că mesajul tău ajunge la mine distorsionat, sau nu ajunge deloc, din motive care nu îmi aparțin nici mie și nici ție. Dar dacă mesajul tău e prea lung, de ce m-ai reținut atât de mult când puteai să mi-l comunicii în doar câteva cuvinte?

Dar dacă mesajul tău este o manipulare? Dacă tu, voit, mă traduci? Îmi dai o informație falsă și aștepti să se rezolve ceva care îți convine doar ție! Voi ști eu că mi-ai spus un neadevăr? În fine, dacă-i pe așa, data viitoare n-ai să mă mai păcălești, pentru că mă voi informa, voi stăpâni mai bine lucrurile decât tine și voi fi mai prudent, dacă nu chiar îmi va trece prin cap să *ți-o trag* și eu!

Dacă ești mai în vârstă decât mine comunicarea noastră ar putea fi îngreunată. Dar și dacă ai fi mai tânăr. Dacă ești mai bine îmbrăcat decât mine probabil că-mi vei crea un mic handicap. Dacă ai un alt stil de viață decât al meu, la fel.

Dar poate că n-ar fi rău ca, atunci când te ascult, dacă nu am înțeles destul de bine să-ți cer niște lămuriri suplimentare sau, dacă am înțeles, să-ți spun asta. Dacă te urmăresc foarte atent și îmi explici suficient de bine, atunci nu am de ce să-mi fac nici o grijă. Dacă mai și observ reacțiile tale, e și mai bine.

Când stau de vorbă simt că particip la discuție și cu mintea și cu corpul. Poate că așa faci și tu, că de aceea ne înțelegem așa de bine. Mintea mea și corpul meu se susțin reciproc și acționează împreună ca un tot, spunând câte ceva. Vezi că despre limbajul corpului, dar și despre multe alte chestiuni legate de limbaje și comunicare, am scris mai pe larg în cartea mea „De lingua universalis”. De pildă, vorbeam acolo despre gestică, adică despre mișcările mâinilor așa încât să susțină ceea ce spui, despre poziția corpului și orientarea lui, despre proximitate și chiar despre contactul corporal. Știi tu cu cât se realizează comunicarea prin limbajul corpului? Cu 30%. Dar prin expresia privirii și a feței, adică prin zâmbet, încruntare, prin contact vizual direct sau prin evitarea lui, precum și prin durata contactului vizual? Tot cu 30%. Și tot cu 30% se face prin tonul vocii, adică prin variațiile înălțimii sunetelor, tăria lor, rapiditatea vorbirii și calitatea vocii. Iar prin cuvinte, numai cu 10%. Acum cred că înțelegi mult mai bine ce e important să se întâmple în discuția noastră.

Ba unde mai pui că nici sentimentele nu se transmit prea altfel. De pildă, află că 55% dintre ele se transmit prin expresia feței și prin postură, iar 38% prin tonul vocii, și numai 7% prin cuvinte. Interesant, nu crezi?

(continuare în pag. 43)

Desigur, dacă tu ești o persoană feminină, mai ești și atrăgătoare și mai ai și picioare frumoase, poate un pic dezgolite, atunci fii convinsă că mesajul tău s-ar putea să ajungă foarte învolburat la mine. Deci, ai grijă cum mi-l comunică! Eu cu emoțiile stau foarte prost. Adică, vreau să zic, că mă las prea mult copleșit de ele atunci când vin buzna peste mine. În atare situație nu cred că sunt o pâlnie prea potrivită.

Uneori ne înțelegem între noi, alteori nu.

Acum, hai să vedem de ce uneori nu ne înțelegem. Păi e simplu. Atunci când nu înțeleg mesajul tău, dau vina pe tine. Tu ești de vină că nu am auzit ce ai spus, tu ești de vină că nu te-am înțeles, tu ești de vină că nu pot accepta ceea ce îmi spui și tot tu ești de vină că eu nu fac ceea ce ai vrea tu să fac. Probabil că și ție ți se întâmplă la fel.

Adevărul este cel pe care îl aud eu, nu cel pe care îl rostești tu. Dacă vrei să ne auzim, să ne înțelegem, să ne acceptăm, trebuie să fim de acord că amândoi avem o răspundere. Poate nu vorbești pe "limba mea", poate că vorbești cu voce prea tare, sau prea moale. Atunci, hai să ne măsurăm cuvintele! Cel mai bine, nu-i așa?

Am mai comunicat noi doi vreodată până acum? Și cum o fi fost oare?

Dacă îmi amintesc bine, când am vorbit cu tine prima oară mi-ai părut un tip cu o atitudine indiferentă, absentă și cu o notă de superioritate. Ce Dumnezeu s-a întâmplat cu mine atunci? Că mai apoi am constatat că de fapt ești o persoană prietenoasă și agreabilă. Cred că atunci aveam o mare supărare sau grijă în suflet și m-am lăsat influențat. Sau poate ploua afară și mie nu-mi place ploaia?!

Povestea asta nu am inventat-o eu. Și nici tu. Ea e de când lumea. Și nu e rău s-o lăsăm așa cum e. În fond, ce avem de pierdut?

CARTI

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

- ❖ *Partitura sub asediu* – Valeriu Valegvi, Ed. Fundația Culturală Antares, Galați, 2007
- ❖ *Strigătul tăcerii* – Marin Moscu, Ed. Rafet, Râmnicu-Sărat, 2008
- ❖ *Trandafiri albi pe cer* – Ion D. Goia, Ed. Arhip Art, Sibiu, 2007
- ❖ *Eu, adică umbra mea* – Paul Spirescu, Ed. Andrew, Focșani, 2009
- ❖ *Un strigăt în deșert* – Corneliu, Eseuri, Ed. Fundația Culturală Antares, Galați, 2009
- ❖ *Fugă în roșu* – Săndel Stamate, Ed. Fundația Culturală Antares, Galați, 2009
- ❖ *Scritorii gălățeni pe înțelesul tuturor* – A. G. Secară, Editura Axis Libri, Galați, 2009
- ❖ *Sulina – Atacuri însângerate 26.06 – 08.07 – 17.07.1854* – Tudose Tatu, Ed. Sinteze, Galați, 2009
- ❖ *Grădina cu Venus* – Dimitrie Lupu, Editura Nouă, București, 2008
- ❖ *Poezii și reflecții* – Ion Bârsan, Ed. Grai și Suflet – Cultura Națională, București, 2008
- ❖ *Poeme amniotice* – Mihail Gălățanu, poeme, Ed. Limes, București, 2008
- ❖ *Tandrețea tăcerii* – Speranța Miron, Ed. Pax Aura Mundi, Galați, 2007
- ❖ *Braconierul – Povestiri de vânătoare* – Mircea Ionescu, Ed. Pax Aura Mundi, Galați, 2007
- ❖ *UNIVERSITAS - A fost odată un cenaclu...* – Mircea Martin, Ed. MNLR, București, 2008
- ❖ *Drumul spre soare* – Tania Nicolescu, poezii, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2008
- ❖ *Desculț pe drumuri* – Dan Mureșan, Ed. Grinta, Cluj-Napoca, 2009
- ❖ *Cazemate cu ochi* – Virgil Costiuc, Editura Fundația Culturală Antares, Galați, 2009
- ❖ *Fără ingeri* – Sanda Panait, Editura Fundația Culturală Antares, Galați, 2009
- ❖ *Armonii celeste* – Cenaclul Arionda, Volumul IV, Editura Olimpias, Galați, 2009
- ❖ *Oameni în memoria Galațiului* – Biblioteca V. A. Urechia, Editura Axis Libri, Galați, 2009
- ❖ *Sărbătorile antichității* – Violeta Ionescu, Editura Axis Libri, Galați, 2009
- ❖ *Izvorul zânelor* – Mariana Solomon Lazanu, Editura Sinteze, Galați, 2009
- ❖ *Vremea vremii* – Valeriu Valegvi, Editura Opera Magna, Iași, 2009
- ❖ *Veneticii* – Ion Lazu, Editura Ideea Europeană, București, 2009

Andrei PARAPIRU

Neaua de cântec

M-am găsit pășind din umbră
Către clarul albei zări,
Părăsind peștera sumbră
Înspre sfera de ninsori.

Ninge-n mine nea de cântec,
Contemplând pocalul plin
Linului stelar descântec,
Argintându-și cristalin.

Inelar, rotind Culoarea,
Stelele vorbesc încet,
Lăunțoarea ca vâltoarea
Petrecută în poet.

Piscul Marelui Zhor

Fiind în adâncul de ape,
Statornic mișcate în văi,
Oameni, presimt îndeaproape
Cunoașterea Ochilor Săi!

E locul spre care, în urmă,
Setos, scâldătoare de dor,
Ajung în-de-unde răsună,
Aflat, Piscul Marelui Zhor.

Înstrăvăzutul cor

Lacul cel adânc pătrunde
Cântul Magic ce-și șoptește
În perdelele de unde,
Când tresare și clipește.

Încărcat de-adâncuri-visuri,
Meditând fremătător,
El de mii de ani de-aprinsuri
Se cufundă-n foișor.

Într-a lui poveste deapăn'
Secoli lungi cărarea lor,
Doar Înaltul lor cel Reavăn
Îi mai înstrăvede-n cor.

Uimindu-l pe paznicul porții

Ce strigăt în șesuri ajuns-a din munți
Și-ntoarce-n ecou și făptura?
Ce izbucnire se-aude pe punți
Și-mpiedică-n tine ruptura?

De unde e glasul ce a răsunat
Uimindu-l pe paznicul porții?
Și cine cu grabă lacătu-a luat,
Rupând deodată' boldul Morții?

Tu poți să mai cauți de n-ai auzit,
Dar este Același în veacuri,
Tu poți să mai cauți, dar tu ești găsit
Și luat înapoi dintre praguri.

E Strigătul care, întors de pe punți,
Același cu noi vrea să fie,
El clatină dealuri și face din munți
Găsirii-ecou o câmpie.

Straja din cerul de demult

Stau strajă privind spre tumult
În roua din iarba cea plină,
Privind, mă trezesc în demult,
Plouând raze vii de lumină.

Stau strajă, dar prea sunt uimit
De câte dau buzna pe poartă,
Un gând mă-nvârtește sucit
Ca mâna cea strânsă de toartă.

Stai strajă, privind spre tumult
Din cerul de albă lumină,
Privind, mă trezesc în demult,
Lumină de rază divină.

Violeta IONESCU

Radio Vacanța

Toamna a început de câteva zile. Ziuă, de câteva ore. Undeva, la capătul acestui pământ, un cocoș sparge microfonul *Radio Vacanței*. "Bună dimineața, noapte!" e pe sfârșite. Vacanța e pe sfârșite. Doar muzica e nesfârșită și ține în aer țipetele pescărușilor.

Ochiul roșu-vănat, umflat de somn, vrea să răsară din sicomori, din sălcii, din stânci, din lan, din lac, din pământ, din iarbă verde. Sau ca acum, din mare.

Iată-l.

Se prelinge... de-a lungul valurilor, de-a lungul nisipului, până la ochiul care-l privește. Întotdeauna până la acest ochi. Ne privim. Suntem față în față, ochi în ochi. Eu și...

Bărcile somnoroase, cumiți, sparte. Valuri de lac netulburat ling nisipul (suntem un pământ care trebuie, totuși, spălat), ținând la suprafață, într-o plutire de rațe de baltă, păsări ale mării - primele semne ale vieții pe pământ și pe cer, de dinaintea noastră, de dinaintea zilei chiar. Dinspre larg, doar briza.

Ochiul se mai înalță cu un vârf de sulită. E mai îndrăzneț, mai puțin solitar. Mai înconjurat de lumină. Lame cristaline, verzi-sidefii, sparg asiduu cochilii, galaxii calcinate, ciopârțite, eșuate la mal.

Lângă barul non-stop, două TV GAME-uri strălucesc, cu ecranele lor verzi. O mână nevăzută face și reface "cărțile", cu o neobosită invitație la joc: *25 de lei – 50 de impulsuri*. Crainica de noapte predă microfonul crainicei de zi, vocea ei albă abia mai înoată prin game cromatice. Număr cu ea în câteva minute se îmbracă, în câte fierbe cafeaua, în câte înghițituri o soarbe și câte sfaturi înțelepte dă pe nemâncate și nerăsuflăte ascultătorilor deșteptați.

Ochiul care mă privește urcă scara. E mai greu, e de neprivit. Dacă sunt nori? Doar ici-colo, oglinzi sparte.

Dinspre capătul falezei, un punct se apropie, crește până la dimensiunea siluetei unui om bine îmbrăcat. Un balonzaid vine, cu mâinile în buzunare și șapca trasă peste urechi. Bineînțeles, are pantofi.

E din ce în ce mai aproape. Nisipul ud scârțâie, pâraie sub tălpile lui, scoicile țipă într-un imens amfiteatru. Împrăștie pescărușii.

Trece prin fața mea, taie aerul. E abia la jumătatea drumului. Crispat, strâns în sine, poate bătrân. Îi este frig și totuși continuă. Aerul tăiat pătrunde prin orice. Inclusiv prin oasele lui. Inclusiv prin ale mele. Nu privește, inspectează doar: cer, nori, mare și ceva din Ochiul neîndurător care vrea să privească numai el.

Eu nu aparțin acestui peisaj.

Merge cu capul aplecat, ascultând. Arcușul se odihnește trecând prin sacâz. Apa e alături, pământul e alături. Nu există alt drum decât acesta, al lui, pe care pașii îl ținutiesc de-a lungul falezei încă pustii. Numără, măsoară, cântărește limita... poate a unei eterne plecări, poate a unei neașteptate reîntoarceri. Se îndepărtează, cochiliile amuțesc pe rând. Balonzaidul cu mânecile în buzunare e din nou punctiform pe nisipul îndepărtat.

Prin TV GAME-uri, ziua cere 25 de lei ca să poată începe. "Cărțile" sunt făcute, pașii sunt pe urmele dimineții, sfaturile crainicei de noapte se duc la culcare.

Ochiul din înalt e din ce în ce mai mic și mai nepământean.

desen de Elena-Liliana Fluture

Neculai I. STAIKU-BUCIUMENI

Smaranda Brăescu a vrut să se facă mitralior pe bombardier

Temerara parașutistă-pilot din deceniul 1928 –1938, fiică a județului Galați, născută în satul Hănțești, comuna Buciumeni – Smaranda Brăescu - prin primul său salt cu parașuta de la 600 m, efectuat la Berlin în ziua de 5 iulie 1928, a situat România pe locul 4 dintre țările Europei care aveau parașutism. Au urmat 11 salturi la diferite mitinguri aviatice din țară, iar cu al 13-lea, efectuat deasupra Urziceniilor, de la 6.000 m, în ziua de 2 octombrie 1931, a adus României recordul mondial feminin de lansare cu parașuta. Plecată în SUA, la 19 mai 1932, printr-un salt de la 24.000 picioare/fet (= 7.233 m), a devenit recordmenă mondială absolută.

Tot în SUA a făcut școala de pilotaj, fiind primul european care a primit carnetul de pilot în lumea nouă. Ajutată de unele întreprinderi particulare și de statul român, și-a construit un avion tip smart monoplan, monomotor, monoloc, pe care l-a botezat „Aurel Vlaicu”, cu care a făcut raiduri epocale la vremea aceea, trecând, în premieră, turbulenții munți ai Iugoslaviei și traversând, tot în premieră, fără escală, Marea Mediterană, de la Roma la Tripoli.

După cum am scris în „Anii de glorie ai Smarandei Brăescu”, temerara parașutistă pilot din comuna Buciumeni a plecat ca voluntară pe frontul de răsărit, unde a lucrat inițial în cadrul unei Escadrile de Legătură, apoi comandorul Tănăsescu Ilie a folosit-o ca mitralior, într-un avion de recunoaștere îndepărtată, fără să fie nevoie să folosească armamentul din dotare, deoarece nu au fost interceptați de vânătoarea inamică. Apoi a fost încadrată la Escadrila Sanitară.

În Săptămâna Mare și cea Luminată, am scris un capitol despre absolvenții de la Mănăstirea Dealu, care au luptat în al doilea război mondial ca piloți de vânătoare, cu o mențiune specială despre eroul cpt. Av. Șerbănescu Alexandru - asul aviației

de vânătoare, care a doborât 50 de avioane inamice omologate (și altele, probabil). Cu această ocazie, am aflat că, deși fusese mutată la Escadrila Sanitară, nu renunțase la dorința de a deveni mitralior pe bombardiere. Acest lucru rezultă din cartea „Aviația Română pe frontul de Est și în apărarea teritoriului”.

În subcapitolul „Flotila 1 Bombardament”, lt. av. Profir Ion povestește despre întâlnirile sale, în aer, cu fiica județului Galați. Deoarece partizanii ruși deveniseră periculoși în toamna anului 1942, au părăsit locuința din Rostov și s-au mutat la aeroport. „Lângă aerodromul nostru era o casă cu două camere, scrie dânsul, unde două femei, două românce, distribuiau voluntar alimente la soldații rătăciți de unitățile lor. Una dintre ele era Smaranda Brăescu, celebra noastră parașutistă... Eu le-am vorbit și le-am arătat în ce pericol trăiau: de a fi prinse de ruși. Dar aceste femei curajoase aveau un simț înalt al datoriei și acceptau să înfrunte mizeriile acestui război și mai ales acest ger teribil” (pag. 174).

A doua zi pilotul a plecat singur, într-o misiune de bombardament, „între fluviul Don și râul Sal” Mai departe, se scrie „de-abia escamotasem trenul de aterizare, când cineva mă bate pe umăr.

- Sunt și eu aici, aud o voce.

Era Smaranda Brăescu.

- Ce cauți dumneata în avion? o întreb mânios.

- Vreau să lupt și eu! Vreau să fiu trăgător la mitralieră.

- Îți dai seama ce-ai făcut? o întreb. Ai un ordin de zbor? Dacă te omoară un glonț, cum pot eu motiva moartea dumitale?

- Vreau să lupt, repetă dânsa.

Nu puteam întoarce avionul s-o cobor... Îmi dădeam seama că, dacă era rănită sau ucisă, eu eram cel vinovat...”

„După aterizare, am luat-o deoparte pe Smaranda Brăescu și am sfătuit-o să se lase de asemenea experiențe și să părăsească aerodromul. N-am reușit s-o conving. Ea susținea că va cere aprobare să zboare ca mitralior. Într-adevăr, Smaranda Brăescu a dat dovadă în cariera sa și de foarte multă îndrăzneală, dar ca să devii un bun mitralior era nevoie de o instruire specială”.

După câteva zile lt. av. Profir a plecat într-o misiune deasupra râului Sal.

„Abia luasem înălțime, și iar sunt bătut pe umăr de... Smaranda Brăescu. Cu un deget la gură, îmi face semn să nu mă enervez, povestește lt. av. Profir.

- Iar dumneata? Pe unde ai intrat?

Eu ordonase servanților să n-o mai lase în avion; dar eu acum schimbasesm echipajul și acești oameni nu erau vinovați.

(continuare în pag. 47)

- M-am ascuns în spatele avionului și am intrat după dumneata, îmi spune ea nevinovată ca un școlar prins cu lecția neînvățată.

- Ei bine, întorc avionul; data trecută te-am prevenit.

- Dar am aprobarea comandoului, spune ea.

- S-o văd!

- E aprobare verbală.

- Ei bine, voi vedea.

Admiram curajul ei, dar mă pune într-o situație foarte delicată...

- Rușii!, strigă Smaranda, după ce au ajuns la confluența Donului cu Manich.

Trebuia să verific; poate erau nemți sau români încercuți.

- Și totuși, sunt ruși, repetă Smaranda”.

Într-o altă misiune, după ce abia a reușit să treacă printre un turn înalt de apă și un coș de fabrică, lt. av. Profir scrie: „În acest moment, o văd iarăși pe Smaranda Brăescu în ușa carlingii. Văzând că eram lac de transpirație, a dispărut în avion. A reapărut când zburam spre fluviul Don.

- Profir, zice ea, nimeni nu vrea să-mi dea locul la mitralieră.

- Lasă-mă în pace, Smaranda, ei își cunosc meseria lor. Stai aici, lângă mine”.

La 7 ianuarie 1943, lt. av. Profir Ion a plecat la București. Despre încercările insistente ale Smarandei Brăescu de a deveni mitralior pe un avion de bombardament nu am găsit nici o relatare, până în august 1943 când, datorită unei intrigi nedrepte și nedemne, s-a hotărât să se întoarcă în țară.

Am relatat aceste insistențe ale Smarandei Brăescu spre a deveni mitralior, pentru a-i completa portretul de patrioată, care și-a închinat toată viața patriei, iar acum - după 61 de ani de la deces - să nu se găsească un conducător care să dispună ca Primăria Cluj Napoca să hotărască mutarea osemintelor sale într-un cimitir al eroilor sau măcar stabilirea, din 2010 - când expiră concesiunea locului din Parcela B II nr. 1550 - ca mormânt de veci al Smarandei Brăescu = Maria Popescu - și să-i pună o cruce ortodoxă la căpătâi.

Galați, 20 sept. 2009

Eroina Smaranda Brăescu

Neculai I. STAICU-BUCIUMENI

Adevărul privitor la o afirmație denigratoare

În cotidianul „Viața Liberă” din Galați, a apărut, sub titlul „Misterioasa revoluție din România”, acum circa două săptămâni, prelucrarea unui articol din presa britanică, din care rezultă că în decembrie 1989 nu ar fi avut loc o revoluție, potrivit afirmației tovarășului Ion Ilici Iliescu, că „revoluția a trebuit să fie înscenată”.

Se împlinesc în decembrie 20 de ani de la revoluția furată, de aceea socot o datorie de onoare să spun adevărul despre ceea ce s-a întâmplat atunci. În acest scop, am scris articolul de mai jos, răspuns la neinformatul ziarist englez, cât și la afirmația denigratoare a tătucului care s-a autoînălțat pe sacrificiile făcute de adevărații revoluționari.

Deci revoluție a fost, dar puterea a fost preluată de cei care voiau locul lui Nicolae Ceaușescu.

Galați, 14 august 2009

Misterioasa revoluție din România?

În calitate de fost ofițer de carieră și militar de la vârsta de aproape 12 ani, în cadrul Lic. Mil. „N. Filipescu” de la Mănăstirea Dealu, am urmărit cu deosebită atenție cele întâmplate în perioada 16-22 decembrie 1989, din 20 decembrie fiind în București, în fiecare seară fiica mea trecând prin centru, să vadă ce se mai întâmplă, întoarsă acasă, pe la ora 22, povestindu-mi ceea ce văzuse. Tot timpul am urmărit buletinele de știri de la radio și televiziune, citind cu regularitate presa, spre a fi cât mai bine informat. În ziua de 22 decembrie am urmărit ce se întâmpla pe Bd. Armata Poporului (azi – Iuliu Maniu), apoi am plecat pe jos spre centru, unde m-am oprit în fața CC – PCR, urmărind ce se întâmplă. Nu am fost ca luptător, ci ca publicist, spre a vedea ce se petrece, spre a nu spune „am auzit”, „mi s-a spus”, „se pare că...”.

În atare situație, mi se pare hazardată afirmația din titlul articolului „MISTERIOASA” REVOLUȚIE. De ce misterioasă? Pentru mine totul este clar ca lumina zilei. Să ne amintim că Silviu Brucan a spus că FSN-ul era organizat de șase luni de zile.

Iată cum s-au derulat lucrurile. La Timișoara a avut loc un act de nesupunere, în sprijinul lui Laslo Tökes, care a doua zi a devenit revoltă populară anticomunistă. S-a tras în manifestații, acesta fiind momentul când revolta populară s-a transformat în revoluție. Dacă nu s-ar fi tras, poate că nimic deosebit nu s-ar fi întâmplat. Dar a curs sânge nevinovat. Acest lucru i-a îndârjit pe luptători, așa că pe 18 decembrie am preluat puterea în Timișoara. Deci în acest oraș erou revoluția învinsese.

Nu neg că ar fi avut loc unele pregătiri de intervenție, dar răbufnirea populară de la Timișoara – unde învinsese revoluția – le-a dat planurile peste cap, silindu-i să-și adapteze dorințele la noua situație.

(continuare în pag. 48)

Conducerea comunistă a făcut o triplă greșeală. 1) Ceaușescu nu trebuia să mai plece în Iran, pe ziua de 18 decembrie, după ce văzuse ce s-a întâmplat la Timișoara, lăsând conducerea țării pe mâinile nepricepute ale soției. 2) Din Iran nu trebuia să se mai întoarcă, știind că se urmărea îndepărtarea sa de la putere. 3) Nu trebuia să convoace acel miting fatal.

Revoluția victorioasă de la Timișoara s-a extins și în alte orașe. Poate tot nu s-ar fi întâmplat mare lucru, dacă grupul copiilor opozanți din București nu ar fi fost primit cu foc, vărsându-se sânge nevinovat. Mitingul convocat pe 22 decembrie a permis nemulțumirilor din Capitală să se inflameze și să îndemne nemulțumiții să meargă la miting strigând: „Ieri Timișoara/ Azi toată țara.”

Mitingul din ziua aceea a permis ca revoluția să învingă și în Capitală. Au fost două momente de răscruce: a) retragerea armatei în cazărmi, cel care a ordonat-o fiind principalul erou al revoluției; b) generalul Ștefan Gușe a respins ajutorul străin oferit de vechiul nostru dușman – URSS – fapt care a salvat România de la o inimaginabilă baltă de sânge, respectivul șef de stat major fiind cel de-al doilea erou al revoluției române.

Fuga ceaușeștilor a confirmat că în zilele de 16-22 dec. 1989 în țara noastră avusese loc o revoluție, revolta fiind întâmpinată cu foc, deci cursese sânge nevinovat iar regimul hulit căzuse răpus de propriile greșeli.

A urmat o pauză de circa 5 ore, în care nimic deosebit nu s-a întâmplat. Nu s-a mai tras un cartuș; revoluționarii din fața CC-PCR, neavând conducători, au continuat să manifesteze, fără să fie luați în considerație. În sediul celui mai crud regim din România s-au făcut și desfăcut guverne, protagoniști fiind tot foști – Constantin Dăscălescu, Ilie Verdeț, apoi Mazilu. Numai că acesta aștepta parcă ceva.

După cum se știe, în jurul orei 5,45 seara, a intrat în acțiune FSN-ul, care în perioada scursă după fuga vechii conduceri își stabilise noua strategie, în vederea preluării puterii, după regimul comunist alungat de revoluția victorioasă. Și iar a început să se tragă. Apoi a apărut dl. Caramitru în balconul fost CC-PCR și a început să strige: „- Nu mai trageți! Nu mai trageți! Spuneți acolo să nu se mai tragă!”. Și focul a încetat. Deci, cei ce trăgeau au ascultat dispoziția unui membru marcant al FSN. Înseamnă că erau oamenii noii puteri care se autoinstaura, cu „ultimul pe listă” în frunte.

Începuse lovitura de stat. Revoluționarii adevărați au dispărut din scenă, locul fiindu-le luat de eșalonul 2 al vechiului regim roșu. Astfel, revoluția a fost furată de la înfăptuitorii ei. Iar pentru că noile figuri din scenă erau tot din cele vechi, nu au avut curajul să spună că sunt revoluționari, autointitulându-se „emanație a revoluției”. Pentru acest lucru a fost nevoie să se continue vânatoarea de cetățeni pașnici, ieșiți imprudent pe stradă, fapt care a permis beneficiarului revoluției furate să afirme că „revoluția a trebuit să fie înscenată.” Acesta este un neadevăr sfruntat. Revoluția a fost, dar de ea au beneficiat cei ce poșteau puterea și care au avut grijă să ascundă tot ce îi putea demasca. Ce a urmat este rezultatul unei politici antinaționale, promovată de foști, conduși de președintele „Trei mandate”.

Galați, 21 iulie 2009

COLINDE

Afară ninge liniștit
Și-n casă arde focul,
Iar noi pe lângă mama stăm
De mult uitarăm jocul.

E noapte, patul e făcut,
Dar cine să se culce,
Când mama spune de Iisus
Cu glas duios și dulce.

Cum s-a născut Iisus Hristos
În ieslea cea săracă,
Cum boii peste El suflau
Căldură ca să-i facă.

Cum au venit la ieslea Lui
Păstorii de la stână
Și îngerii din cer cântând
Cu flori de măr în mână.

Rezemat de obloanele cerului, Dumnezeu a suflat viață peste lacrimile oamenilor, transformându-le în fulgi de nea. Le-a dat binecuvântarea ca în ajun de Crăciun să vestească nașterea pruncului Iisus.

Iată, vin colindători,
Florile dalbe
Noaptea pe la cântători,
Și ne zic mereu, mereu,
Și-L aduc pe Dumnezeu,
Dumnezeu adevărat,
Soare-n raze luminat.

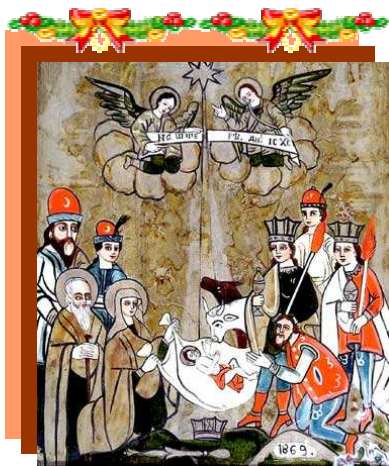

Au sosit cu sfială dar bucuroși, iar la fiecare ușă de creștin i-au întâmpinat puritatea, inocența și lumina nefrântă din ochii copiilor noștri.

(continuare în pag. 49)

(urmare din pag. 48)

Astăzi s-a născut Hristos
 Mesia chip luminos
Lăudați și cântați,
Și vă bucurați!
 Mititel înfășețel,
 În scutec de bumbăcel
 Vântul bate, nu-L răzbate,
 Neaua ninge, nu-L atinge
 Și de-acum până-n vecie
 Mila Domnului să fie.

Toată noaptea pândesc pe Moș Crăciun să-l vadă,
 dar Moș Ene ca frate mai mare are grijă de somnul lor lin și liniștit.

Moș Crăciun cu plete dalbe,
 A sosit de prin nămeți
 Și aduce daruri multe
 La fetițe și băieți.
 Moș Crăciun, Moș Crăciun.
 Din bătrâni se povestește,
 Că-n toți anii negreșit
 Moș Crăciun pribeag sosește
 Niciodată n-a lipsit.
 Moș Crăciun, Moș Crăciun.
 Moș Crăciun cu plete dalbe,
 Întotro vrei să apuci?
 Ți-aș cânta florile dalbe,
 De la noi să nu te duci.
 Moș Crăciun, Moș Crăciun.

Sus la poarta Raiului, poarta Raiului,
 Paște turma Tatălui, turma Tatălui.
 Linu-i lin și iară lin,
 Bate vântul frunza lin,
 Lin și iară lin.

Lângă ea un legănel, da un legănel,
 Cu un copilaș în el, copilaș în el,
 Linu-i lin și iară lin,
 Bate vântul frunza lin,
 Lin și iară lin.

Dar la turmă cine sta? Oare cine sta?
 Sta chiar Maica Precista, Maica Precista.
 Linu-i lin și iară lin,
 Bate vântul frunza lin,
 Lin și iară lin.

Copilașul când dormea, puiul când dormea,
 Maica Sfântă lin cânta
 Linu-i lin și iară lin,
 Bate vântul frunza lin,
 Lin și iară lin.

Moș Crăciun cu plete dalbe
 A sosit de prin nămeți
 Și aduce daruri multe
 La fetițe și băieți.
 Moș Crăciun, Moș Crăciun.
 Din bătrâni se povestește
 Că-n toți anii negreșit
 Moș Crăciun pribeag sosește
 Niciodată n-a lipsit.
 Moș Crăciun, Moș Crăciun.
 Moș Crăciun cu plete dalbe
 Întotro vrei să apuci?
 Ți-aș cânta florile dalbe,
 De la noi să nu te duci.
 Moș Crăciun, Moș Crăciun!

Pagină realizată de **Elena-Liliana FUTURE**

Poetul își estetizează permanent trăirile, poetizând realitatea prozaică descrisă și învăluind-o într-o aură de magie prin închipuirea unor fastuoase ceremonii ale existenței. Strigarea se întâmplă ca semn al dezrădăcinării prezente în subsidiar și e îndreptată spre dezechilibru, balansând în sensul unei pustietoare contopiri a liniștii din afară cu zvâcnici profund lăuntrice: *“Că seara nu s-aud pe uliți / Nici zvon de glasuri și nici șoapte, / Ci doar lătrări prelungi și triste, / Plâng streșinile-n miez de noapte”* (Plâng streșinile-n miez de noapte, p.44).

Renunțările înlocuiesc uneori regretele și melancoliile întârziate, prin distorsionări în mărire de liniști ale universului: *“Și-n tăcerea aspră și curată / Din vecinătatea astrelor, / Eu să uit de lume și de vreme / De nimic să nu-mi mai fie dor”* (În caleașca timpului, p.50).

Iată dar, și un spectacol al negației, surprins în poemul *“Stornează-mi anii”* (p.57), în care eroul liric, inundat de amăgirea anilor târzii, își revendică, în pofida conștiinței imposibilului, dreptul de a relua totul de la început: *“Ce n-ai făcut nici pentru zeii mari, / Învingători în lupta cu Titanii, / Fă pentru mine azi, bătrâne orb: / Dă ceasul înapoi, stornează-mi anii”*, reluarea având aici și o conotație elocvent placentară. Eroul liric are însă ce regreta din viața trăită. De aceea își dorește să fie iertat pentru greșelile săvârșite în efemera sa trecere pe pământ, pentru toate lucrurile pe care ar fi trebuit să le înfăptuiască și nu le-a acordat atenția cuvenită: *“Bibliotecile pe care nu le-am citit, / Căinii pe care nu i-am hrănit, / Săracii pe care nu i-am miluit, / Fetele pe care nu le-am iubit”* (Nefăcutele, p.92).

Astrul se manifestă ca un teatru unic al armoniei, un izvor al speranțelor reîntregite în goana spre rai, în timp ce teluricul contribuie ca un addendum la ordinea și liniștea sufletească: *“Pogorâte din cer, rămășițe de stea / S-au mutat și-au rămas doar în inima mea.”* (Flori albastre de in, p.68).

Discursul poetic este grefat pe o sensibilitate de tip autarhic, nesupusă decât închipuirilor datorate inspirației și experienței cu care s-a îmbogățit, în timp, conștientizarea.

Sub pana lui Ion D. Goia poezia pare animată de tendința personalizării lumii înconjurătoare, de luarea ei în posesie prin cuvinte care sunt în și din imagini, reușind să aducă blândețea lucrurilor mai aproape de noi.

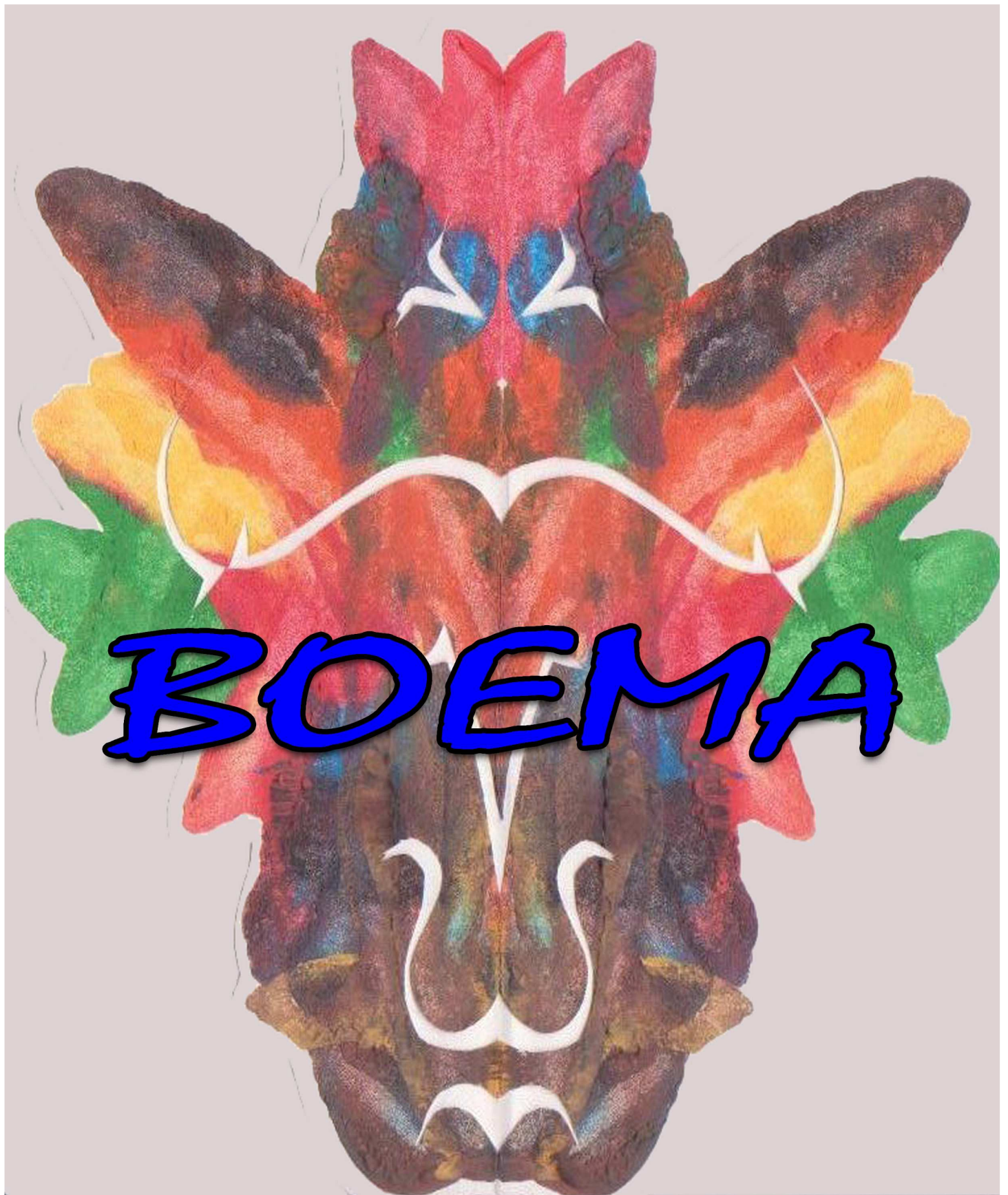

ȘTIAȚI CĂ...?

- ❖ Scala Richter e folosită la aprecierea cutremurelor. Dacă un cutremur are gradul 6 pe această scară înseamnă că este de 32 de ori mai puternic ca și un cutremur de gradul 5. Și tot așa.
- ❖ Alunele se folosesc la fabricarea dinamitei.
- ❖ Sigura felină care nu-și poate retrage ghearele este ghepardul.
- ❖ Heroina a fost inițial marca înregistrată a fabricii Bayer - așa s-a denumit morfina produsă de aceștia.
- ❖ Sunetul scos de rațe nu are ecou. Nimeni nu știe de ce.
- ❖ Limba cameleonului raportată la corp este sub raportul 1,5 : 1.
- ❖ Ketchup-ul provine din China.
- ❖ Unitatea de măsură pentru puterea laserului a fost o perioada bună Gillette-ul.
- ❖ Albinele, broaștele testoase și termitelile sunt complet surde.
- ❖ Singura cifră care nu se poate scrie cu litere romane este zero.
- ❖ Șobolanii rezistă mai mult fără apă decât cămilele.
- ❖ Pânza de păianjen are o rezistență remarcabilă. Firul de grosimea unui creion ar putea opri un Boeing 747 din zbor.
- ❖ Denumirea Șah-Mat în limba persană înseamnă "Regele e mort".
- ❖ Viteza de propagare a durerii în corpul uman este de 110 m/s.
- ❖ Supraviețuitori în cazul scufundării Titanicului sunt și 2 câini.
- ❖ Cea mai apropiată rudă a lui Tyrannosaurus Rex este găina.
- ❖ 1/3 din rezerva de apă a Terrei se află în Canada.
- ❖ Firma cu cei mai mulți angajați din lume este Căile ferate din India? 1.000.000 de angajați.
- ❖ Albert Einstein a început să vorbească la vârsta de 6 ani.
- ❖ Semnul "&" a fost demult parte componentă a alfabetului englez.
- ❖ Ca să devii astronaut american trebuie să fii mai scund de 1,80 m.
- ❖ În momentul aterizării, Apollo 11 a rămas cu combustibil suficient pentru... 20 de secunde de zbor.
- ❖ Primul restaurant din lume unde puteai mânca rămânând în mașina a fost McDonald's din Sierra Vista - Arizona. A fost conceput pentru soldați, deoarece aceștia nu aveau voie să intre în magazine în uniformă.
- ❖ Primul E-mail a fost trimis în anul 1972.
- ❖ Firul de păr uman poate susține 3 kg.
- ❖ Foarfeca a fost inventată de Leonardo da Vinci.
- ❖ O vacă se îmbată dacă mănâncă multe mere.
- ❖ Creierul uman are capacitatea de stocare de 1 trilion de byte, sau 1164153 gigabyte.
- ❖ Ultimul simț pierdut de om la moarte este auzul, primul vederea, apoi în ordine gustul, mirosul și pipăitul.
- ❖ Canada este singura țară organizatoare de Olimpiadă care n-a câștigat nicio medalie de aur acasă.
- ❖ Atunci când omul strănută i se oprește inima pentru o milisecundă.

*Galati, cod 800010, Str. Al. I. Cuza, Nr. 45bis, Bloc Cristal, Sc. 2, Ap. 4
Telefon: 0236 411190, 0745 324472
Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com
Web site: www.boema.inforapart.ro*